

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNY AGROBIZNES”

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
TUW

KARTA INFORMACYJNA *)

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNY AGROBIZNES”

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§1 ust. 3 - 9, § 2, § 3, § 4, § 9, § 10, § 11, § 15, § 16, § 17, § 18, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 26, § 27, § 28, § 29, § 30, § 32, § 33, § 34, § 35, § 36, § 38, § 39, § 40 ust. 1, 2, 4, § 41, § 42, § 44 ust. 1, 3, 4, § 45, § 46, § 47, § 49 ust. 1, 3, 4, § 50, § 51 ust. 1, 4, § 53, § 54, § 55 ust. 1, 3, § 57 ust. 1 - 3, 6 - 10, 12, § 58, § 59, § 60, Załącznik nr 1, Załącznik nr 2, Klauzula nr 1 ust. 1, 2, 4, 5, Klauzula nr 2 ust. 1, 3, 5, Klauzula nr 3 ust. 1, 3, 5, Klauzula nr 4 ust. 1, 4, 6, Klauzula nr 5 ust. 1 - 3, 6, 6, Klauzula nr 6 ust. 1 - 5, 9 - 12, Klauzula nr 7 ust. 1 - 7, 9 - 12, Klauzula nr 8 ust. 1 - 3, 6, Klauzula nr 9 ust. 1 - 3, 5, 7, Klauzula nr 10 ust. 1 - 9, 11, 12, Klauzula nr 11 ust. 1, 3, Klauzula nr 12 ust. 1 - 3, 6, 9, Klauzula nr 13 ust. 1, 2, 3, 4, 6, Klauzula nr 14 ust. 1 - 4, 7, 8, Klauzula nr 15 ust. 1, 2, 5, 7, Klauzula nr 16 ust. 1, 2, 5, 7, Klauzula nr 17 ust. 1, 2, 6, 8, Klauzula nr 18 ust. 1 - 6, 10, Klauzula nr 19 ust. 1 - 3, 5, 7, 9, Klauzula nr 20 ust. 1, 2, 5, 8, 10, Klauzula nr 21 ust. 1 - 4, 8, 10, Klauzula nr 22 ust. 1 - 4, 8, Klauzula nr 23 ust. 1, 2, Klauzula nr 24 ust. 1, 4, 5, 7, Klauzula nr 25 ust. 1 - 3, 7, Klauzula nr 26 ust. 1, 2, 5, Klauzula nr 27 ust. 1, 3, 4, Klauzula nr 28 ust. 1, 2, 5, 6, Klauzula nr 29 ust. 1 - 3, 5, 6, Klauzula nr 30 ust. 1, 2, 4, 5, Klauzula nr 31 ust. 1, 2, 4, 5, Klauzula nr 32 ust. 1 - 5, 8, Klauzula nr 33 ust. 1 - 3, 5, Klauzula nr 34 ust. 1, 2, 4, 5, Klauzula nr 35 ust. 4 - 7, Klauzula nr 36 ust. 1 - 4, 7, Klauzula nr 37 ust. 1, 2, 5, 7, Klauzula nr 38 ust. 1, 2, 7, 9, Klauzula nr 39 ust. 1, 6, Klauzula nr 40 ust. 1, 2, 5, Klauzula nr 41 ust. 1 - 4.

2.	<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>§ 4, § 9 ust. 6, § 10 ust. 9, § 17, § 18 ust. 2 – 6, § 19, § 20 ust. 3, 4, 6, 7, 8, § 21, § 22 ust. 2 – 4, § 23, § 24, § 25, § 26, § 31, § 35, § 37, § 38, § 41, § 48, § 52, § 53, § 56, § 57 ust. 3, 4, 5, 11, § 58 ust. 2, § 59 ust. 1, 5, § 60 ust. 6, 7, 8, Klauzula nr 1 ust. 4, Klauzula nr 2 ust. 2 – 5, 7, Klauzula nr 3 ust. 2, 5, 7, Klauzula nr 4 ust. 2, 4, 6, Klauzula nr 5 ust. 4, 6, 9, Klauzula nr 6 ust. 6, 8, 13, Klauzula nr 7 ust. 6 – 8, 14, Klauzula nr 8 ust. 4, 6, 8, Klauzula nr 9 ust. 5, 7, Klauzula nr 10 ust. 5, 8, 10 – 12, Klauzula nr 11 ust. 1, 4, Klauzula nr 12 ust. 4, 6, 9, Klauzula nr 13 ust. 3, 5, 6, Klauzula nr 14 ust. 5, 7, 8, Klauzula nr 15 ust. 3, 5, 7, Klauzula nr 16 ust. 3, 5, 7, Klauzula nr 17 ust. 4, 6, 8, Klauzula nr 18 ust. 7, 8, 10, 12, Klauzula nr 19 ust. 4, 7, 9, Klauzula nr 20 ust. 6, 8, 10, Klauzula nr 21 ust. 5, 8, 10, Klauzula nr 22 ust. 5, 8, Klauzula nr 23 ust. 2, Klauzula nr 24 ust. 2, 5, 7, Klauzula nr 25 ust. 3 – 7, Klauzula nr 26 ust. 4, 5, Klauzula nr 27 ust. 6, Klauzula nr 28 ust. 3, 5, 6, Klauzula nr 29 ust. 4 – 6, Klauzula nr 30 ust. 3 – 5, Klauzula nr 31 ust. 3 – 5, Klauzula nr 32 ust. 6, 7, 9, Klauzula nr 33 ust. 4, 5, Klauzula nr 34 ust. 3 – 5, Klauzula nr 35 ust. 4, 5, Klauzula nr 36 ust. 5, 7, Klauzula nr 37 ust. 3, 5, 7, Klauzula nr 38 ust. 5, 7, 9, Klauzula nr 39 ust. 5, 6, Klauzula nr 40 ust. 3, 5, Klauzula nr 41 ust. 3, 4.</p>
----	---	--

**) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.*

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	5
§ 1 Postanowienia ogólne	5
§ 2 Definicje	5
§ 3 Przedmiot umowy ubezpieczenia	9
§ 4 Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia	9
§ 5 Zawarcie umowy ubezpieczenia	9
§ 6 Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	9
§ 7 Składka ubezpieczeniowa	10
§ 8 Obowiązki Towarzystwa	10
§ 9 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego	11
§ 10 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego	11
§ 11 Wypłata odszkodowania	12
§ 12 Roszczenia regresowe	12
§ 13 Rozpatrywanie reklamacji	12
§ 14 Rozwiązywanie sporów	13
ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK	13
§ 15 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	13
§ 16 Zakres ubezpieczenia	14
§ 17 Zwrot kosztów dodatkowych	14
§ 18 Suma ubezpieczenia	14
§ 19 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk	15
§ 20 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	16
ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU	17
§ 21 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	17
§ 22 Zakres ubezpieczenia	17
§ 23 Zwrot kosztów dodatkowych	18
§ 24 Suma ubezpieczenia	18
§ 25 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku	18
§ 26 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	18
ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE SZYB I PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH OD STŁUCZENIA	19
§ 27 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	19
§ 28 Zakres ubezpieczenia	19
§ 29 Zwrot kosztów dodatkowych	19
§ 30 Suma ubezpieczenia	19
§ 31 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia	19
§ 32 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	19
ROZDZIAŁ V – UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE (CARGO)	19
§ 33 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	19
§ 34 Zakres ubezpieczenia	20
§ 35 Zwrot kosztów dodatkowych	20
§ 36 Suma ubezpieczenia	20
§ 37 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia w transporcie (cargo)	20
§ 38 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	21
ROZDZIAŁ VI – UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK	21
§ 39 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	21
§ 40 Zakres ubezpieczenia	21
§ 41 Zwrot kosztów dodatkowych	22
§ 42 Suma ubezpieczenia	22
§ 43 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk	22
§ 44 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	23
ROZDZIAŁ VII – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	23
§ 45 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia	23
§ 46 Zwrot kosztów dodatkowych	24
§ 47 Suma gwarancyjna	24
§ 48 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	24
§ 49 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	25
ROZDZIAŁ VIII – UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ	25
§ 50 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia	25
§ 51 Suma ubezpieczenia	25
§ 52 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej	25
§ 53 Ustalenie wysokości odszkodowania	25

ROZDZIAŁ IX – UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	26
§ 54 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia	26
§ 55 Suma ubezpieczenia	26
§ 56 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	26
§ 57 Ustalenie wysokości świadczenia	26

ROZDZIAŁ X – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH	27
§ 58 Przedmiot i zakres podstawowy ubezpieczenia	27
§ 59 Rozszerzenie zakresu odpowiedzialności cywilnej Koła Gospodyń Wiejskich	28

ROZDZIAŁ XI – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU PROWADZENIA USŁUG AGROTURYSTYCZNYCH	29
§ 60 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	29

ZAŁĄCZNIK NR 1 – WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA	30
--	-----------

ZAŁĄCZNIK NR 2 – TABELA URAZÓW CIAŁA DLA POTRZEB UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA PODSTAWIE OWU „BEZPIECZNY AGROBIZNES”	30
---	-----------

ZAŁĄCZNIK NR 3 – KLAUZULE DODATKOWE	32
Klauzula nr 1 Ubezpieczenie od przepięcia	32
Klauzula nr 2 Ubezpieczenie od dewastacji	32
Klauzula nr 3 Ubezpieczenie od katastrofy budowlanej	33
Klauzula nr 4 Ubezpieczenie od szkód na skutek prowadzenia prac budowlano-montażowych	33
Klauzula nr 5 Ubezpieczenie od szkód na skutek przemarzania i przenikania wody z gruntu	33
Klauzula nr 6 Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie	33
Klauzula nr 7 Ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)	34
Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od strajków, rozruchów i zamieszek społecznych	34
Klauzula nr 9 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych	35
Klauzula nr 10 Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od pożaru i innych zdarzeń losowych	35
Klauzula nr 11 Ubezpieczenie słomy i siana, złożonego w stogi, sterty i brogi na terenie gospodarstwa rolnego, od pożaru	35
Klauzula nr 12 Ubezpieczenia paliw napędowych	35
Klauzula nr 13 Ubezpieczenie mienie na targach i wystawach	36
Klauzula nr 14 Ubezpieczenia szkód w mieniu znajdującym się na placach składowych	36
Klauzula nr 15 Ubezpieczenie od zepsucia wskutek niezachowania odpowiedniej temperatury	36
Klauzula nr 16 Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych	36
Klauzula nr 17 Ubezpieczenie maszyn od awarii	37
Klauzula nr 18 Ubezpieczenie kosztów stałych działalności	37
Klauzula nr 19 Ubezpieczenie kosztów dodatkowych działalności	38
Klauzula nr 20 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach	38
Klauzula nr 21 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	38
Klauzula nr 22 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy	39
Klauzula nr 23 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia	39
Klauzula nr 24 Ubezpieczenie mienia od kradzieży zwykłej	39
Klauzula nr 25 Ubezpieczenia zewnętrznych elementów od kradzieży zwykłej	39
Klauzula nr 26 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania, użytkowania lub prowadzenia pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych	40
Klauzula nr 27 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy	40
Klauzula nr 28 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców	40
Klauzula nr 29 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej	40
Klauzula nr 30 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy	40
Klauzula nr 31 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynajmującego	41
Klauzula nr 32 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt rolno-spożywczy	41

Klauzula nr 33	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu szkód poniesionych przez producenta wyrobu finalnego na skutek wadliwości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywcze, powstałych wskutek jego zmieszania lub połączenia z wyrobami pochodzącymi od poszkodowanego.....	42
Klauzula nr 34	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi ..	42
Klauzula nr 35	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych pochodzących od zwierząt	42
Klauzula nr 36	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku naturalnym	42
Klauzula nr 37	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za czyste straty finansowe.....	43
Klauzula nr 38	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu uczestnictwa w wystawach, targach	43
Klauzula nr 39	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy nie podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu	43
Klauzula nr 40	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach wniesionych przez gości	43
Klauzula nr 41	Zniesienie fransyz	44

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

- Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia "Bezpieczny Agrobiznes", zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych na zasadach określonych tymi warunkami przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej Towarzystwem, z:
 - osobami fizycznymi prowadzącymi gospodarstwo rolne lub działalność gospodarczą, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi,
 - osobami fizycznymi niebędącymi przedsiębiorcami, jeżeli przedmiotem ubezpieczenia jest budynek lub lokal będący ich własnością, który został oddany przedsiębiorcy na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub użyczenia w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej.
- Umowy ubezpieczenia Towarzystwo zawiera z Członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z osobami niebędącymi Członkami Towarzystwa.
- W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU, z zastrzeżeniem że wszelkie zmiany będą dokonywane w formie pisemnej, dokumentowej lub elektronicznej, pod rygorem nieważności.
- Ubezpieczeniem objęte są tylko te przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
- Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
- W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9 i § 10 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek, Ubezpieczający zobowiązuje się do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na żądanie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
- Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony wyraził na to zgodę.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie między innymi przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązujące.

- Towarzystwo posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- budowle** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, niebędące budynkami, wraz z instalacjami i urządzeniami oraz stałymi elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową, takie jak:
 - wiaty,
 - ogrodzenia wraz z bramami oraz zamontowanymi na stałe elementami typu: tablice adresowe, oznakowanie informacyjne bramy oraz siłowniki i napęd do bram,
 - twarde, wewnętrzne powierzchnie ulepszone (np. boiska, place, chodniki, drogi i podjazdy klinkierowe, bitumiczno-asfaltowe, smołowe, betonowe lub z płyt kamienno-betonowych, miejsca parkingowe),
 - zbiorniki przeciwpożarowe,
 - plyty do składowania obornika, zamknięte zbiorniki na płynne odchody zwierzęce,
 - studnie z pompą, przydomowe oczyszczalnie ścieków, szambo, osadniki, zbiorniki na deszczówkę,
 - zewnętrzne zbiorniki na gaz płynny i paliwa płynne lub ścieki,
 - lampy i elementy oświetlenia posesji,
 - maszty, wieże, słupy telekomunikacyjne i alarmowe,
 - kojce i klatki dla zwierząt,
 - wagi najazdowe,
 - szklarnie ogrodowe, ogrody zimowe i oranżerie – o powierzchni nie większej niż 100 m²,
- obiekty małej architektury, przez które należy rozumieć niewielkie obiekty spełniające funkcje:
 - ozdobne lub rekreacyjne, w szczególności: baseny, fontanny, posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej,
 - użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, w szczególności: wyposażenie placu zabaw, grill ogrodowy, altana ogrodowa, altany śmietnikowe i śmietniki, domki narzędziowe, znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.

W ramach ubezpieczenia budowli mogą zostać objęte ochroną silosy, suszarnie, hale pokryte brezentem, domki letniskowe bez fundamentów oraz inne budowle pod warunkiem wskazania ich w umowie ubezpieczenia;
- budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający pozwolenie na użytkowanie, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z instalacjami, urządzeniami budowlanymi, tj. urządzeniami technicznymi związanymi z budynkiem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem (w tym studnie i instalacje studienne, osadniki, zbiorniki na gaz płynny i paliwa płynne, pompy ciepła, mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE)) oraz ze stałymi elementami wykończeniowymi stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- choroba zakaźna** – choroba, która została wywołana przez biologiczny czynnik chorobotwórczy wskazana w wykazie chorób zakaźnych, który stanowi załącznik do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- czysta strata finansowa** – strata finansowa rozumiana jako uszczerbek majątkowy niebędący szkodą na osobie ani szkodą rzeczową ani następstwem tych szkód;
- dane** – informacje nadające się do bezpośredniego przetwarzania przez Elektroniczne Systemy Przetwarzania Danych (EPD) zgromadzone poza jednostką centralną, dane ze zbiorów danych;
- deszcz** – opad atmosferyczny w postaci kropel wody;
- dewastacja** – celowe uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia dokonane przez osoby trzecie, w tym graffiti, tj. zabrudzenie poprzez pomalowanie całości lub części powierzchni przedmiotu ubezpieczenia różnego rodzaju napisami, rysunkami i malowidłami;
- dobrostan zwierząt** – stan zdrowia fizycznego i psychicznego zwierząt, osiągany w warunkach pełnej harmonii ustroju w jego środowisku; taki system hodowli i chowu zwierząt, który zaspokaja ich podstawowe potrzeby w zakresie: żywienia, dostępu do wody, potrzebnej przestrzeni życiowej, zapewnienia towarzystwa innych zwierząt, leczenia, higieny utrzymania, mikroklimatu pomieszczeń, warunków świetlnych; jednocześnie nie pozwala na okaleczanie zwierząt oraz zapewnia ich schronienie przed złymi warunkami klimatycznymi;

- 9) **dozór** – czynności wynikające z zawartej umowy dotyczące ochrony mienia realizowane w formie bezpośredniej ochrony fizycznej w miejscu ubezpieczenia, wykonywane przez pracowników firmy ochrony mienia lub pracowników Ubezpieczonego;
- 10) **działalność rolnicza** – za działalność rolniczą uważa się produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcję zwierzęcą typu przemysłowego fermowego oraz chów i hodowlę ryb; na potrzeby niniejszych OWU jako działalność rolnicza traktowana jest także działalność usługowa w rolnictwie oraz działalność przetwórcza;
- 11) **działalność przetwórcza** – działalność polegająca na przetwórstwie produktów rolno-spożywczych;
- 12) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu, będąca bezpośrednim skutkiem spalania lub pożaru niezależnie od miejsca jego powstania;
- 13) **fala ponaddźwiękowa** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej, wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dźwięku;
- 14) **franszyza integralna** – ustalona w umowie ubezpieczenia kwota lub wartość procentowa, do której Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności, a po jej przekroczeniu wypłaca odszkodowanie w całości;
- 15) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia kwota lub wartość procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania;
- 16) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu;
- 17) **gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 18) **hala pokryta brezentem** – całoroczny obiekt budowlany trwale związany z gruntem, pokryty grubą tkaniną lnianą, bawełnianolnianą lub z dodatkiem włókien syntetycznych, nasyconą środkami hydrofobowymi (wodoodporną) lub materiałami wytworzonymi na bazie polichlorku winylu (PVC), wybudowany na podstawie pozwolenia na budowę, spełniający normy przewidziane dla tego typu obiektów;
- 19) **jednostka centralna** – część komputera obejmująca sterowanie, układy wykonujące operacje arytmetyczno-logiczne oraz pamięć komputera, z wyłączeniem zewnętrznych nośników danych;
- 20) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów, przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych, a także awaria instalacji;
- 21) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawiony z umowy ubezpieczenia lub Poszukujący ochrony ubezpieczeniowej;
- 22) **Koło Gospodyń Wiejskich (KGW)** – dobrowolna, samorządna i niezależna społeczno-zawodowa organizacja mieszkańców wsi, w rozumieniu właściwych przepisów, wspierająca rozwój przedsiębiorczości na wsi i aktywnie działająca na rzecz środowisk wiejskich;
- 23) **Konsument** – osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
- 24) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń lub ogrodzonego terenu miejsca ubezpieczenia, zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami dotyczącymi wymaganych zabezpieczeń określonych w Załączniku nr 1 do OWU i zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia:
 - a) po uprzednim usunięciu siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania na istniejących zabezpieczeniach lub po otworzeniu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza lub klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek kradzieży z włamaniem do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,
 - b) w których sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie budynku lub lokalu wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń;
- 25) **kradzież zwykła** – zabór mienia objętego ochroną w celu jego przywłaszczenia bez dokonania włamania przez sprawców włamania;
- 26) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub stacanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub ziemi ze zboczy górskich;
- 27) **limit odpowiedzialności** – kwota zawierająca się w sumie ubezpieczenia lub sumie gwarancyjnej, ograniczająca odpowiedzialność Towarzystwa dla danego rodzaju mienia lub danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia;
- 28) **maszyny, urządzenia i wyposażenie** – urządzenia techniczne, oprzyrządowanie, wyposażenie, sprzęt rolniczy, sprzęt elektroniczny, meble wykorzystywane w prowadzonej działalności, niestanowiące elementów budynków i budowli i niebędące środkami obrotowymi ani nakładami inwestycyjnymi;
- 29) **mienie osób trzecich** – mienie przyjęte na podstawie umowy w celu wykonania usługi (np. obróbki, naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, sprzedaży, składu, przechowania) lub w innym celu, zgodnym z zakresem działalności Ubezpieczonego;
- 30) **mienie prywatne pracowników** – odzież, obuwie, przedmioty osobistego użytku, dokumenty oraz narzędzia i materiały pracowników Ubezpieczonego niezbędne do wykonywania pracy zleconej przez Ubezpieczającego, z wyłączeniem wartości pieniężnych oraz pojazdów;
- 31) **mienie ruchome** – maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, mienie osób trzecich, mienie prywatne pracowników, przedmioty i środki nietrwale oraz nakłady inwestycyjne;
- 32) **mikroinstalacja OZE (OZE)** – instalacja o łącznej zainstalowanej mocy nie większej niż 50 kW, która jest przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, stanowiąca wyodrębniony zespół urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej lub/i cieplnej z odnawialnych źródeł energii, a także magazyn energii elektrycznej przechowujący wytworzoną energię elektryczną, połączony z tym zespołem urządzeń;
- 33) **nakłady inwestycyjne** – koszty poniesione w związku z remontem, modernizacją i adaptacją budynku w celu dostosowania go do rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub podniesienia standardu budynku;
- 34) **nieszczęśliwy wypadek**:
 - a) zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, nie wynikające ze stanu zdrowia, na skutek którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała lub zmarł,
 - b) zawał serca i udar mózgu wywołany przyczyną wewnętrzną wynikający ze stanu zdrowia, w wyniku którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała lub zmarł i pod warunkiem, iż zawał serca lub udar mózgu został zdiagnozowany po raz pierwszy u Ubezpieczonego w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej; rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej o zawał serca i udar mózgu dotyczy osób w wieku do 67 lat oraz osób po 67 roku życia w ramach kontynuacji umowy;
- 35) **niepełnosprawność** – oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy;
- 36) **odnawialne źródła energii (OZE)** – odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów;
- 37) **okres eksploatacji sprzętu rolniczego** – czas liczony od roku produkcji sprzętu rolniczego do dnia wystąpienia szkody;
- 38) **oprogramowanie**:
 - a) systemy operacyjne i programy wchodzące w jego skład,
 - b) programy licencyjne standardowe pochodzące z produkcji seryjnej,
 - c) programy pochodzące z produkcji jednostkowej wytworzone na podstawie oprogramowania licencyjnego;
- 39) **osoba bliska** – małżonek, małżonka, osoby pozostające w związku partnerskim, dzieci w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie, pasierbowie, rodzice, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, zięć, synowa, dziadkowie, wnuki oraz osoby pozostające z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 40) **osoba trzecia** – osoba niebędąca Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym oraz osoba niepozostająca z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 41) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach lub zboczach naturalnych, nie spowodowany działalnością człowieka;
- 42) **plac składowy** – teren ogrodzony, przystosowany do składowania środków obrotowych lub przechowywania maszyn i urządzeń; może mieć nawierzchnię gruntową lub twardą, nieulepszoną bądź ulepszoną, przystosowaną do poruszania się po nim magazynowych

- środków transportowych (np. wózków transportowych, widłowych, ładowarek, itp.);
- 43) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy zlecenia lub umowy podobnej do zlecenia, w szczególności umowy o świadczenie usług, kontraktu menadżerskiego, porozumienia o wolontariat, umowy o staż;
- 44) **pracownik sezonowy** – osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, zlecenia lub umowy o świadczenie usług, która pracuje przez określoną część roku, w związku z konkretnym sezonem, porą roku, a także warunkami atmosferycznymi;
- 45) **pojazd samochodowy** – pojazd samochodowy w rozumieniu ustawy o ruchu drogowym;
- 46) **podwykonawca** – przedsiębiorca, któremu Ubezpieczony jako wykonawca rzeczy lub usługi powierzył na podstawie umowy cywilnoprawnej wykonanie w całości lub w części tej rzeczy lub usługi;
- 47) **porażenie zwierząt prądem** – szkoda powstała w wyniku działania prądu elektrycznego powodującego śmierć lub konieczność uboju porażonego zwierzęcia gospodarskiego;
- 48) **powódź** – zalanie terenu w następujących przypadkach:
- podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych,
 - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
 - podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm;
- 49) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 50) **produkt** – rzecz ruchoma wyprodukowana, dostarczona, sprzedana, serwisowana, naprawiana, testowana, instalowana, przetwarzana lub w jakikolwiek inny sposób wprowadzona do obrotu przez lub z udziałem Ubezpieczonego albo w jego imieniu;
- 51) **produkt rolno-spożywczy** – surowce rolno-spożywcze (runo leśne, dziczyzna, organizmy morskie i słodkowodne w postaci surowców, półproduktów oraz wyrobów gotowych otrzymywanych z tych surowców i półproduktów, w tym środki spożywcze) zarówno nieprzetworzone, jak i przetworzone, z wyłączeniem produktów pochodzących z myślistwa;
- 52) **przedmioty i środki nietrawne** – mienie do własnego użytku Ubezpieczonego, tj. przedmioty służące do bieżącej pracy oraz środki przeznaczone do zachowania higieny i czystości, nie będące środkami trwałymi lub obrotowymi;
- 53) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** – wyroby medyczne wskazane w załączniku do aktualnego na dzień wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie;
- 54) **przepięcie** – gwałtowny wzrost napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej przekraczający maksymalne dopuszczalne wartości, określone przez producenta dla danego urządzenia, w tym związany z uderzeniem pioruna;
- 55) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub jego pracowników lub innej osoby uprawnionej przez Ubezpieczonego do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia lub osób przebywających w miejscu ubezpieczenia lub z doprowadzeniem tych osób do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
- 56) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta lub spadkobierców posiadających interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności lub spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia, w którym zgłaszane jest zastrzeżenie dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo; wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo;
- 57) **reprezentanci Ubezpieczonego:**
- w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektor, jego zastępca i pełnomocnicy uprawnieni do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - w spółkach akcyjnych i spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością – członkowie zarządu, prokurenci oraz pełnomocnicy uprawnieni do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - w spółkach jawnych, partnerskich, komandytowych, komandytowo-akcyjnych – wspólnicy, prokurenci oraz pełnomocnicy uprawnieni do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - w spółkach cywilnych – wspólnicy oraz ich pełnomocnicy,
- e) w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – przedsiębiorcy oraz ich pełnomocnicy lub prokurenci;
- 58) **sporty wysokiego ryzyka** – uprawianie sportów motorowych lub motorowodnych, lotniczych, spadochronowych, baloniarstwa, lotniarstwa, paralotniarstwa, motolotniarstwa, szybownictwa oraz innych sportów powietrznych, wspinaczki górskiej przy użyciu specjalistycznego sprzętu lub bez asekuracji (bouldering), wspinaczki wysokogórskiej i lodowej, speleologii, abseilingu (zjazdy na linie), skoków bungee, raftingu, sportów walki, skoków narciarskich, jazdy na nartach poza wyznaczonymi trasami, jazdy na nartach wodnych, skoków do wody, jazdy konnej (z wyłączeniem jazdy rekreacyjnej lub terapeutycznej), nurkowania na głębokości poniżej 30 m, kitesurfingu, żeglarsstwa oceanicznego; włączając w to udział w zawodach, wyścigach, przygotowaniach i treningach;
- 59) **sporty o charakterze wyczynowym** – sporty uprawiane w celu uzyskania, w drodze indywidualnej lub zbiorowej rywalizacji, maksymalnych wyników sportowych w ramach uczestnictwa w imprezach sportowych jak również treningach, zawodach, zgrupowaniach, obozach kondycyjnych i sportowych, przez osoby niezrzeszone lub będące członkami klubów, związków i organizacji sportowych;
- 60) **sporty o charakterze zawodowym** – sporty uprawiane przez:
- osoby, które są członkami klubów i biorą udział w rozgrywkach o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy, niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie czy zespołowo,
 - osoby uprawnione do otrzymywania w związku z uprawianiem sportu wynagrodzenia w dowolnej formie; do wynagrodzenia zalicza się także stypendium oraz zwrot kosztów związanych z uprawianiem sportu w postaci diet i zasiłków, niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie czy zespołowo;
- 61) **sprzęt elektroniczny** – urządzenie działające w oparciu o technologię mikroprocesorową wraz z zainstalowanym na tym urządzeniu fabrycznym oprogramowaniem oraz z obudową i okablowaniem niezbędnymi do jego funkcjonowania;
- 62) **sprzęt rolniczy** – (środki mechanizacji rolnictwa) – część środków technicznych w rolnictwie, obejmująca maszyny, ciągniki rolnicze, narzędzia i urządzenia stosowane do wykonywania czynności i zabiegów technologicznych w procesie produkcji rolniczej (np.: kombajny, sieczkarnie polowe, prasy, agregaty uprawowe, kultywatory, kosiarki, opryskiwacze, rozrzutniki, sadzarki, siewniki, pługi, pługofrezarki, brony, opielacze, ogławiacze, ładowacze, wrywacze, głębosze, przyczepy, naczepy, itp.);
- 63) **sprzęt rolniczy samojezdny** – sprzęt rolniczy mający własne źródło energii mechanicznej, wykorzystywane do przemieszczania sprzętu, a także do napędu elementów roboczych (np.: ciągnik rolniczy, kombajn zbożowy, sieczkarnia polowa samojezdna);
- 64) **stałe elementy wykończeniowe budynku** – zainstalowane na stałe w sposób uniemożliwiający odłączenie bez ich uszkodzenia lub bez uszkodzenia substancji budynku lub bez użycia narzędzi:
- powłoki malarskie,
 - tynki wewnętrzne ścian i sufitów,
 - przegrody i ścianki działowe,
 - glazura, terakota, tapety i inne okładziny podłóg, ścian, schodów i sufitów oraz sufity podwieszane,
 - stolarka okienna i drzwiowa wraz ze szkleniem i zamknięciami, rolety, żaluzje, kraty i okiennice,
 - meble wbudowane na stałe, meblościanki, zabudowy wnęk, pawlaczy i ścian, obudowy instalacji i grzejników,
 - sufity podwieszane wraz z zamontowanymi w nich elementami (w tym oświetlenia i wentylatorów),
 - urządzenia stanowiące osprzęt do instalacji (w tym krany, baterie, armatura łazienkowa, piece, wkłady kominkowe, klimatyzatory, urządzenia i czujki alarmu);
- 65) **stopień zużycia technicznego** – określona w procentach zmiana stanu technicznego ubezpieczonego mienia, zależna od okresu eksploatacji, jakości wykonania, trwałości zastosowanych materiałów i elementów, z uwzględnieniem wykonanych remontów;
- 66) **suma ubezpieczenia lub suma gwarancyjna** – kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia lub danego rodzaju ubezpieczenia; suma ubezpieczenia i suma gwarancyjna są określone w OWU lub umowie ubezpieczenia; jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa z tytułu tych szkód;
- 67) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest w oparciu o szacowaną

- maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać jednorazowo wskutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową w okresie ubezpieczenia;
- 68) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub rodzaju mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w okresie ubezpieczenia;
- 69) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem;
- 70) **szkoda rzeczowa** – uszkodzenie, zniszczenie lub utrata mienia, na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem;
- 71) **śnieg i lód** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie;
- 72) **środek transportu** – pojazd mechaniczny lądowy przeznaczony do transportu towaru wraz z dopuszczalną liczbą przyczep lub naczepek;
- 73) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, takie jak: materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby (tj.: opakowania, materiały eksploatacyjne i pomocnicze), wytworzone lub przetworzone produkty gotowe albo półprodukty, w tym znajdujące się w toku produkcji, towary nabyte w celu sprzedaży, ziemiopłody, materiały i zapasy zgromadzone i przechowywane w gospodarstwie rolnym, jeśli nie są zaliczane do maszyn, urządzeń i wyposażenia zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego; na potrzeby niniejszych OWU do środków obrotowych nie są zaliczane paliwa napędowe oraz zwierzęta gospodarskie;
- 74) **środowisko (naturalne)** – to ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnia ziemi, kopaliny, woda, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami;
- 75) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe naruszenie sprawności organizmu spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem; stopień i rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu jest określany przez Towarzystwo na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej;
- 76) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, niewywołane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 77) **ubezpieczający** – osoba, o której mowa w § 1 ust. 1, która zawarła umowę ubezpieczenia na podstawie OWU i zobowiązana jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej;
- 78) **ubezpieczony** – podmiot, na którego rachunek zawarta została umowa ubezpieczenia na podstawie OWU; w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków – osoba fizyczna lub przedsiębiorca (dla umów zawartych w formie imiennej) lub członek określonej grupy osób fizycznych (dla umów zawartych w formie bezimiennej), na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia na podstawie OWU;
- 79) **udar mózgu (TIA - transient ischaemic attack)** – trwałe, trwające minimum 24 godziny, uszkodzenie tkanki mózgowej przebiegające nagle, powstałe w wyniku uszkodzenia naczyń krwionośnych lub zaburzeń przepływu krwi (zakrzep, zator, krwotok), za wyjątkiem przemijających epizodów krążeniowo-mózgowych, trwających krócej niż 24 godziny i niepozostawiających trwałych następstw neurologicznych;
- 80) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne pozostawiające ślady na ubezpieczonym obiekcie, lub na obiekcie, w którym znajduje się ubezpieczone mienie;
- 81) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie pojazdu lądowego, jego części lub przewożonego nim ładunku;
- 82) **udział własny** – kwota, o którą Towarzystwo zmniejsza wypłacane odszkodowanie, ustalana jako procent wartości szkody wyliczonej zgodnie z warunkami zawartej umowy;
- 83) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się w całości lub upadek oderwanych części: drzew, masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli na ubezpieczone mienie, jeżeli na Ubezpieczonym nie spoczywał obowiązek ich konserwacji;
- 84) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku;
- 85) **urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych** – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie, służące do przechowywania wartości pieniężnych (w tym sejfy, kasy pancerne, szafy stalowe, szafy pancerne i sejfowe);
- 86) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), papiery wartościowe i dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę (w tym czek, weksle i inne papiery wartościowe, blankiety wekslowe, akcje, obligacje, bony skarbowe i bony towarowe), banderole, akcyzy, znaczki skarbowe i opłaty sądowe, znaczki pocztowe, losy loteryjne, elektroniczne instrumenty płatnicze (w tym karty płatnicze i kredytowe), karty telefoniczne, żetony, bilety na środki transportu zbiorowego oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, perły i bursztyn, a także platyna i inne metale z grupy platynowców;
- 87) **wartość mienia:**
- księgową brutto – księgową wartość początkową mienia/środków trwałych, z uwzględnieniem obowiązujących przeszacowań, bez odpisów amortyzacyjnych,
 - odtworzeniową – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, ale nie ulepszono:
 - dla budynków, lokali i budowli oraz nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy, z uwzględnieniem takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów,
 - dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu i jakości oraz takich samych lub o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, z włączeniem kosztów transportu, montażu, demontażu i cła,
 - rzeczywista – wartość odtworzeniową pomniejszona o stopień zużycia technicznego,
 - wytworzenia – wartość odpowiadająca sumie kosztów materiałów, surowców i robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia;
- 88) **wiatr** – wiatr o sile powodującej uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia stwierdzono jego działanie; ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa szkód spowodowanych przez uderzenie części budynków, drzew i ich części lub inne przedmioty powalone lub unoszone przez wiatr;
- 89) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego typu zbiorników, warunkiem uznania zdarzenia za spowodowane wybuchem jest, aby ściany naczyń i zbiorników uległy uszkodzeniu lub zniszczeniu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego będącego pod ciśnieniem zewnętrznym;
- 90) **wypadek środka transportu** – nagłe działanie siły mechanicznej na środek transportu w chwili jego zetknięcia się z innymi pojazdami, przedmiotami, osobami lub zwierzętami, przewrócenie się środka transportu, wypadnięcie poza drogę, spadnięcie lub zatonięcie, a także nagłe odłączenie się przyczepy lub naczepy;
- 91) **zagroda edukacyjna** – prowadzenie przez członka Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych (OSZE) zajęć edukacyjnych w gospodarstwie rolnym, zgodnie z wymaganiami technicznymi, jakie musi spełniać obiekt, by przystąpić do Sieci (posiadanie zadaszono miejsca do prowadzenia zajęć, udostępnienie toalet ich uczestnikom oraz spełnianie podstawowych warunków bezpieczeństwa określonych prawem);
- 92) **zalanie** – wydobywanie się wody, innych cieczy lub pary z urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub innych przewodów i urządzeń technologicznych, powstałe wskutek:
 - cofnięcia się z sieci wodno-kanalizacyjnej,
 - uszkodzenia urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej,
 - awarii pralki, wirówki, zmywarki lub urządzenia o podobnym charakterze,
 - samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych/zraszczowych, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób, naprawy, przebudowy lub modernizacji instalacji,
 - nieumyślnego pozostawienia otwartych zaworów w sieci wodociągowej,
 - nieumyślnego działania osób trzecich,
 - pęknięcia akwarium,
 - nagłego topnienia mas śniegu lub lodu;
- 93) **zamek atestowany** – zamek posiadający aktualny atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji;
- 94) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz posiada więcej niż dwa nacięcia stopniaste do pióra klucza;
- 95) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zaważenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka;

- 96) **zawał serca (infarctus myocardii)** – martwica fragmentu mięśnia sercowego w wyniku nagłego przerwania dopływu krwi, potwierdzona przez typowe bóle stenokardialne w wywiadzie, sugerujące chorobę niedokrwienną serca, zmiany w EKG charakterystyczne dla świeżego zawału serca oraz podwyższony poziom enzymów sercowych; wszystkie powyższe objawy muszą wystąpić łącznie;
- 97) **zdarzenie ubezpieczeniowe (zdarzenie):**
- w ubezpieczeniu mienia oraz sprzętu elektronicznego** – nagłe i niepewne zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależną od woli Ubezpieczonego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę objętą zakresem ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej** – działanie lub zaniechanie, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę na osobie lub rzeczową lub czystą stratę finansową; w przypadku wątpliwości co do daty powstania szkody na osobie za datę zdarzenia powodującego powstanie szkody na osobie przyjmuje się dzień pierwszego badania lekarskiego stwierdzającego powypadkowe obrażenia ciała lub rozstrój zdrowia,
 - w ubezpieczeniu ochrony prawnej** – wystąpienie przyczyny wszczęcia postępowania w okresie ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków** – wystąpienie nieszczęśliwego wypadku w okresie ubezpieczenia;
- 98) **zewnętrzne nośniki danych** – przedmioty, na których jest możliwe zapisanie, gromadzenie i późniejsze odczytanie informacji, przeznaczone do odczytu maszynowego, jeżeli są przeznaczone do wymiany przez użytkownika (w tym dyski zewnętrzne, dyski optyczne, płyty CD, płyty Blue Ray, karty pamięci);
- 99) **ziemiopłody** – plony roślin zebrane i złożone w:
- budynkach i piwnicach,
 - silosach zbożowych, gdy tak stanowi umowa ubezpieczenia,
 - pozostałych budowlach, pod warunkiem iż budowle te zostały objęte ubezpieczeniem w Towarzystwie,
- oraz kiszonki i sianokiszonki, w prawidłowy sposób zabezpieczone przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi foliami kiszonkarskimi;
- 100) **zwierzęta gospodarskie** – stanowiące własność Ubezpieczonego i przeznaczone do chowu, hodowli lub użytku w ramach prowadzonej działalności:
- bydło domowe i bawoły,
 - trzoda chlewna,
 - owce,
 - kozy,
 - konie i osły,
 - alpaki,
 - jelenie i daniela utrzymywane w warunkach fermowych w chowie zamkniętym w celu pozyskania mięsa i skór.

Przedmiot umowy ubezpieczenia

§ 3

- Przedmiotem umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU może być ubezpieczenie:
 - mienia użytkowanego do prowadzenia działalności rolniczej, przetwórczej lub innej działalności wskazanej w umowie ubezpieczenia,
 - szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia,
 - mienia w transporcie (cargo),
 - sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 - odpowiedzialności cywilnej,
 - ochrony prawnej,
 - następstw nieszczęśliwych wypadków.
- Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk lub samodzielnie. Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może zostać rozszerzone o ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia, mienia w transporcie (cargo), odpowiedzialności cywilnej, ochrony prawnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków. Ponadto ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk można rozszerzyć o klauzule dodatkowe wskazane w OWU dla tego rodzaju ubezpieczenia.
- Ubezpieczenia na podstawie Klauzuli nr 6 – Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie i Klauzuli nr 7 – Ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) mogą być zawierane łącznie z ubezpieczeniem mienia od wszystkich ryzyk lub samodzielnie. Samodzielne ubezpieczenia na podstawie ww. klauzul nie mogą być rozszerzane o ubezpieczenie wartości pieniężnych, szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia, mienia w transporcie (cargo), ochrony prawnej, następstw nieszczęśliwych wypadków oraz, inne klauzule dodatkowe.

Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia

§ 4

- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
- wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego, reprezentantów Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego lub reprezentantów Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności; niniejsze wyłączenie nie dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
 - wyrządzone przez Ubezpieczonego lub jego pracowników w stanie po spożyciu alkoholu, użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
 - powstałe w następstwie działań wojennych, bez względu na to czy zostały formalnie wypowiedziane, wojny domowej, rewolucji, powstania lub zbrojnego przejęcia władzy, środków represyjnych stosowanych przez organy państwa,
 - powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, powodującej wywłaszczenie, konfiskatę, zarekwirowanie, nacjonalizację, przejęcie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych,
 - powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych, bez względu na przyczynę i źródło ich pochodzenia, oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
 - górnictwo w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo górnictwa i geologiczne,
 - spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi powstałym, w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
 - powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego, lub innego czynnika podobnie działającego, w tym korozji, rdzy, erozji, pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, pleśni, porostów, grzybów i insektów, a także wirusów i bakterii,
 - powstałe wskutek niedopełnienia obowiązków określonych w § 9 i § 10 OWU, wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia i ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz innych przepisów prawa powszechnie obowiązującego – w zakresie, w jakim nieprzebranie tych obowiązków miało wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego sporządzony w formie pisemnej.
- Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia wniosko-polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.
- Towarzystwo przed zawarciem umowy ubezpieczenia dokonuje oceny ryzyka na podstawie informacji uzyskanych od Ubezpieczającego, przedłożonych przez niego oświadczeń, dokumentów, dokumentacji fotograficznej lub przeprowadzonej lustracji przedmiotu i miejsca ubezpieczenia. Jeśli w wyniku procesu oceny ryzyka okaże się, że z punktu widzenia ograniczenia ryzyka wystąpienia szkody niezbędne jest zamontowanie dodatkowych instalacji/urządzeń lub zabezpieczeń, wprowadzenie zmian konstrukcyjnych, wdrożenie procedur bezpieczeństwa, Towarzystwo może udzielić ochrony po ich wprowadzeniu i wdrożeniu lub odpowiednio podwyższyć składkę ubezpieczeniową.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 6

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że strony umówiły się inaczej.
- Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, o ile nie umówiono się inaczej.

3. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
4. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zajścia takiego zdarzenia druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
5. Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki za ubezpieczenie lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu płatności Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
6. W przypadku, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał niezgodnie ze stanem faktycznym znane przez siebie okoliczności lub fakty istotne dla oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności w całości lub może proporcjonalnie zmniejszyć wysokość odszkodowania, jeśli okoliczności te miały związek z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego i powstaniem szkody lub miały wpływ na wysokość szkody.
7. Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
 - 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia,
 - 3) z upływem okresu wypowiedzenia,
 - 4) z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia,
 - 5) z chwilą zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że Ubezpieczający przeniósł na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia,
 - 6) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków:
 - a) w przypadku pracowników – z chwilą ustania umowy, na podstawie której wykonywana jest praca,
 - b) w przypadku Członków KGW – z chwilą ustania członkostwa.
8. Wypłata odszkodowania lub odszkodowań w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na dany rodzaj mienia/zdarzeń ubezpieczeniowych powoduje zaprzestanie odpowiedzialności Towarzystwa w części dotyczącej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzie lub dotyczącej danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych i stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu tej części umowy ubezpieczenia.
9. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia w trakcie trwania umowy ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia na podstawie zgodnego oświadczenia woli zbywcy i nabywcy. Przeniesienie tych praw odbywa się na wniosek Ubezpieczającego udokumentowany zgodą zbywcy i nabywcy przedmiotu ubezpieczenia i wymaga pisemnej zgody Towarzystwa.
10. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę ubezpieczonego przedmiotu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia tego przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
11. W razie zmian organizacyjnych obejmujących Ubezpieczonego, polegających na podziale, wydzieleniu lub utworzeniu przez Ubezpieczonego lub z udziałem Ubezpieczonego nowego podmiotu, który przejmuje w części lub w całości ubezpieczone mienie, Towarzystwo udziela tym podmiotom ochrony ubezpieczeniowej w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia taryfę stawek lub indywidualną ocenę ryzyka.
2. Wysokość składki zależy w szczególności od: przedmiotu ubezpieczenia, rodzaju prowadzonej przez Ubezpieczonego

działalności gospodarczej, okresu ubezpieczenia, wysokości sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, dotychczasowego przebiegu szkodowego, zakresu ubezpieczenia, rodzaju wybranych klauzul dodatkowych, rodzaju stosowanych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, warunków płatności składki ubezpieczeniowej, a dodatkowo w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków od liczby osób objętych ubezpieczeniem.

3. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
4. Na wniosek Ubezpieczającego składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty.
5. Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość są wskazane we wniosko-polisie lub w innym dokumencie ubezpieczenia.
6. W ubezpieczeniach krótkoterminowych, tj. ubezpieczeniach zawieranych na okres krótszy niż jeden rok, składka ubezpieczeniowa płatna jest jednorazowo.
7. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty gotówką za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uważa się datę, w której należna składka ubezpieczeniowa lub jej rata została przyjęta przez pracownika Towarzystwa lub agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
8. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kartą płatniczą, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę zlecenia przelewu w banku, dokonania przekazu w urzędzie pocztowym na wskazany w umowie ubezpieczenia rachunek bankowy Towarzystwa lub datę operacji kartą płatniczą. W przypadku braku wystarczających środków pieniężnych na rachunku bankowym Ubezpieczającego, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej uznaje się dzień uznania rachunku bankowego Towarzystwa pełną kwotą wymaganej składki ubezpieczeniowej lub jej raty.
9. Składka ubezpieczeniowa za zawarcie umowy uzupełniającej naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia przy założeniu, że składka ubezpieczeniowa wynosi 1/365 kwoty ustalonej składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień udzielonej ochrony ubezpieczeniowej („pro rata”).
10. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 7 pkt 2 – 6 OWU, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 11.
11. Wysokość składki ubezpieczeniowej podlegającej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
12. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

Obowiązki Towarzystwa

§ 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, Towarzystwo informuje: Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, a także osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania lub świadczenia oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia. Towarzystwo przekazuje ww. informacje w formie pisemnej lub w inny sposób, o ile dana osoba wyraziła na to zgodę.
2. Jeżeli w terminie określonym w § 11 ust. 2 i 3 niniejszych OWU, Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadania pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach braku możliwości zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a jeśli istnieją podstawy także wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia i poszkodowany mają prawo do informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będących podstawą ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokością odszkodowania lub świadczenia, za wyjątkiem ograniczeń wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych

i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego i ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formularzu wniosko-polisy lub w inny sposób.
2. Jeżeli Ubezpieczający i Ubezpieczony zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości.
6. W razie utraty kluczy/pilotów (także zapasowych) do budynku stanowiącego miejsce ubezpieczenia, Ubezpieczony jest zobowiązany do bezzwłocznej wymiany zamków, kart dostępu lub pilotów lub przeprogramowania alarmu na własny koszt. Powyższy obowiązek nie dotyczy sytuacji, gdy klucze, karty dostępu lub piloty zostały zniszczone w sposób uniemożliwiający ich dalsze użycie przez osoby nieuprawnione. Ubezpieczający i Ubezpieczony jest zobowiązany do powiadomienia Towarzystwa o zniszczeniu kluczy, kart dostępu lub pilotów.
7. Ubezpieczający zawierający umowę na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia. Ponadto, Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia grupowego na cudzy rachunek, jest zobowiązany przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego do przekazania osobie zainteresowanej przystąpieniem do takiej umowy informacji w formie pisemnej w zakresie uzyskanym od Towarzystwa oraz informacji o:
 - 1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby,
 - 2) braku wynagrodzenia, w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego,
 - 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.
8. Ubezpieczający oraz Ubezpieczony, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, zobowiązani są do:
 - 1) zawiadamiania o zmianach adresu miejsca ubezpieczenia lub siedziby oraz wszelkich innych danych osobowych podanych we wniosko-polisie,
 - 2) podejmowania działań mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu rozmiaru szkody,
 - 3) użytkowania i utrzymywania obiektów budowlanych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, ze szczególnym uwzględnieniem dotyczących ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a także przepisów dotyczących bhp, ochrony przeciwpożarowej i stosowania się do zaleceń straży pożarnej, o ile takie zostały wydane,
 - 4) budowy i eksploatacji urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem, wytycznymi producenta/dystrybutora i instrukcją obsługi oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 5) utrzymywania ubezpieczonych obiektów budowlanych w należyłym stanie technicznym oraz dbania o dobry stan i sprawne funkcjonowanie wszystkich instalacji, maszyn i urządzeń,
 - 6) poddawania okresowym kontrolom technicznym i badaniom przez osoby uprawnione, o ile taki obowiązek spoczywa na Ubezpieczonym: przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych), instalacji gazowej, instalacji elektrycznej, grzewczej, systemu ochrony przeciwpożarowej i systemu zabezpieczeń przeciwkradzieżowych,
 - 7) eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcją obsługi,
 - 8) przestrzegania wymogów zabezpieczenia mienia określonych w Załączniku nr 1 do OWU i stosowania wszystkich zabezpieczeń zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia,

- 9) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego Towarzystwo zobowiązało pisemnie Ubezpieczonego; za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody lub z wysokim stopniem prawdopodobieństwa może ją spowodować.
9. Ubezpieczający i Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić Towarzystwo o zajściu okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, takich jak:
 - 1) zmiana profilu i zakresu prowadzonej działalności,
 - 2) zmiana sposobu użytkowania ubezpieczonego budynku lub budowli,
 - 3) usunięcie, zmiana stanu lub awaria zabezpieczeń wymaganych zgodnie z Załącznikiem nr 1 do OWU lub zgłoszonych w umowie ubezpieczenia,
 - 4) rozpoczęcie remontu, modernizacji, przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy ubezpieczonego mienia lub obiektu z ubezpieczonym mieniem, które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji lub uzyskania pozwolenia na budowę,
 - 5) zakończenie, przerwanie, zawieszenie na okres dłuższy niż 30 dni prowadzonej działalności,
 - 6) utrata kluczy, kart dostępu, pilotów lub sterowników do miejsca przechowywania ubezpieczonego mienia.
10. Ubezpieczony zobowiązany jest prowadzić ewidencję księgową lub wykaz ubezpieczonego mienia wraz z jego charakterystyką i wartością zadeklarowaną do ubezpieczenia; przy czym w razie ubezpieczenia według wartości księgowej brutto, za powyższą ewidencję może być przyjęta ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi.
11. Ubezpieczony, który przekazuje budynek przedsiębiorcy w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej, jest zobowiązany przedstawić Towarzystwu zawartą umowę najmu, dzierżawy, użyczenia lub inną umowę, będącą podstawą korzystania z nieruchomości ubezpieczonego.
12. Ponadto Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) umożliwić Towarzystwu dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z oceną ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowaniem ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka,
 - 2) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – niezwłocznie przekazać Towarzystwu zawiadomienie o otrzymaniu/wniesieniu pozwu, nakazu zapłaty, orzeczeniu sądu lub wszczęciu postępowania karnego, w terminie umożliwiającym wniesienie środka zaskarżenia lub podjęcia innych czynności przewidzianych prawem.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

§ 10

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne:
 - a) wezwanie w zależności od szkody odpowiednich służb ratowniczych,
 - b) powiadomienie Policji o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach, dewastacji, kradzieży z włamaniem i rabunku, kradzieży zwykłej zewnętrznych elementów budynków lub budowli, kradzieży zwykłej mienia oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
 - 2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody,
 - 3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem ubezpieczeniowym do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody; Towarzystwo nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 5 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - 4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,

- 5) przedstawić do wglądu umowę najmu, dzierżawy lub użyczenia, jeżeli budynek został przekazany przedsiębiorcy w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej,
 - 6) sporządzić na własny koszt rachunek strat (kosztorys lub wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta), na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów i w ciągu 14 dni od dnia powzięcia informacji o szkodzie złożyć rachunek strat oraz dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia (z wyłączeniem szkód z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków);
 - 7) wypełnić obowiązki przewidziane w postanowieniach OWU dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń,
 - 8) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. W przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) w przypadku jeżeli padło zwierzę:
 - a) zawiadomić o tym niezwłocznie lekarza weterynarii w celu określenia przez niego przyczyny padnięcia,
 - b) natychmiast, lecz nie później niż w ciągu 20 godzin od padnięcia, powiadomić Towarzystwo o padnięciu zwierzęcia, chyba że wskazany termin wypadu w dniu ustawowo wolnym od pracy, wówczas powiadomienie Towarzystwa powinno nastąpić do godziny 12.00 pierwszego dnia roboczego następującego po wymaganym terminie,
 - c) nie naruszać zwłok zwierzęcia do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że naruszenia zwłok dokonał lekarz weterynarii lub naruszenie zwłok nastąpiło w związku z obowiązującymi przepisami sanitarnymi; Towarzystwo nie może powoływać się na te postanowienia, jeżeli nie dokonało oględzin pozostałości w ciągu 20 godzin od otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - d) w ciągu 7 dni od dnia padnięcia zwierzęcia dostarczyć do Towarzystwa zgłoszenie szkody wraz z opinią lekarza weterynarii o przyczynie padnięcia zwierzęcia; jeżeli zwierzę padło nagle na skutek zdarzenia nie pozostawiającego śladów jednoznacznie wskazujących na przyczynę padnięcia, Ubezpieczony zobowiązany jest do przedstawienia opinii lekarza weterynarii wskazującej przyczynę padnięcia zwierzęcia,
 - 2) w przypadku uboju zwierzęcia z konieczności – niezwłocznie powiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody oraz dostarczyć do Towarzystwa w terminie 7 dni od daty uboju z konieczności:
 - a) zgłoszenie szkody,
 - b) opinię lekarza weterynarii, w której stwierdza potrzebę przeprowadzenia uboju z konieczności,
 - c) opinię odpowiednio, lekarza weterynarii lub urzędowego lekarza weterynarii, przeprowadzającego badania przedubojowe zwierzęcia i poubojowe tusz i narządów wewnętrznych oraz wydającego ocenę mięsa,
 - d) rachunek za sprzedane pozostałości po szkodzie wydany przez upoważnioną jednostkę.
 3. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może złożyć również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
 4. W przypadku wystąpienia uszkodzonego z roszczeniem o odszkodowanie z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w zakresie objętym ubezpieczeniem, na drogę sądową przeciwko Ubezpieczonemu, jest on zobowiązany powiadomić o tym Towarzystwo niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania pozwu.
 5. Ubezpieczony jest zobowiązany także informować Towarzystwo o wszczętym przeciwko niemu postępowaniu karnym lub administracyjnym, pozostającym w związku z zakresem ubezpieczenia niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia lub powzięcia informacji o wszczęciu postępowania.
 6. Ubezpieczony zobowiązany jest przekazać Towarzystwu orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do zasadności wniesienia środka odwoławczego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia sądu.
 7. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń uszkodzonego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.
 8. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia o zdarzeniu otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
 9. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z powodu niedopełnienia tych obowiązków.
 10. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) dążyć do zmniejszenia skutków nieszczęśliwego wypadku, w tym niezwłocznie poddać się opiece lekarskiej i wskazanemu leczeniu,
 - 2) zawiadomić Towarzystwo o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku w terminie 7 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie - nie później niż po upływie 7 dni od ustania okoliczności uniemożliwiających terminowe zgłoszenie szkody,
 - 3) dostarczyć dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności i wysokości świadczenia, informujące o okolicznościach zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas wykonywania czynności wymagających posiadania uprawnień, Ubezpieczony winien jest dostarczyć dokument uprawniający go do wykonywania tych czynności,
 - 4) umożliwić Towarzystwu zasięgnięcie informacji na temat okoliczności zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, doznanych obrażeń ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po nieszczęśliwym wypadku,
 - 5) poddać się na żądanie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
 11. W razie śmierci Ubezpieczonego świadczenie przysługuje Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia do wykonania praw wynikających z umowy ubezpieczenia. Uprawniony z umowy ubezpieczenia zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa akt zgonu i dokumenty potwierdzające uprawnienie do otrzymania świadczenia oraz okazać do wglądu swój dokument tożsamości ze zdjęciem.

Wypłata odszkodowania

§ 11

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.

Roszczenia regresowe

§ 12

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części, pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Towarzystwu nie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu świadczeń wypłaconych z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozpatrywanie reklamacji

§ 13

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi i spadkobiercy Klienta posiadającemu interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności lub spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:

- 1) na piśmie w postaci papierowej:
 - a) osobiście w terenowej jednostce Towarzystwa [wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl w zakładce Kontakt w sekcji „znajdź na mapie”] lub u agenta Towarzystwa, lub w Centrali Towarzystwa, (ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa), albo
 - b) wysłana przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe albo nadana w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej – na adresy jednostek wskazanych w lit. a) powyżej, albo
- 2) na piśmie w postaci elektronicznej:
 - a) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej:
 - i. reklamację dotyczącą szkód należy przysyłać na adres sls@tuw.pl – w temacie wiadomości należy wpisać numer szkody,
 - ii. reklamację dotyczącą dystrybucji ubezpieczeń i obsługi zawartych umów ubezpieczenia należy przysyłać na adres polisa@tuw.pl – w temacie wiadomości należy wpisać numer polisy,
 - iii. reklamację dotyczącą windykacji należności lub regresu należy przysyłać na adres windykacja.reklamacje@tuw.pl – w temacie wiadomości należy wpisać numer sprawy,
 - iv. reklamację dotyczącą kwestii nieujętych powyżej należy przysyłać na adres skargi@tuw.pl.
 - b) wysłana na adres do doręczeń elektronicznych Towarzystwa wpisany do bazy adresów elektronicznych, zgodnie z ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, tj. na adres **AE:PL-13946-64818-BTVAU-33**, albo
- 3) ustnie:
 - a) telefonicznie na numer telefonu Towarzystwa +48 22 545 39 50, albo
 - b) osobiście do protokołu podczas wizyty w terenowej jednostce Towarzystwa [wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl w zakładce Kontakt w sekcji „znajdź na mapie”].
3. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 3, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Skarżącemu informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
5. Odpowiedź na reklamację osoby fizycznej sporządzana jest na piśmie i przesyłana osobie ją składającej w poniższy sposób:
 - 1) w postaci elektronicznej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez klienta na piśmie w postaci elektronicznej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci papierowej;
 - 2) w postaci papierowej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta na piśmie w postaci papierowej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci elektronicznej;
 - 3) w postaci papierowej albo elektronicznej, zgodnie z wnioskiem Klienta – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta ustnie.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt. 1 odpowiedź jest udzielana:
 - 1) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, za pomocą którego Klient złożył reklamację, albo innego wskazanego przez Klienta środka komunikacji elektronicznej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej;
 - 2) na adres Klienta do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy – w przypadku, gdy reklamacja została wysłana przez Klienta na adres do doręczeń elektronicznych.
7. Odpowiedź na reklamację złożoną przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej przekazuje się Klientowi w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, tj. m.in. pocztą elektroniczną.
8. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji przez Towarzystwo można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa lub w każdej jednostce Towarzystwa.
9. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi, przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo, w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów.

Rozwiązywanie sporów

§ 14

1. Towarzystwo przewiduje możliwość oraz wyraża wolę pozasądowego rozwiązywania sporów.
2. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
3. Rozstrzygnięcie sporu pomiędzy Towarzystwem a Klientem będącym uczestnikiem rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – może być poddane postępowaniu przed sądem polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego, a szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej KNF https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/sad_polubowny przy KNF.
4. Klientom przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpiezonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 15

1. Przedmiotem ubezpieczenia od wszystkich ryzyk może być mienie stanowiące własność Ubezpiezonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością oraz ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami lub dla celów ubezpieczeniowych oraz mienie prywatne pracowników.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być następujące mienie wskazane w umowie ubezpieczenia:
 - 1) budynki,
 - 2) budowle,
 - 3) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - 4) środki obrotowe,
 - 5) mienie osób trzecich,
 - 6) mienie prywatne pracowników,
 - 7) nakłady inwestycyjne,
 - 8) przedmioty i środki nietrwałe,
 - 9) wartości pieniężne.
3. Ubezpieczone mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem że:
 - 1) ziemiopłody, ubezpieczane w ramach środków obrotowych – złożone w:
 - a) budynkach, piwnicach,
 - b) silosach zbożowych, pod warunkiem że stanowi tak umowa ubezpieczenia,
 - c) pozostałych budowlach, pod warunkiem iż budowle te zostały objęte ubezpieczeniem w Towarzystwie,
 - 2) kiszonki i sianokiszonki, w prawidłowy sposób zabezpieczone przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi foliami kiszonkarskimi – składowane na terenie gospodarstwa rolnego,
 - 3) mienie prywatne pracowników objęte jest ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik świadczył pracę na polecenie Ubezpiezonego.

4. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku jego przeniesienia do innej ubezpieczonej lokalizacji, z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu. Ubezpieczony jest zobowiązany posiadać dokumentację potwierdzającą fakt przeniesienia mienia z określeniem jego rodzaju i sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia. Limit odpowiedzialności dla mienia przeniesionego do innej lokalizacji wynosi 30 % sumy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, jednak nie więcej niż 400 000 PLN.
5. Ponadto zakres ubezpieczenia mienia jest rozszerzony o mienie znajdujące się we wszystkich nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie Ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że:
- 1) ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia przyjęcia danej lokalizacji do użytkowania (np. podpisania umowy najmu), pod warunkiem że:
 - a) adresy tych lokalizacji wraz z wartością znajdującego się w nich mienia zostaną podane do wiadomości Towarzystwu w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytkowania,
 - b) działalność gospodarcza prowadzona w nowym miejscu ubezpieczenia jest tożsama z zadeklarowaną w umowie ubezpieczenia,
 - c) lokalizacje spełniają wymagania określone w OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz nie są położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne,
 - 2) limit odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie od otwarcia i rozpoczęcia prowadzenia działalności w nowej lokalizacji do momentu jej zgłoszenia wynosi 30 % sumy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, jednak nie więcej niż 400 000 PLN łącznie dla wszystkich kategorii mienia dla pojedynczej nowej lokalizacji.

Zakres ubezpieczenia

§ 16

1. Ubezpieczenie mienia obejmuje ochroną szkody będące bezpośrednim następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty wskutek jakiegokolwiek zdarzenia, które nie zostało wyłączone na mocy postanowień określonych w § 4 i § 19.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia może zostać rozszerzone o szkody będące następstwem powodzi.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia może zostać rozszerzone o następujące klauzule dodatkowe:
 - 1) Klauzula nr 1 Ubezpieczenie od przepięcia,
 - 2) Klauzula nr 2 Ubezpieczenie od dewastacji,
 - 3) Klauzula nr 3 Ubezpieczenie od katastrofy budowlanej,
 - 4) Klauzula nr 4 Ubezpieczenie od szkód na skutek prowadzenia prac budowlano-montażowych,
 - 5) Klauzula nr 5 Ubezpieczenie od szkód na skutek przemarzania i przenikania wody,
 - 6) Klauzula nr 6 Ubezpieczenie budynków, lokali i budowli w budowie,
 - 7) Klauzula nr 7 Ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE),
 - 8) Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od strajków, rozruchów i zamieszek społecznych,
 - 9) Klauzula nr 9 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych,
 - 10) Klauzula nr 10 Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od pożaru i innych zdarzeń losowych,
 - 11) Klauzula nr 11 Ubezpieczenie słomy i siana złożonego w stogi, sterty i brogi na terenie gospodarstwa rolnego, od pożaru,
 - 12) Klauzula nr 12 Ubezpieczenia paliw napędowych,
 - 13) Klauzula nr 13 Ubezpieczenie mienia na targach i wystawach,
 - 14) Klauzula nr 14 Ubezpieczenia szkód w mieniu znajdującym się na placach składowych,
 - 15) Klauzula nr 15 Ubezpieczenie od zepsucia wskutek niezachowania odpowiedniej temperatury,
 - 16) Klauzula nr 16 Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych,
 - 17) Klauzula nr 17 Ubezpieczenie maszyn od awarii,
 - 18) Klauzula nr 18 Ubezpieczenie kosztów stałych działalności,
 - 19) Klauzula nr 19 Ubezpieczenie kosztów dodatkowych działalności,
 - 20) Klauzula nr 23 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - 21) Klauzula nr 41 Zniesienie franszyz.

4. Zakres ubezpieczenia mienia jest rozszerzony o uzasadnione i udokumentowane **koszty poszukiwania przyczyny szkody** powstałej na skutek awarii ubezpieczonych instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania budynku lub budowli, obejmujące koszty poszukiwania miejsca powstania szkody, koszty usunięcia awarii instalacji będącej przyczyną szkody oraz koszty przywrócenia do stanu sprzed szkody. Ochrona obejmuje również koszty poszukiwania miejsca powstania szkody i usunięcia awarii ww. instalacji w przypadku, gdy istnieje realne zagrożenie powstania szkody, a działania są podejmowane w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów. Górna granica odpowiedzialności Towarzystwa za koszty poszukiwania przyczyny powstania szkody, usunięcia awarii oraz przywrócenia do stanu sprzed szkody wynosi 10 000 PLN.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 17

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody** – koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzi:**
 - a) koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzi, porządkowanie i utylizację do limitu 20 % sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 PLN,
 - b) koszty osuszania budynków lub budowli do 20 % sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 PLN,
- 3) **koszty odtworzenia dokumentacji** – do limitu 15% sumy ubezpieczenia mienia jednak nie więcej niż 50 000 PLN, TUW „TUW” pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty odtworzenia niezbędnej do prowadzenia działalności Ubezpieczonego dokumentacji, która uległa uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie wskutek zdarzeń objętych ochroną; ochroną objęte są koszty uzyskania kopii dokumentów z materiałów źródłowych, koszty uzyskania kopii lub odpisów we właściwych urzędach i instytucjach oraz koszty przywrócenia uszkodzonych dokumentów do stanu sprzed szkody,
- 4) **koszty ekspertyz rzeczoznawców** – do limitu 15 % sumy ubezpieczenia, mienia od wszystkich ryzyk, jednak nie więcej niż 20 000 PLN. Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertyz rzeczoznawców, powołanych za zgodą Towarzystwa, związanych z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.

Suma ubezpieczenia

§ 18

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe lub na pierwsze ryzyko, przy czym:
 - 1) w systemie na sumy stałe ubezpieczane są:
 - a) budynki i budowle,
 - b) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - c) środki obrotowe,
 - 2) w systemie na pierwsze ryzyko ubezpieczane są:
 - a) nakłady inwestycyjne,
 - b) przedmioty i środki nietrwale,
 - c) wartości pieniężne,
 - d) mienie osób trzecich,
 - e) mienie prywatne pracownikom.
2. Sumę ubezpieczenia Ubezpieczający ustala odrębnie dla każdego rodzaju mienia według następujących wartości:
 - 1) budynków i budowli według wartości:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto,
 - 2) nakładów inwestycyjnych – według wysokości wydatków poniesionych na adaptację budynku lub budowli,

- 3) maszyn, urządzeń i wyposażenia (z wyłączeniem sprzętu rolniczego) według wartości:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli ich wiek nie przekracza 10 lat,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto,
 - 4) sprzętu rolniczego według wartości:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli ich okres eksploatacji nie przekracza 3 lat,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto,
 - 5) przedmiotów i środków nietrawnych, środków obrotowych – według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - 6) wartości pieniężnych według wartości:
 - a) w przypadku gotówki – nominalnej, przy czym wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - b) w przypadku papierów wartościowych – ceny sprzedaży, przy czym w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej bez prowizji i opłat,
 - c) w przypadku złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - d) w przypadku pozostałych wartości pieniężnych – nominalnej,
 - 7) mienia osób trzecich – rzeczywistej,
 - 8) mienia prywatnego pracowników – rzeczywistej.
3. Bez konieczności opłacania dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową, w zakresie ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, mienie w którego posiadanie Ubezpieczony wejdzie w okresie trwania odpowiedzialności Towarzystwa, pod warunkiem że Ubezpieczony posiada dokumentację potwierdzającą przyjęcie mienia do prowadzonej przez niego ewidencji. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w miejscach ubezpieczenia wskazanych w umowie ubezpieczenia. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do automatycznie ubezpieczonego mienia ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 30 % łącznej sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności za dany rodzaj mienia, nie więcej niż 400 000 PLN.
 4. W ramach sumy ubezpieczenia mienia prywatnego pracowników Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną do kwoty 1 000 PLN na jednego poszkodowanego pracownika na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
 5. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody spowodowane uderzeniem pojazdu, jego części lub przewożonego nim ładunku, będącego w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego lub będącego w jego użytkowaniu w momencie powstania szkody, ograniczona jest do wysokości 10 000 PLN.
 6. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
 7. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą dodatkową, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
 8. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej, dokumentowej lub elektronicznej, pod rygorem nieważności.
 9. Suma ubezpieczenia:
 - 1) powinna uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony nie jest płatnikiem podatku VAT,
 - 2) nie powinna uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony jest płatnikiem podatku VAT.
- 2) gruntów, gleby, w tym torfowisk i składów torfu,
 - 3) upraw rolnych, w tym ogrodniczych, i leśnych,
 - 4) niżej wymienionych środków obrotowych:
 - a) ziarna i nasion, magazynowanych w silosach,
 - b) słomy, siana i traw energetycznych, składowanych w budynkach i budowlach,
 - c) nawozów i środków ochrony roślin,
 - d) ziarna i nasion podczas procesu suszenia, chyba że umowa ubezpieczenia stanowi inaczej,
 - 5) tytoniu i ziół, przed i w trakcie technologicznego procesu ich suszenia,
 - 6) złóż geologicznych na pokładach naturalnych, mienia znajdującego się pod ziemią, mienia znajdującego się na rzekach i otwartych zbiornikach wodnych,
 - 7) materiałów wybuchowych i pirotechnicznych, fajerwerków, sygnalizatorów, detonatorów i rakiet świetlnych,
 - 8) środków odurzających, substancji psychotropowych oraz dopalaczy,
 - 9) elektrowni wiatrowych, za wyjątkiem turbin wiatrowych objętych ochroną ubezpieczeniową w ramach Klauzuli nr 7 Ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE),
 - 10) cieplarni, oranżerii, ogrodów zimowych i inspektów o powierzchni ponad 100 m² oraz znajdującego się w nich mienia,
 - 11) obiektów z tymczasowymi zadaszeniami, powłokami namiotowymi, brezentowymi i pneumatycznymi, namiotów i tuneli foliowych, kontenerów bez fundamentów, kiosków, straganów oraz znajdującego się w nich mienia, chyba że umówiono się inaczej,
 - 12) wzorów, prototypów, modeli poglądowych, planów, ekspertyz,
 - 13) paliw napędowych, chyba że umówiono się inaczej,
 - 14) broni i amunicji,
 - 15) świec i zniczy,
 - 16) automatów wrzutowych na monety i żetony, automatów do gier oraz automatów do wydawania i rozmienniania pieniędzy wraz z ich zawartością,
 - 17) odpadów i surowców wtórnych,
 - 18) mienia przeznaczonego na złom lub do likwidacji,
 - 19) środków obrotowych, które są przeterminowane lub nie posiadają aktualnego atestu, wydanego przez uprawniony do tego organ,
 - 20) akt, dokumentów, ksiąg handlowych i innych nośników danych, z wyłączeniem programów komputerowych produkcji seryjnej, będących w ciągłej sprzedaży i użytkowanych przez Ubezpieczonego,
 - 21) mienia, którego nabycie nie jest potwierdzone oryginalnymi dowodami zakupu zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wprowadzonego na polski obszar celny lub do obrotu niezgodnie z prawem albo w mieniu, na którego posiadanie Ubezpieczony nie ma zezwolenia wymaganego przez prawo,
 - 22) pojazdów samochodowych,
 - 23) sprzętu rolniczego oraz innych środków transportu w ruchu,
 - 24) podziemnych i nadziemnych linii przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, sygnałów telefonicznych, telegraficznych oraz wszelkich sygnałów komunikacyjnych zarówno audio, jak i wizualnych, włączając przewody, kable, słupy, pylony, mierniki, wieże i jakiegokolwiek wyposażenie, które może towarzyszyć takim konstrukcjom, w tym podstacje wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem linii i urządzeń stanowiących własność Ubezpieczonego i znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, w odległości do 1 000 m od granicy terenu, na którym znajdują się ubezpieczone obiekty,
 - 25) mienia składowanego na wolnym powietrzu, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 26) ziarna składowanego w rękawach foliowych,
 - 27) mienia znajdującego się w kopalniach,
 - 28) mienia znajdującego się w budynkach i budowlach w budowie,
 - 29) budynków i budowli wzniesionych lub użytkowanych niezgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach i budowlach,
 - 30) budynków i budowli wykorzystywanych do prowadzenia działalności przed uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie sporządzonej w formie pisemnej,
 - 31) budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach i budowlach,
 - 32) budynków wyłączonych z eksploatacji lub nieużytkowanych, pustostanów,
 - 33) budynków i budowli w trakcie remontu, modernizacji, nadbudowy, rozbudowy lub przebudowy, jeżeli te roboty budowlane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach i budowlach.
2. Poza wyłączeniami ogólnymi, określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk

§ 19

1. Ochrona ubezpieczeniowa mienia od wszystkich ryzyk nie obejmuje:
 - 1) żywych zwierząt, z wyjątkiem zwierząt gospodarskich, które zostały objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach Klauzuli nr 10 Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 2.

- 1) powstałe w wyniku przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było pożaru, lub w wyniku poddania ubezpieczonego mienia działaniu ciepła albo ognia w celu związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą,
 - 2) powstałe wskutek zalania, deszczu, gradu, śniegu, lodu, jeśli powodem był zły stan techniczny lub wadliwa konserwacja (dachu, instalacji, rynien, stolarki okiennej, drzwiowej lub innych elementów) ubezpieczonego budynku lub budowli albo budynku lub budowli z ubezpieczanym mieniem,
 - 3) powstałe wskutek zalania, deszczu, gradu, śniegu, lodu przez niezabezpieczone lub nieszczelne otwory dachowe, okienne, drzwiowe lub inne elementy budynku,
 - 4) powstałe w wyniku zalania mienia składowanego w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie było przechowywane poniżej 10 cm nad podłogą, z wyjątkiem szkód spowodowanych wyłącznie zalaniem bezpośrednio z góry,
 - 5) w mieniu składowanym lub przechowywanym niezgodnie z wymogami dostawcy lub producenta, chyba że nie miało to wpływu na powstanie ani rozmiar szkody,
 - 6) spowodowane wybuchem wywołanym przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, rozbiórkowych lub innych oraz w silnikach spalinowych, gdy wybuch związany jest z ich naturalnym działaniem lub gdy spowodowany został normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów,
 - 7) powstałe na skutek cofnięcia się ścieków z instalacji kanalizacyjnej, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania takich zaworów,
 - 8) powstałe wskutek nawilgacania, przemarzania lub przenikania wód gruntowych i opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki, stropy, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 9) powstałe w wyniku próbnego użycia (próby ciśnieniowe) urządzeń tryskaczowych,
 - 10) z chwilą zakończenia lub przerwania prowadzenia działalności gospodarczej w miejscu ubezpieczenia na okres dłuższy niż 30 dni,
 - 11) powstałe w wyniku drgań spowodowanych ruchem jakichkolwiek pojazdów i maszyn,
 - 12) będące następstwem zakłócenia lub przerwy w dostawie mediów,
 - 13) w związku z brakiem należytej staranności w zapewnieniu ogrzewania pomieszczeń i/lub odpowiedniego zabezpieczenia urządzeń, instalacji i zbiorników przed działaniem mrozu,
 - 14) powstałe wskutek usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, podstępu, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd lub pozostawania w błędzie, poświadczenia nieprawdy, fałszerstwa, defraudacji, sprzeniewierzenia,
 - 15) ujawnione w trakcie inwentaryzacji mienia lub spowodowane błędami księgowymi,
 - 16) spowodowane wadami projektowymi, materiałowymi,
 - 17) spowodowane błędami wykonawczymi w produkcji, wadliwej obsłudze, awarii maszyny, wad ukrytych,
 - 18) spowodowane wadliwą konserwacją lub powstałe w wyniku zaniechania wymaganej konserwacji lub niedokonywania przeglądów,
 - 19) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca,
 - 20) powstałe wskutek naturalnego zużycia mienia, korozji, rdzy, erozji, powolnego działania czynników geologicznych, powolnego odkształcania, lub wady ukrytej,
 - 21) spowodowane procesami chemicznymi lub fizycznymi zachodzącymi wewnątrz ubezpieczonego mienia, o ile ich przyczyną nie są zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - 22) w postaci następstw szkody, takich jak: zwiększone koszty działalności, kary umowne lub inne zobowiązania pieniężne,
 - 23) w postaci strat finansowych, takich jak: utrata zysku lub przychodu, a także kar pieniężnych, grzywn sądowych i administracyjnych,
 - 24) w postaci kosztów usunięcia wad materiałowych oraz kosztów konserwacji i utrzymania w stanie koniecznym do prawidłowego funkcjonowania mienia,
 - 25) nie mające wpływu na użyteczność mienia, a pozostawiające wrażenia estetyczne, takie jak: poplamienie, zdrapanie, wgniecenie, wybrzuszenie, odpadnięcie części przedmiotu, przebarwienie, zmiana zapachu, pęknięcie,
 - 26) bezpośrednie i pośrednie powstałe w związku z obliczaniem, porównywaniem, rozróżnianiem, porządkowaniem lub przetwarzaniem danych,
 - 27) działania wirusów komputerowych, działań związanych z zawieraniem umów przez internet, intranet, extranet lub za pośrednictwem stron internetowych Ubezpieczonego, jego adresu internetowego lub poprzez przesyłanie poczty elektronicznej lub dokumentów przy wykorzystaniu elektronicznych środków przekazu,
 - 28) powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3.
3. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk nie zostanie rozszerzony, ubezpieczenie nie obejmuje szkód spowodowanych przez:
 - 1) powódź,
 - 2) przepięcie,
 - 3) dewastację,
 - 4) katastrofę budowlaną,
 - 5) zepsucie na skutek nieodpowiedniej temperatury,
 - 6) przemarzanie, zamarzanie i przenikanie wody z gruntu,
 - 7) wykonywanie prac budowlano-montażowych,
 - 8) strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
 - 9) akty terrorystyczne,
 - 10) szkody elektryczne,
 - 11) awarię maszyn,
 - 12) kradzież z włamaniem lub rabunek,
 - 13) kradzież zwykłą bez dokonania włamania,
 - 14) stłuczeniem szyb i przedmiotów szklanych,
 oraz szkód powstałych w budynkach i budowlach w budowie.
 4. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN. Do zakresu rozszerzonego na podstawie klauzuli dodatkowej ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 20

1. Rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) dla budynków, lokali i budowli – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 2) dla nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - 3) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia - według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia przedmiotu o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, rodzaju, typu i jakości, powiększonych o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego, z tym że dla sprzętu rolniczego:
 - w przypadku szkody całkowitej – w kwocie równej wartości rynkowej sprzętu rolniczego z dnia powstania szkody, pomniejszonej o wartość pozostałości,
 - w przypadku szkody częściowej – według kosztów naprawy z uwzględnieniem amortyzacji części sprzętu rolniczego, przyjmując, że ich wartość zmniejsza się o 5 procent w ciągu każdego roku licząc od czwartego roku eksploatacji sprzętu,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 4) dla środków obrotowych – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia, udokumentowanych rachunkiem zakupu lub kalkulacją kosztów wytworzenia,
 - 5) dla przedmiotów i środków nietrwałych – według kosztów naprawy, nabycia lub wytworzenia,

ROZDZIAŁ III UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 21

1. Przedmiotem ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku może być określone w umowie ubezpieczenia mienie ruchome wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością, ewidencjonowane, stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego, takie jak:
 - 1) stałe elementy wykończeniowe budynków,
 - 2) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - 3) środki obrotowe,
 - 4) mienie osób trzecich,
 - 5) mienie prywatne pracowników,
 - 6) nakłady inwestycyjne,
 - 7) przedmioty i środki nietrwale,
 - 8) wartości pieniężne.
2. Ubezpieczone mienie ruchome jest objęte ochroną ubezpieczeniową w budynkach oraz budowlach znajdujących się w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem że:
 - 1) mienie prywatne pracowników objęte jest ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik świadczył pracę na polecenie Ubezpieczonego,
 - 2) wartości pieniężne ubezpieczone w czasie transportu są objęte ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej związanym z wykonywaniem transportu wartości pieniężnych.
3. Budynki i budowle, w których znajduje się ubezpieczone mienie muszą spełniać wymagania dotyczące zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określone w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU.
4. W ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku jego przeniesienia do innej ubezpieczonej lokalizacji, z zastrzeżeniem że zostały spełnione wymagania dotyczące zabezpieczeń przeciwkradzieżowych zgodnie z Załącznikiem nr 1; ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu. Ubezpieczony jest zobowiązany posiadać dokumentację potwierdzającą fakt przeniesienia mienia z określeniem jego rodzaju, sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia. Limit odpowiedzialności dla mienia przeniesionego do innej ubezpieczonej lokalizacji wynosi 30 % sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 400 000 PLN.

Zakres ubezpieczenia

§ 22

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące następstwem poniżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) kradzieży z włamaniem,
 - 2) rabunku,z zastrzeżeniem że ubezpieczenie wartości pieniężnych od rabunku w miejscu ubezpieczenia wymaga opłacenia dodatkowej składki.
2. W ramach sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku ochrona obejmuje również dokonanie zaboru ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem wartości pieniężnych, wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do budynku lub lokalu do limitu 10 % sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. W odniesieniu do wartości pieniężnych ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe podczas transportu wskutek:
 - 1) rabunku podczas transportu,
 - 2) wypadku środka transportu, pożaru, wybuchu, uderzenia pioruna, wiatru, deszczu,
 - 3) uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub śmierci osoby wykonującej transport/sprawującej pieczę nad transportowanymi wartościami pieniężnymi.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku może zostać rozszerzone o następujące klauzule dodatkowe:
 - 1) Klauzula nr 24 Ubezpieczenie mienia od kradzieży zwykłej,
 - 2) Klauzula nr 25 Ubezpieczenie zewnętrznych elementów od kradzieży zwykłej,
 - 3) Klauzula nr 41 Zniesienie fransz.

- 6) wartości pieniężnych:
 - a) w przypadku gotówki – według wartości nominalnej, przy czym wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP,
 - b) w przypadku złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ponownego zakupu lub wytworzenia,
 - c) w przypadku papierów wartościowych – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - d) w przypadku pozostałych wartości pieniężnych – według wartości nominalnej,
 - 7) mienia osób trzecich – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - 8) mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.
2. Wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) poniesione przez Ubezpieczonego udokumentowane koszty,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno - Organizacyjnych Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o. lub ceny nabycia/kosztów wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu, jakości i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
 - 5) koszty naprawy, czyszczenia lub ceny nabycia/kosztów wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu, jakości i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży.
 3. Jeżeli poszkodowany nie przedstawi wykazu poniesionych strat wraz z fakturami i/lub rachunkami, wówczas wypłata odszkodowania następuje według wyceny Towarzystwa według zasad określonych w niniejszym paragrafie.
 4. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
 5. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, artystycznej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
 - 2) kosztów ulepszeń i unowocześnień,
 - 3) zwiększonych kosztów wynikających z braku w powszechnym obrocie materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą.
 6. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona z podatkiem VAT.
 7. Odszkodowanie za szkodę dotyczącą hali pokrytej brezentem pomniejsza się o udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, w wysokości 10 % ustalonego odszkodowania.
 8. Ustaloną wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnień z Ubezpieczonym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy.
 9. W przypadku zbiegu odszkodowań z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń mienia z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wysokości szkody w granicach sumy ubezpieczenia w ramach każdego ubezpieczenia, z uwzględnieniem odszkodowań już wypłaconych.
 10. W przypadku, gdy suma ubezpieczenia określona dla przedmiotu ubezpieczenia ubezpieczonego w systemie stałe jest niższa od faktycznej wartości tego przedmiotu ubezpieczenia powstaje sytuacja niedoubezpieczenia. W sytuacji niedoubezpieczenia wysokość ustalonego odszkodowania ulega proporcjonalnie zmniejszeniu w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia określonego przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do jego faktycznej wartości w dniu powstania szkody, z zastrzeżeniem ust. 11. Zapis o niedoubezpieczeniu nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia, w których Ubezpieczony jest konsumentem w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.
 11. Jeżeli niedoubezpieczenie przedmiotu ubezpieczenia nie przekroczy 20 % faktycznej wartości tego przedmiotu, wówczas postanowień ust. 10 nie stosuje się.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 23

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) koszty zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody – koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia powiększeniu się szkody do limitu 20 % sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 20 000 PLN,
- 2) koszty działań po szkodzie – koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu 20 % sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 20 000 PLN,
- 3) koszty naprawy zabezpieczeń budynku/lokalu lub budowli, w których znajduje się ubezpieczone mienie – do limitu 20 % sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 20 000 PLN.

Suma ubezpieczenia

§ 24

1. Sumę ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku Ubezpieczający ustala w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia Ubezpieczający ustala według wartości zgodnie z zapisami § 18.
3. Stałe elementy wykończeniowe budynku ubezpieczone są w takiej samej wartości jak ubezpieczony budynek.
4. Bez konieczności opłacania dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową, w zakresie ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, mienie w którego posiadanie Ubezpieczony wejdzie w okresie trwania odpowiedzialności Towarzystwa, pod warunkiem, że Ubezpieczony posiada dokumentację potwierdzającą przyjęcie mienia do prowadzonej przez niego ewidencji. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w miejscach ubezpieczenia wskazanych w umowie ubezpieczenia. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do automatycznie ubezpieczonego mienia ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 30 % łącznej sumy ubezpieczenia, nie więcej niż do 100 000 PLN.
5. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
6. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą dodatkową, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku

§ 25

1. Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4 i § 19, zakres ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego powszechnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony mienia, w tym przepisów dotyczących warunków przechowywania i transportu wartości pieniężnych,
 - 2) niezabezpieczenia mienia zgodnie z wymogami dotyczącymi minimalnych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określonych w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU,
 - 3) usunięcia lub niestosowania zabezpieczeń zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia,
 - 4) kradzieży zwykłej, o ile nie umówiono się inaczej.
2. Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku nie obejmuje pojazdów mechanicznych, innych niż sprzęt rolniczy.
3. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN. Do zakresu rozszerzonego na podstawie klauzuli dodatkowej ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 26

1. Rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) dla stałych elementów wykończeniowych budynków – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 2) dla nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - 3) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, rodzaju, typu i jakości, powiększonych o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego, w tym dla sprzętu rolniczego:
 - w przypadku szkody całkowitej – w kwocie równej wartości rynkowej sprzętu rolniczego z dnia powstania szkody, pomniejszonej o wartość pozostałości,
 - w przypadku szkody częściowej – według kosztów naprawy z uwzględnieniem amortyzacji części sprzętu rolniczego, przyjmując, że ich wartość zmniejsza się o 5 procent w ciągu każdego roku licząc od czwartego roku eksploatacji sprzętu,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 4) dla przedmiotów i środków nietrwałych – według kosztów naprawy, nabycia lub wytworzenia,
 - 5) dla środków obrotowych – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - 6) dla wartości pieniężnych:
 - a) w przypadku gotówki – według wartości nominalnej, przy czym wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu powstania szkody,
 - b) w przypadku złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ponownego zakupu lub wytworzenia,
 - c) w przypadku papierów wartościowych – według ceny sprzedaży, przy czym w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - d) w przypadku pozostałych wartości pieniężnych – według wartości nominalnej,
 - 7) dla mienia osób trzecich – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - 8) dla mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.
2. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20 OWU, za wyjątkiem ust. 10 i 11.

ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE SZYB I PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH OD STŁUCZENIA

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 27

- Przedmiotem ubezpieczenia są następujące szyby i przedmioty szklane, nieuszkodzone oraz zamontowane na stałe:
 - szyby okienne i drzwiowe,
 - oszklenia ścienne i dachowe,
 - szklane przegrody ścienne,
 - szklane, ceramiczne i kamienne okładziny ścian i sufitów,
 - lustra i witraże,
 - szklane, ceramiczne i kamienne elementy stanowiące część składową mebli, gablot i lad chłodniczych,
 - szklane i ceramiczne płyty grzewcze,
 - szklane ścianki łazienkowe i kabiny prysznicowe,
 - szklane, ceramiczne i kamienne brodziki, wanny, zlewozmywaki i umywalki, muszle klozetowe, bidety,
 - oszklenia reklamowe, rurki neonowe, szyldy ze szkła lub tworzyw sztucznych,
 - szyby kominkowe,
 - akwaria i terraria,
 - oszklenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE).
- Ochroną ubezpieczeniową objęte są szyby i przedmioty szklane znajdujące się w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 28

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe w wyniku stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu, w tym polegające na przypadkowym zniszczeniu lub uszkodzeniu przedmiotu ubezpieczenia.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia może zostać rozszerzone o Klauzulę nr 41 Zniesienie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 29

W ramach sumy ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- demontażu i montażu,
- ustawienia rusztowań lub użycia dźwigu, podnośnika, wysięgnika w celu dokonania naprawy lub wymiany uszkodzonego przedmiotu,
- naprawy elementów mocujących przedmiot ubezpieczenia w ramie i/lub murze, uszkodzonych w związku z wybiciem stłuczonej szyby/przedmiotu szklanego, jeżeli nie ma technologicznej możliwości wymiany stłuczonej szyby/przedmiotu szklanego bez ich uszkodzenia,
- wykonania napisów, znaków reklamowych lub informacyjnych na przedmiotach objętych ubezpieczeniem,
- transportu uszkodzonego przedmiotu do miejsca naprawy i z powrotem.

Suma ubezpieczenia

§ 30

- Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.
- Suma ubezpieczenia powinna uwzględniać przewidywane koszty dodatkowe, o których mowa w § 29.
- Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.
- Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia

§ 31

- Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe podczas przewozu, montażu i demontażu ubezpieczonych przedmiotów w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz remontowych prowadzonych w obrębie ubezpieczonego obiektu,
 - powstałe wskutek porysowania, zadrapania, poplamienia, zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu,
 - powstałe w szklanych elementach wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych (maszyn, urządzeń, narzędzi, sprzętu i aparatów, za wyjątkiem szklanych i ceramicznych płyt grzewczych oraz gablot i lad chłodniczych),
 - powstałe w szklanych elementach wszelkiego rodzaju instalacji i osprzętu, za wyjątkiem oszklenia mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), o ile zostały objęte ochroną od stłuczenia,
 - powstałe w szkłe artystycznym, witrażach zabytkowych, oszkleniu antyków i dzieł sztuki,
 - powstałe w oszkleniu szklarni, oranżerii, ogrodów zimowych i inspektów, wyłączenie to nie dotyczy stłuczenia na skutek zjawisk atmosferycznych takich jak: grad, śnieg i lód, wiatr,
 - powstałe w szklanych, ceramicznych i kamiennych okładzinach podłóg i schodów,
 - będące następstwem niewłaściwego działania urządzeń neonowych,
 - będących następstwem niewłaściwego działania lub wady urządzeń oświetleniowych,
 - powstałe w sprzęcie rolniczym, pojazdach samochodowych i innych środkach transportu,
 - powstałe w budynkach, lokalach i budowlach w budowie,
 - spowodowane przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne, o ile nie umówiono się inaczej,
 - spowodowane przez akty terrorystyczne, o ile nie umówiono się inaczej.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 100 PLN.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 32

Rozmiar szkody w ubezpieczeniu szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia ustala się według cen z dnia powstania szkody w wysokości kosztów naprawy ustalonych na podstawie kosztorysu przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie naprawy lub według ceny nabycia uszkodzonych szyb i przedmiotów szklanych o takich samych parametrach jakościowych i użytkowych co uszkodzone mienie, powiększonych o koszty, o których mowa w § 29.

ROZDZIAŁ V UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE (CARGO)

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 33

- Przedmiotem ubezpieczenia mogą być środki obrotowe, maszyny, urządzenia i wyposażenie oraz zwierzęta gospodarskie stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, przewożone transportem drogowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Ochroną może być objęte mienie przewożone:
 - transportem własnym przez Ubezpieczonego,
 - transportem obcym tj. na zlecenie Ubezpieczonego przez przewoźników/spedytorów zajmujących się profesjonalnie świadczeniem tego typu usług.

Zakres ubezpieczenia

§ 34

- Ochrona ubezpieczeniowa mienia w transporcie (cargo) obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem:
 - zdarzeń losowych: deszczu, dymu i sadzy, gradu, lawiny, osuwania się ziemi, pożaru, wiatru, trzęsienia ziemi, uderzenia pioruna, uderzenia pojazdu, wybuchu, zapadania się ziemi;
 - kradzieży:
 - mienia ze środka transportu po pokonaniu jego zabezpieczeń,
 - mienia będącej następstwem wypadku środka transportu,
 - środku transportu wraz z ubezpieczonym mieniem;
 - rabunku;
 - wypadku środka transportu lub upadku przedmiotu innego niż transportowany na środek transportu;
 - zdarzeń, które uniemożliwiły osobom wykonującym transport ochronę powierzonego mienia wskutek: nagłej śmierci lub nagłej i ciężkiej choroby, a także ciężkiego uszkodzenia ciała wywołanego wypadkiem drogowym.
- Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się:
 - w transporcie własnym – z chwilą rozpoczęcia załadunku bezpośrednio przed przewozem mienia, a kończy z chwilą zakończenia rozładunku, który winien być dokonany bezpośrednio po zakończeniu przewozu,
 - w transporcie obcym – z chwilą przyjęcia mienia do transportu przez przewoźnika w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym transport jako miejsce rozpoczęcia transportu, do chwili dostarczenia mienia do miejsca, które jest w dokumencie potwierdzającym transport określone jako miejsce zakończenia transportu.
- Czas pomiędzy zakończeniem załadunku ubezpieczonego mienia a rozpoczęciem przewozu transportem własnym, a także pomiędzy zakończeniem przewozu transportem własnym, a rozpoczęciem rozładunku przewożonego mienia nie może być dłuższy niż 36 godzin.
- Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody spowodowane kradzieżą mienia ze środka transportu po pokonaniu jego zabezpieczeń lub kradzieżą środka transportu wraz z ubezpieczonym mieniem, pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:
 - środek transportu jest wyposażony w twarde, zamknięte nadwozie,
 - przedmiot ubezpieczenia znajduje się w części ładunkowej lub w zamkniętym bagażniku,
 - środek transportu jest wyposażony w co najmniej jedno sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, tj. alarm lub blokadę skrzyni biegów lub immobiliser,
 - środek transportu po zaparkowaniu jest zamknięty na zamek i sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, a wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do środka transportu są prawidłowo zamknięte,
 - postoje w godzinach 6.00 – 22.00, w innym celu niż załadunek i rozładunek środka transportu przewożącego towary o zwiększonym ryzyku kradzieży tj. sprzęt elektroniczny, wyroby jubilerskie, muszą się odbywać na parkingach strzeżonych,
 - w godzinach 22.00 – 6.00 środek transportu musi być zaparkowany:
 - w garażu zamkniętym na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe lub zdalnie sterowaną automatyczną bramę garażową,
 - na parkingu strzeżonym, tj. placu ogrodzonym, oświetlonym oraz znajdującym się pod stałym dozorem osób profesjonalnie zajmujących się ochroną mienia, z wjazdem zabezpieczonym w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieupoważnioną.
- Kierowca zobowiązany jest do zabrania ze środka transportu dowodu rejestracyjnego, kluczyków, kart kodu dostępu i pilotów w każdym przypadku oddalenia się od pojazdu.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia w transporcie (cargo) może zostać rozszerzone o Klauzulę nr 41 Zniesienie franszyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 35

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty:

- koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody** – koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie

z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej;

- koszty działań po szkodzie** – koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu do 20 % sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 PLN;
- koszty ekspertyz rzeczoznawców** – w ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie i do łącznego limitu do 10 % tej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 000 PLN. Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertyz rzeczoznawców, powołanych za zgodą Towarzystwa, związanych z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.

Suma ubezpieczenia

§ 36

- Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczający ustala w systemie na pierwsze ryzyko.
- Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.
- Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia w transporcie (cargo)

§ 37

- Ochrona ubezpieczeniowa mienia w transporcie (cargo) nie obejmuje odpowiedzialności za szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie:
 - wartości pieniężnych,
 - dzieł sztuki, antyków, przedmiotów o wartości artystycznej, kolekcjonerskiej, zabytkowych, modeli, wzorów i eksponatów o charakterze muzealnym,
 - alkoholu i wyrobów tytoniowych,
 - towarów niebezpiecznych wyszczególnionych w umowie europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), materiałów wybuchowych lub pirotechnicznych, w tym petard i ogni sztucznych, broni, amunicji i sprzętu wojskowego, substancji radioaktywnych lub promieniotwórczych,
 - przesyłek pocztowych lub kurierskich,
 - żywych zwierząt innych niż zdefiniowane jako zwierzęta gospodarskie,
 - pojazdów samochodowych, statków wodnych i powietrznych,
 - akt, dokumentacji i wszelkich nośników danych, jak również szkód polegających na utracie informacji zapisanych na wszelkiego rodzaju nośnikach danych, w tym nośnikach magnetycznych i optycznych,
 - mienia przewożonego w obrębie tej samej nieruchomości, przez co rozumie się przewóz w obrębie jednego budynku oraz przewóz między budynkami położonymi na tym samym gruncie (posesji),
 - mienia sprzedawanego ze środka transportu w ramach handlu obwoźnego, przez który rozumie się sprzedaż mienia bezpośrednio ze środka transportu na trasie transportu,
 - mienia niebędącego w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego,
 - mienia nielegalnie wytworzonego lub sprowadzonego albo pochodzącego z przestępstwa,
 - towarów przeterminowanych i mienia wycofanego z obrotu,
 - mienia uszkodzonego lub zdekompletowanego,
 - mienia przewożonego jako bagaż podręczny.
- Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia w transporcie (cargo) nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - działania śniegu, mrozu, upału lub zwykłych zmian wilgotności atmosferycznej, chyba że szkoda wynikająca z działania tych warunków atmosferycznych powstała po wypadku środka transportu,

- 2) dewastacji, tj. celowego uszkodzenia lub zniszczenia mienia w transporcie przez osoby trzecie,
 - 3) wady ukrytej ubezpieczonego mienia lub jego naturalnych właściwości, w szczególności wysuszenia się, zawilgocenia, zepsucia się lub samozapalenia się,
 - 4) prowadzenia środka transportu przez osobę nie posiadającą do tego odpowiednich uprawnień,
 - 5) używania środka transportu, nieprzystosowanego do przewozu danego rodzaju mienia,
 - 6) złego stanu technicznego środka transportu lub jego niezdatności do przewozu mienia danego rodzaju, jeżeli Ubezpieczający lub jego pracownicy o tym wiedzieli lub przy dołożeniu należytej staranności mogli się dowiedzieć,
 - 7) braku lub niewłaściwego opakowania, jeżeli odpowiedzialność za wykonanie powyższych czynności lub właściwe opakowanie ponosi Ubezpieczający lub jego pracownicy,
 - 8) nieprawidłowego załadowania, rozmieszczenia lub zamocowania przewożonego mienia,
 - 9) nieprawidłowego zabezpieczenia mienia na środku transportu,
 - 10) nieprzestrzegania aktualnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących transportu żywych zwierząt,
 - 11) przekroczenia ładowności środka transportu,
 - 12) transportu mienia w granicach jednej nieruchomości,
 - 13) strajków, rozruchów i zamieszek społecznych,
 - 14) aktów terrorystycznych,
 - 15) w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 OWU.
3. Ponadto zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności Towarzystwa za ubytki w mieniu w granicach ustalonych zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi norm ubytku naturalnego oraz wady i ubytki stwierdzone po wydaniu przesyłki przez przewoźnika, jeżeli nie było stwierdzenia naruszenia opakowania.
 4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 200 PLN.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 38

1. Rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – według kosztów naprawy lub czyszczenia lub ceny nabycia nowego przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, rodzaju i jakości, powiększonych o koszty zwykłego transportu i montażu odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - 2) dla środków obrotowych – według kosztów naprawy lub czyszczenia, ponownego zakupu lub wytworzenia,
 - 3) dla zwierząt gospodarskich – według ceny rynkowej.
2. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20.

ROZDZIAŁ VI UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 39

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest sprzęt elektroniczny wraz z oprogramowaniem seryjnym jakie ten sprzęt posiada, wykorzystywany w związku z prowadzoną działalnością, stanowiący własność Ubezpieczonego lub będący w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, oraz ewidencjonowany zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową sprawny technicznie sprzęt elektroniczny:
 - 1) dla którego pozytywnie zakończone zostały testy próbne, chyba że nie były wymagane przez producenta,
 - 2) zainstalowany na stanowisku pracy wskazanym w umowie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ubezpieczeniem objęte są przedmioty, wymienione we wniosko-polisie lub wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Towarzystwo może odstąpić od wymogu przedstawienia wykazu, o którym mowa w ust. 3, pod warunkiem że ochroną ubezpieczeniową

zostanie objęty cały sprzęt elektroniczny posiadany przez Ubezpieczonego, a jego łączna suma ubezpieczenia nie przekracza wartości 50 000 PLN.

5. Sprzęt elektroniczny jest objęty ubezpieczeniem również w trakcie jego przemieszczania w obrębie miejsca ubezpieczenia.
6. Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego może zostać rozszerzone za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zgodnie z postanowieniami:
 - 1) Klauzuli nr 20 – Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach,
 - 2) Klauzuli nr 21 – Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 3) Klauzuli nr 22 – Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy.
7. Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w sprawnym technicznie sprzęcie elektronicznym, który pozostaje chwilowo (do 6 miesięcy) wyłączony z eksploatacji lub jest magazynowany w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
8. Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym lub jego częściach objętych ochroną od wszystkich ryzyk od daty dostawy do daty włączenia sprzętu lub jego części do planowej eksploatacji pod warunkiem, że:
 - 1) sprzęt elektroniczny i jego części są magazynowane/składowane w oryginalnych opakowaniach i w pomieszczeniach do tego przystosowanych,
 - 2) termin magazynowania/składowania nie przekracza 6 miesięcy od daty dostawy, z zastrzeżeniem że zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody w sprzęcie elektronicznym oraz częściach, za które odpowiedzialni są: producenci, spedytorzy, sprzedawcy i firmy montażowe.
9. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do sprzętu elektronicznego może zostać rozszerzona o ubezpieczenie:
 - 1) danych – ubezpieczenie danych jest możliwe pod warunkiem istnienia źródła tych danych,
 - 2) oprogramowania – ubezpieczenie oprogramowania jest możliwe jeżeli zostało ono zakupione niezależnie od sprzętu na podstawie odrębnego dowodu sprzedaży,
 - 3) zewnętrznych nośników danych – ubezpieczenie zewnętrznych nośników danych jest możliwe pod warunkiem, że zostały one zakupione niezależnie od sprzętu na podstawie odrębnego dowodu sprzedaży,
 - 4) zwiększone koszty działalności.
10. Warunkiem ubezpieczenia danych jest wykonywanie kopii zapasowych ubezpieczonych danych co najmniej raz w tygodniu i ich przechowywanie w:
 - 1) urządzeniach o podwyższonej odporności ogniowej np. szafie ogniotrwałej lub sejfie,
 - 2) innej strefie pożarowej zabezpieczonej technicznie przed pożarem i innymi zdarzeniami losowymi,
 - 3) innej lokalizacji zabezpieczonej technicznie przed pożarem i innymi zdarzeniami losowymi.
11. W ubezpieczeniu zwiększonych kosztów działalności ochroną objęte mogą być:
 - 1) koszty proporcjonalne – koszty powtarzające się i zwiększające się proporcjonalnie do długości okresu przerw w pracy ubezpieczonego sprzętu; w szczególności są to koszty wynajmu zastępczych urządzeń lub pomieszczeń, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników i koszty użytkowania zewnętrznych systemów przetwarzania danych,
 - 2) koszty nieproporcjonalne – koszty niezależne od długości okresu przerw w pracy ubezpieczonego sprzętu ponoszone jednorazowo, zaraz po wystąpieniu przerwy w celu zabezpieczenia ciągłości działania; w szczególności są to koszty jednorazowego przeniesienia baz danych, koszty ponownego uruchomienia systemu, koszty adaptacji sprzętu i jednorazowego przeprogramowania.
12. Maksymalny okres odszkodowawczy w ubezpieczeniu zwiększonych kosztów proporcjonalnych i nieproporcjonalnych nie może być dłuższy niż 6 miesięcy.

Zakres ubezpieczenia

§ 40

1. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za nagłe, nieprzewidziane i niezależne od woli Ubezpieczonego uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia wskazanego w § 39, powstałe wskutek jakiegokolwiek przyczyny, która nie została wyłączona na mocy postanowień określonych w § 4 oraz w § 43.

2. Towarzystwo obejmuje ochroną zwiększone koszty proporcjonalne i nieproporcjonalne, pod warunkiem że powstały one w następstwie zdarzeń powodujących szkodę w sprzęcie elektronicznym ubezpieczonym od wszystkich ryzyk.
3. Zakres ubezpieczenia wskazany w ust. 1 nie obejmuje szkód będących skutkiem powodzi, chyba że Ubezpieczający rozszerzył zakres ubezpieczenia o powódź za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - 1) Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od strajków, rozruchów i zamieszek społecznych,
 - 2) Klauzula nr 9 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych,
 - 3) Klauzula nr 20 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach,
 - 4) Klauzula nr 21 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 5) Klauzula nr 22 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy,
 - 6) Klauzula nr 23 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - 7) Klauzula nr 41 Zniesienie fransyzy.
5. Sumę ubezpieczenia zwiększonych kosztów działalności ustala Ubezpieczający osobno dla kosztów proporcjonalnych i nieproporcjonalnych w systemie na pierwsze ryzyko.
6. Bez konieczności opłacania dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową, w zakresie ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, mianem w którego posiadanie Ubezpieczony wejdzie w okresie trwania odpowiedzialności Towarzystwa, pod warunkiem, że Ubezpieczony posiada dokumentację potwierdzającą przyjęcie mienia do prowadzonej przez niego ewidencji. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w miejscach ubezpieczenia wskazanych w umowie ubezpieczenia. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do automatycznie ubezpieczonego na mocy niniejszej klauzuli mienia ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 30 % łącznej sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności za dany rodzaj mienia, nie więcej niż 50 000 PLN.
7. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
8. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
9. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności.
10. Suma ubezpieczenia powinna:
 - 1) uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony nie jest płatnikiem podatku VAT,
 - 2) nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony jest płatnikiem podatku VAT.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 41

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody** – koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzie** – koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do łącznego limitu do 10 % sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 PLN,
- 3) **koszty ekspertów rzeczoznawców** – w ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie i do łącznego limitu do 15 % tej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 PLN. Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertów rzeczoznawców, powołanych za zgodą Towarzystwa, związanych z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.

Suma ubezpieczenia

§ 42

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia wymienionego w wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia, będący jej integralną częścią.
2. Sumę ubezpieczenia sprzętu elektronicznego ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe według jednej z następujących wartości:
 - 1) odtworzeniowej – jeżeli sprzęt nie jest starszy niż 8 lat od daty produkcji,
 - 2) rzeczywistej – jeżeli sprzęt jest starszy niż 8 lat od daty produkcji.
3. Sumę ubezpieczenia danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych Ubezpieczający ustala według następujących wartości:
 - 1) danych – według kosztów ponownego ich wprowadzenia z kopii zapasowych lub ręcznie z oryginalnych dokumentów,
 - 2) oprogramowania – według wartości odtworzeniowej,
 - 3) zewnętrznych nośników danych – według wartości nowego nośnika.
4. Sumę ubezpieczenia danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych Ubezpieczający ustala w systemie na pierwsze ryzyko.
5. Sumę ubezpieczenia zwiększonych kosztów działalności ustala Ubezpieczający według szacowanej wartości uzasadnionych kosztów niezbędnych do zachowania ciągłości prowadzonej działalności gospodarczej prowadzonej przez Ubezpieczonego.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk

§ 43

1. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w częściach i materiałach, które zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta ulegają szybkiemu zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, takich jak: materiały pomocnicze, wymienne narzędzia (wiertła, frezy), źródła światła, taśmy, paski, głowice drukarek, bezpieczniki, uszczelki, elementy ze szkła i ceramiki, sita, tkaniny, klisze, filmy, materiały eksploatacyjne (tusze, tonery, odczynniki chemiczne, paliwa, oleje, itp.),
 - 2) powstałe w lampach (np. lampach rentgenowskich, laserowych, elektronowych, kineskopach), hermetycznych napędach dyskowych, pośrednich nośnikach obrazu (bębnach selenowych),
 - 3) powstałe w sprzęcie elektronicznym stanowiącym element kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych, siłowni wiatrowych lub wiatraków, biogazowni,
 - 4) powstałe w pojazdach szynowych, statkach powietrznych i jednostkach pływających,
 - 5) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca,
 - 6) spowodowane wadami i usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia znane Ubezpieczającemu,
 - 7) powstałe w czasie napraw oraz podczas prób, doświadczeń i eksperymentów (za wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi przeglądami),
 - 8) spowodowane kradzieżą zwykłą, tj. bez pokonania wymaganych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych lub zagubieniem lub zniknięciem w niewyjaśnionych okolicznościach,
 - 9) w postaci defektów estetycznych, które nie mają wpływu na pracę sprzętu (zadrapania, wgniecenia),
 - 10) spowodowane osuwaniem się ziemi oraz zapadaniem ziemi, jeśli jest to spowodowane działalnością człowieka,
 - 11) spowodowane działaniem wirusów komputerowych, szkodliwego oprogramowania oraz działalnością hakerów,
 - 12) spowodowane przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 13) spowodowane przez akty terrorystyczne, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 14) powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 OWU.
2. W ubezpieczeniu danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych z zakresu ubezpieczenia wyłączone są:

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 45

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością określoną w umowie ubezpieczenia albo posiadany mieniem wykorzystywanym do prowadzenia zadeklarowanej w umowie ubezpieczenia działalności (OC deliktowa) lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa) przez Ubezpieczonego, będąca następstwem zdarzeń, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność z tytułu zdarzeń powodujących szkody, zaistniałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej przed roszczeniami składanymi w oparciu o prawo polskie.
4. Szkody będące wynikiem tego samego zdarzenia i z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę niezależnie od liczby poszkodowanych, a za moment wystąpienia tych szkód przyjmuje się moment wystąpienia pierwszej szkody.
5. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
 - 1) wypłaty odszkodowania/świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności, jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone Towarzystwu przed upływem ustawowego terminu przedawnienia roszczeń,
 - 2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
 - 3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą.
6. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - 1) Klauzula nr 26 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania, użytkowania lub prowadzenia pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych,
 - 2) Klauzula nr 27 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy,
 - 3) Klauzula nr 28 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców,
 - 4) Klauzula nr 29 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej,
 - 5) Klauzula nr 30 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy,
 - 6) Klauzula nr 31 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynajmującego,
 - 7) Klauzula nr 32 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt rolno-spożywczy,
 - 8) Klauzula nr 33 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu szkód poniesionych przez producenta wyrobu finalnego na skutek wadliwości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego, powstałe wskutek jego zmieszania lub połączenia z wyrobami pochodzącymi od poszkodowanego,
 - 9) Klauzula nr 34 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi,
 - 10) Klauzula nr 35 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych pochodzących od zwierząt,
 - 11) Klauzula nr 36 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym,
 - 12) Klauzula nr 37 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za czyste straty finansowe,
 - 13) Klauzula nr 38 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu uczestnictwa w wystawach, targach,
 - 14) Klauzula nr 39 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy nie podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu,
 - 15) Klauzula nr 40 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach wniesionych przez gości,
 - 16) Klauzula nr 41 Zniesienie franszyz.

**Ustalenie rozmiaru szkody
i wysokości odszkodowania**

§ 44

1. Rozmiar szkody i wysokość odszkodowania w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) przy szkodzie częściowej – Towarzystwo pokrywa niezbędne koszty zakupu materiałów i koszty robocizny w celu naprawienia uszkodzonego przedmiotu, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego,
 - 2) przy szkodzie całkowitej sprzętu, który nie jest starszy niż 8 lat od daty produkcji – Towarzystwo pokrywa koszty zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu, a jeżeli to nie jest możliwe, przedmiotu o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego,
 - 3) przy szkodzie całkowitej sprzętu, który jest starszy niż 8 lat od daty produkcji – Towarzystwo pokrywa koszty zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu, a jeżeli to nie jest możliwe, przedmiotu o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, pomniejszone o stopień zużycia, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów bieżącej konserwacji i remontów eksploatacyjnych oraz zmian, uzupełnień, usprawnień i unowocześnień ubezpieczonego sprzętu elektronicznego.
3. Rozmiar szkody i wysokość odszkodowania w ubezpieczeniu danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) w danych – według kosztów automatycznego lub ręcznego wprowadzenia danych lub programów z kopii zapasowych lub z oryginalnych dokumentów,
 - 2) w oprogramowaniu – według kosztów ponownej instalacji, wymiany lub odtworzenia programów indywidualnych, seryjnych, systemów operacyjnych,
 - 3) w zewnętrznych nośnikach danych – według kosztów ponownego zakupu.
4. Jeżeli odtworzenie danych nie zostanie przeprowadzone w okresie do 12 miesięcy od daty szkody, Towarzystwo pokryje tylko koszty wymiany samych nośników danych.
5. Wysokość odszkodowania w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk ustala się według zasad określonych w § 20.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 46

W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane wskazane poniżej koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową do wysokości 10 % sumy gwarancyjnej, nie więcej jednak niż 10 000 PLN:

- 1) wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez Ubezpieczonego w porozumieniu i za zgodą Towarzystwa w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, zakresu odpowiedzialności lub rozmiaru szkody,
- 2) obrony sądowej przed roszczeniami osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, jeżeli Towarzystwo zaakceptowało ustanowienie pełnomocnika,
- 3) postępowania ugodowego, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, o ile Towarzystwo wyraziło na to zgodę. Zgoda Towarzystwa nie jest wymagana wobec Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną lub osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą.

Suma gwarancyjna

§ 47

1. Sumę gwarancyjną przed zawarciem umowy ubezpieczenia łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
2. Sumę gwarancyjną określa Ubezpieczający odrębnie:
 - 1) na jedno i wszystkie zdarzenia łącznie w okresie ubezpieczenia,
 - 2) na każde zdarzenie objęte daną klauzulą (limit).
3. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności ustalone dla danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych.
4. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania/świadczenia, aż do ich wyczerpania.
5. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę gwarancyjną/limit odpowiedzialności a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

§ 48

1. Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) za które odpowiedzialność Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przejęcia przez niego odpowiedzialności wobec innych podmiotów,
 - 2) wyrządzone osobom bliskim, z wyłączeniem szkód rzeczowych wyrządzonych przez Ubezpieczonego na skutek zalania w mieniu osób bliskich znajdującym się w mieszkaniu/inym pomieszczeniu sąsiadującym z miejscem ubezpieczenia,
 - 3) wyrządzone wspólnikom spółek osobowych oraz uczestnikom wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, chyba że umówiono się inaczej,
 - 4) podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
 - 5) wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego,
 - 6) powstałe w wyniku bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów zawierających azbest lub wyrobów tytoniowych oraz skutków ubocznych produkcji zgodnej z rodzajem działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę,
 - 7) spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych nie pochodzących od zwierząt, wyrządzone przy udzielaniu lub w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
 - 8) wyrządzone przy lub w związku z zastosowaniem eksperymentalnych metod leczenia lub rehabilitacji, w tym testów klinicznych,

- 9) powstałe wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów o charakterze wyczynowym lub sportów o charakterze zawodowym,
 - 10) wywołane przez genetycznie zmodyfikowany składnik GMO (organizmu zmodyfikowanego genetycznie) lub jakiegokolwiek białko pochodzące z tego składnika oraz powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego,
 - 11) spowodowane składowaniem odpadów,
 - 12) za które przysługuje odszkodowanie na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo górnicze i geologiczne,
 - 13) w przewożonych ładunkach, wynikających z umowy przewozu lub spedycji,
 - 14) związane z wytwarzaniem, obróbką, składowaniem, transportem i handlem materiałami wybuchowymi, amunicją, materiałami pirotechnicznymi,
 - 15) powstałe w związku z posiadaniem lub używaniem wszelkiego rodzaju broni oraz uczestnictwem w polowaniach,
 - 16) spowodowane posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem statków powietrznych, statków i urządzeń pływających lub latających,
 - 17) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, zbiorów archiwalnych oraz zbiorów kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, a także dzieł sztuki lub przedmiotów zabytkowych,
 - 18) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
 - 19) powstałe w następstwie pokazów pirotechnicznych lub pokazów sztucznych ogni,
 - 20) których naprawa może być dochodzona na podstawie przepisów o rękojmi za wady, gwarancji jakości lub sprzedaży konsumenckiej,
 - 21) kar umownych, które ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić swemu poszkodowanemu kontrahentowi w wyniku przekroczenia przez Ubezpieczonego terminu wykonania zobowiązania umownego,
 - 22) powstałe w związku ze zdarzeniami zaistniałymi przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia w Towarzystwie,
 - 23) wynikające z zobowiązań Ubezpieczonego, dla których przewidziane jest ubezpieczenie na podstawie klauzul do niniejszych OWU,
 - 24) polegające na naruszeniu ochrony danych osobowych (RODO),
 - 25) wyrządzone przez wszelkiego rodzaju wirusy komputerowe lub innego rodzaju programy zakłócające pracę jakiegokolwiek programu, komputera, sieci, telefonu, niezależnie od przyczyn ich pojawienia się,
 - 26) spowodowane przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
 - 27) spowodowane przez akty terrorystyczne,
 - 28) powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 OWU,
 - 29) wynikające z naruszenia dóbr osobistych, poza następstwami szkód na osobie.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za nałożone na Ubezpieczonego kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne, a także nie pokrywa opłat manipulacyjnych, podatków oraz odszkodowań i innych kosztów o charakterze karnym.
 3. O ile zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie został rozszerzony na podstawie odpowiedniej klauzuli dodatkowej i nie opłacono dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone pracownikom Ubezpieczonego,
 - 2) wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego także wtedy, gdy Ubezpieczony ponosi za nich odpowiedzialność jak za działania własne na podstawie obowiązujących przepisów lub wiążącej ich umowy,
 - 3) wyrządzone sobie wzajemnie przez Ubezpieczonych objętych tą samą umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
 - 4) powstałe w nieruchomościach i mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, użyczenia, dzierżawy, leasingu lub umowy nienazwanej, na podstawie której Ubezpieczony korzystał z mienia,
 - 5) wyrządzone w mieniu ruchomym przyjętym w celu naprawy lub wykonania usługi,
 - 6) z tytułu posiadania nieruchomości i mienia ruchomego, które Ubezpieczony udostępnił na podstawie umowy,
 - 7) spowodowane przez produkt rolno-spożywczy wprowadzony do obrotu przez Ubezpieczonego,
 - 8) wynikające z wadliwości wyrobu końcowego powstałego przez połączenie lub zmieszanie produktów rolno-spożywczych z innymi wyrobami bądź przez dalsze przetworzenie lub dalszą obróbkę produktu (połączenie, zmieszanie),

- 9) w postaci szkód spowodowanych przeniesieniem chorób zakaźnych pochodzących od zwierząt,
 - 10) wyrządzone w środowisku naturalnym,
 - 11) w postaci czystych strat finansowych niebędących wynikiem szkody na osobie lub rzeczowej,
 - 12) wyrządzone w rzeczach wniesionych przez gości do obiektów, w których prowadzona jest działalność hotelarska,
 - 13) wyrządzone podczas udziału Ubezpieczonego w wystawach, targach, pokazach, itp. Imprezach.
4. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN. Od odszkodowania za szkodę rzeczową przysługującego w ramach zakresu ubezpieczenia rozszerzonego o klauzulę dodatkową potrącana jest fransyza redukcyjna, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 49

1. Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
2. Towarzystwo jest zobowiązane do zapłaty świadczenia w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności.
3. Wysokość odszkodowania za szkody na osobie ustala się z uwzględnieniem:
 - 1) okoliczności powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
4. Uznanie lub zaspokojenie przez Ubezpieczonego roszczenia poszkodowanego o naprawienie szkody, która objęta jest ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, nie ma skutków prawnych względem Towarzystwa, jeżeli Towarzystwo uprzednio nie wyraziło na to zgody.

ROZDZIAŁ VIII UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 50

1. Przedmiotem ubezpieczenia ochrony prawnej jest umożliwienie prawnej reprezentacji Ubezpieczonego:
 - 1) w postępowaniu sądowym, prowadzonym przed polskimi sądami powszechnymi, w którym Ubezpieczony jest pozwanym, obwinionym lub oskarżonym,
 - 2) w postępowaniu administracyjnym, prowadzonym przed organami polskiej administracji rządowej lub samorządowej jeżeli postępowanie nie zostało wszczęte przez Ubezpieczonego, poprzez refundację przez Towarzystwo związanych z ochroną prawną poniesionych kosztów określonych w ust. 3 i 4, o ile przyczyna wszczęcia postępowania wobec Ubezpieczonego powstała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ubezpieczenia.
2. Jeżeli powodem wszczęcia postępowania jest więcej niż jedna przyczyna lub przyczyna o charakterze ciągłym – za powód wszczęcia postępowania, dla celów niniejszego ubezpieczenia, uważa się pierwszą z przyczyn lub początek przyczyny o charakterze ciągłym.
3. W ramach ubezpieczenia ochrony prawnej Towarzystwo refunduje do wysokości sumy ubezpieczenia ochrony prawnej niepodlegające zwrotowi na rzecz Ubezpieczonego zgodnie z decyzją lub orzeczeniem kończącym postępowanie:
 - 1) koszty i opłaty sądowe, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
 - 2) koszty i opłaty w postępowaniu administracyjnym, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
 - 3) koszty wynagrodzenia jednego pełnomocnika procesowego w postępowaniu sądowym uprawnionego do świadczenia pomocy prawnej, w wysokości minimalnej stawki wynikającej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r, w sprawie opłat za czynności radców prawnych albo rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.
4. Towarzystwo zwraca ponadto koszty uzyskanych poza postępowaniem sądowym lub administracyjnym opinii biegłych oraz rzeczoznawców lub innych dokumentów stanowiących dowody w sprawie, o ile służą one ochronie praw Ubezpieczonego w związku z prowadzonym postępowaniem pod warunkiem, że ich uzyskanie zostało uprzednio zaakceptowane przez Towarzystwo.

Suma ubezpieczenia

§ 51

1. Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone świadczenie, aż do jej wyczerpania.
4. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności, a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej, dokumentowej, lub elektronicznej pod rygorem ich nieważności.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej

§ 52

Poza kosztami postępowań pozostających w bezpośrednim lub pośrednim związku z ogólnymi wyłączeniami zawartymi w § 4 zakres ubezpieczenia ochrony prawnej nie obejmuje także:

- 1) kosztów powstałych w związku ze zdarzeniami zaistniałymi przed dniem początku okresu ubezpieczenia,
- 2) roszczeń związanych z życiem prywatnym Ubezpieczonego, tj. takich, które nie dotyczą prowadzenia działalności gospodarczej, pracy zarobkowej lub wykonywania wolnego zawodu lub posiadania ubezpieczonego budynku, który został oddany przedsiębiorcy w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej,
- 3) roszczeń związanych z pełnieniem przez Ubezpieczonego funkcji (w tym honorowych) w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych,
- 4) roszczeń związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
- 5) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonymi,
- 6) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a osobami bliskimi,
- 7) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a Towarzystwem,
- 8) kosztów spowodowanych przez Ubezpieczonego poprzez zamierzone zatajenie lub udzielenie nieprawdziwych informacji lub przedstawienie sfałszowanych dokumentów w postępowaniu, jakichkolwiek kar, grzywien lub udzielenia poręczeń majątkowych,
- 10) postępowań egzekucyjnych,
- 11) podróży Ubezpieczonego do oraz z sądu lub organu administracji, w tym kosztów noclegów,
- 12) postępowań dotyczących naruszenia ochrony danych osobowych (RODO),
- 13) roszczeń spowodowanych przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
- 14) roszczeń spowodowanych przez akty terrorystyczne,
- 15) roszczeń powstałych w związku z chorobami zakaźnymi w rozumieniu § 2 pkt 3 OWU,
- 16) wynikających z naruszenia dóbr osobistych poza następstwami szkód na osobie.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 53

1. Towarzystwo refunduje Ubezpieczonemu koszty postępowania do wysokości sumy ubezpieczenia ochrony prawnej po jego prawomocnym zakończeniu oraz na podstawie:
 - 1) prawomocnego orzeczenia lub decyzji kończącej postępowanie,
 - 2) dowodu poniesienia kosztów podlegających zwrotowi.
2. Towarzystwo pokrywa koszty procesu z tytułu ubezpieczenia ochrony prawnej, nie wcześniej jednak niż z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia, w którym koszty procesu zostały przyznane/zasądzone.

ROZDZIAŁ IX UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 54

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w formie:
 - 1) imiennej – dotyczy Ubezpieczonego, jego pracowników oraz Członków ubezpieczonego Koła Gospodyń Wiejskich,
 - 2) bezimiennej – dotyczy pracowników sezonowych Ubezpieczonego oraz turystów korzystających z usług agroturystycznych prowadzonych przez Ubezpieczonego.
3. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy oraz podczas drogi do miejsca wykonywania pracy i z pracy przez Ubezpieczonego i jego pracowników, a także podczas korzystania przez turystów z usług agroturystycznych, a w przypadku członków Kół Gospodyń Wiejskich podczas wszelkiej aktywności związanej z działalnością KGW, takiej jak udział w spotkaniach, warsztatach, występach, targach, wystawach itp. imprezach, pracach społecznych oraz podczas drogi do i z miejsca tych aktywności.
5. Umowa ubezpieczenia obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, w tym powstałego na skutek zawału serca i udaru mózgu,
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
 - 4) zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów przysposobienia osób z niepełnosprawnościami.
6. Warunkiem wypłaty świadczenia jest związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu Ubezpieczonego.

Suma ubezpieczenia

§ 55

1. Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający.
2. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
3. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do jednej osoby w okresie ubezpieczenia stanowi suma ubezpieczenia określona we wniosko-polisie.
4. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania w odniesieniu do sumy ubezpieczenia osoby poszkodowanej.
5. **Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku** wypłacane jest w wysokości równej 1% sumy ubezpieczenia za każdy procent trwałego uszczerbku, jaki określony został w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU. Maksymalna kwota wypłaty świadczenia nie może przekroczyć 100% sumy ubezpieczenia.
6. **Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku** wypłacane jest w wysokości 100% sumy ubezpieczenia, pod warunkiem że śmierć Ubezpieczonego nastąpiła w okresie nie dłuższym niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
7. **Zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych** następuje gdy istnieje związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
8. **Zwrot kosztów przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami** następuje gdy istnieje związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, który spowodował, że Ubezpieczony stał się osobą z niepełnosprawnością i konieczne jest przeprowadzenie procesu przysposobienia zawodowego.

Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

9. Łączna wysokość świadczeń określonych w ust. 5 - 8 nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 56

Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe w związku z nieszczęśliwymi wypadkami zaistniałymi przed dniem początku ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) polegające na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego wykroczenia lub przestępstwa, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 3) powstałe w wyniku prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów lub obsługi maszyn bez wymaganych uprawnień, jeżeli miało to wpływ na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
- 4) powstałe wskutek zaburzeń psychicznych lub napadów epileptycznych Ubezpieczonego,
- 5) powstałe w wyniku spożycia lub przyjęcia w inny sposób stałych lub ciekłych substancji, skutkującego zatruciem,
- 6) powstałe w związku z samookaleceniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, okaleczeniem na własną prośbę bez względu na stan poczytalności Ubezpieczonego w chwili popełnienia wymienionego czynu,
- 7) powstałe wskutek zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez osoby nie posiadające uprawnień do ich wykonywania,
- 8) powstałe wskutek błędów w sztuce lekarskiej (w tym nieprawidłowym leczeniem i wykonywaniem zabiegów leczniczych) i eksperymentów medycznych,
- 9) powstałe wskutek przerwania leczenia, mimo zaleceń lekarza co do dalszej jego kontynuacji,
- 10) powstałe w wyniku czynnego i zamierzonego udziału Ubezpieczonego w bójkach lub innych aktach przemocy, za które uważa się fizyczną walkę, podczas której osoby atakują i bronią się nawzajem, gdzie każdy z uczestników dobrowolnie i świadomie przyjmuje i godzi rolę napastnika z rolą napadniętego, za wyjątkiem wypadków powstałych podczas działania w obronie koniecznej rozumianego jako odpięcie bezpośredniego i bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby lub podczas udzielania pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie,
- 11) powstałe wskutek uprawiania wszelkich sportów wysokiego ryzyka, sportów o charakterze wyczynowym lub sportów o charakterze zawodowym,
- 12) powstałe wskutek posługiwania się wszelkiego rodzaju petardami i środkami o podobnym działaniu, a także posługiwania się bronią,
- 13) powstałe wskutek uczestniczenia w zawodach, rajdach, wyścigach, pokazach, jazdach treningowych lub imprezach sportowych jako kierowca pojazdu, pomocnik kierowcy lub pasażer pojazdu w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym,
- 14) powstałe w wyniku zawału serca lub udaru mózgu u osób, które w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia ukończyły 67 lat, jeżeli umowa nie stanowi kontynuacji ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na kolejny okres ubezpieczenia,
- 15) spowodowane przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
- 16) spowodowane przez akty terrorystyczne,
- 17) powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 OWU.

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 57

1. Świadczenia określone w § 55 ust. 5 - 8 przysługują, gdy istnieje bezpośredni związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego.
2. Wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem:
 - 1) okoliczności powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
3. Świadczenie wypłaca się w wysokości stanowiącej taki procent ustalonej sumy ubezpieczenia, jaki wynika z Tabeli urazów ciała wskazanej w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU.

ROZDZIAŁ X Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Koła Gospodyń Wiejskich

Przedmiot i zakres podstawowy ubezpieczenia

§ 58

4. W uzasadnionych przypadkach, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu może być ustalany na podstawie badań przeprowadzanych przez lekarza powołanego przez Towarzystwo lub zaocznej komisji lekarskiej.
 5. Jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku doszło do wielu rodzajów uszczerbków na zdrowiu, świadczenie ustala się po zsumowaniu procentów sumy ubezpieczenia odpowiadających poszczególnym trwałym uszczerbkom na zdrowiu, przy czym wysokość świadczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
 6. W razie śmierci Ubezpieczonego przed upływem 24 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku, o ile śmierć pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowo - skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, świadczenie wynosi 100 % sumy ubezpieczenia.
 7. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego nieszczęśliwego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się Uprawnionemu wtedy, gdy jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, przy czym potrąca się uprzednio wypłaconą z tego tytułu kwotę.
 8. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowo - skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpieczonego świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłaca się Uprawnionemu.
 9. Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego śmierci – wskazanemu w umowie ubezpieczenia Uprawnionemu.
 10. W przypadku braku wskazania w umowie ubezpieczenia Uprawnionego lub gdy wyznaczenie Uprawnionego stało się bezskuteczne, świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłaca się członkowi rodziny zmarłego według następującej kolejności:
 - 1) małżonkowi,
 - 2) dzieciom – w przypadku braku małżonka,
 - 3) rodzicom – w przypadku braku małżonka i dzieci,
 - 4) rodzeństwu – w przypadku braku małżonka, dzieci i rodziców,
 - 5) innym ustawowym spadkobiercom zmarłego – w pozostałych przypadkach.
 11. Jeżeli świadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli się je pomiędzy te osoby w równych częściach, o ile w umowie ubezpieczenia nie wskazano inaczej.
 12. Ubezpieczonemu przysługuje zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, o ile zostały one poniesione nie później niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
 13. Koszty zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych są zwracane wówczas gdy nie podlegają refundacji przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie zostały zrefundowane przez innego Ubezpieczyciela.
 14. Towarzystwo zwraca uzasadnione i udokumentowane koszty zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych wyłącznie wtedy, gdy zostały poniesione przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
 15. Ubezpieczonemu przysługuje zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami, o ile zostały one poniesione nie później niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
 16. Koszty przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami są zwracane wyłącznie wówczas, gdy nie mogą być pokryte z powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego lub ubezpieczeń społecznych.
 17. Towarzystwo zwraca uzasadnione i udokumentowane koszty przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami wyłącznie wtedy, gdy zostały poniesione przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
 18. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
 19. Towarzystwo wypłaca świadczenia wyłącznie w złotych polskich (PLN).
1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Koła Gospodyń Wiejskich za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością KGW, albo posiadanym mieniem (OC deliktowa), lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa) przez KGW, będące następstwem zdarzeń, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
 2. W ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Koła Gospodyń Wiejskich zakresem ubezpieczenia objęte są także szkody:
 - 1) **powstałe w związku z wprowadzeniem przez KGW do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktu, w tym produktu rolno-spożywczego** – jeżeli KGW odpowiedzialne jest za wady tego produktu i w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązane jest do naprawienia wyrządzonych z tego tytułu szkód; odpowiedzialność z tego tytułu ustalana jest przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - a) przez wprowadzenie produktu do obrotu należy rozumieć bezpośrednio i faktyczne udostępnienie produktu osobie trzeciej, skutkujące trwałą utratą władztwa nad produktem przez KGW lub utratą takiego władztwa przez KGW na określony czas,
 - b) odpowiedzialność Towarzystwa ograniczona jest do szkód spowodowanych wadą produktu, którego wprowadzenie do obrotu jest następstwem realizacji zadań lub celów statutowych KGW,
 - c) zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - i. w postaci czystej straty finansowej – niebędącej następstwem szkody w mieniu lub na osobie,
 - ii. wyrządzone wadą produktu lub dostarczeniem przez KGW produktu innego niż uzgodniono,
 - iii. spowodowane przez wadliwy produkt, jeżeli zostanie on połączony, zmieszany z innymi produktami lub w inny sposób przerobiony,
 - iv. spowodowane przez wadliwy produkt, jeżeli został on poddany dalszej obróbce,
 - v. w postaci kosztów wycofania wadliwego produktu z rynku i zastąpienia go produktem wolnym od wad,
 - vi. w samym produkcie,
 - vii. polegające na utracie korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem,
 - viii. powstałe wskutek użycia produktu, dla którego ustalony okres użytkowania już upłynął,
 - ix. spowodowane przez produkty genetycznie zmodyfikowane lub produkty wytworzone z produktów genetycznie zmodyfikowanych,
 - x. wynikające z użycia, wykorzystania produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem lub celem, dla którego został wytworzony bez względu na jego wady,
 - xi. powstałe wskutek montażu lub demontażu wadliwego produktu,
 - xii. powstałe na skutek oddziaływania prionów lub dioksyn,
 - xiii. objęte rękojmią lub gwarancją;
 - 2) **związane z uczestnictwem KGW w targach, wystawach** – Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody wyrządzone osobom trzecim przez spowodowanie czynem niedozwolonym śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (szkody na osobie) albo uszkodzenia bądź zniszczenia mienia (szkody w mieniu) w związku z uczestnictwem członków ubezpieczonego KGW w targach, wystawach, itp. imprezach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; odpowiedzialność z tego tytułu ustalana jest przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - a) Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe podczas trwania imprezy, na którą Ubezpieczony zgłosił swoją obecność w formie pisemnej,
 - b) Członkowie ubezpieczonego KGW biorący udział w imprezie, zobowiązani są do postępowania podczas uczestnictwa w imprezie zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz regulaminem organizatora i innymi przepisami porządkowymi, a w szczególności przepisami dotyczącymi ochrony życia i zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, dozoru technicznego,

- c) poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 48 Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - i. powstałe poza miejscem organizowanego targu, wystawy, itp. imprezy,
 - ii. wyrządzone przez osoby należące do służb ochrony lub kontroli,
 - iii. wyrządzone przez podwykonawców,
 - iv. powstałe w wyniku przeprowadzania pokazu sztucznych ogni lub posługiwania się materiałami pirotechnicznymi,
 - v. polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdów mechanicznych,
 - vi. powstałe w nieruchomościach i mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, użyczenia lub dzierżawy, leasingu lub innej umowy nienazwanej.
- 3. Sumę gwarancyjną przed zawarciem umowy ubezpieczenia łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
- 4. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- 5. Suma gwarancyjna ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania/świadczenia aż do jej wyczerpania.
- 6. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN.
- 7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym paragrafie mają zastosowanie postanowienia OWU.

Rozszerzenie zakresu odpowiedzialności cywilnej Koła Gospodyń Wiejskich

§ 59

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ochrona ubezpieczeniowa określona w § 58 ust. 1 może zostać rozszerzona o:
 - 1) **odpowiedzialność cywilną najemcy rzeczy ruchomych i nieruchomości** – Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Koła Gospodyń Wiejskich za szkody wyrządzone w budynkach lub ich częściach składowych – lokalach, pomieszczeniach lub w mieniu ruchomym, z których KGW korzystało na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania; odpowiedzialność z tego tytułu ustalana jest przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - a) suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszych zapisów stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia,
 - b) zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - i. polegające na utracie mienia nie będącej wynikiem jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - ii. w urządzeniach, instalacjach nie stanowiących części składowej budynku, lokalu lub ich części składowych,
 - iii. wynikłe z eksploatacji najmowanych rzeczy ruchomych i nieruchomości niezgodnie z ich przeznaczeniem,
 - iv. powstałe w następstwie prac budowlano-montażowych lub remontowych, z wyłączeniem napraw koniecznych, do których na podstawie obowiązujących przepisów prawa zobowiązane jest ubezpieczone KGW,
 - v. powstałe w programach komputerowych, z wyłączeniem systemów operacyjnych zainstalowanych w sprzęcie komputerowym,
 - vi. powstałe w pojazdach, ich wyposażeniu lub rzeczach pozostawionych w pojazdach,
 - vii. wynikłe z niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia całości lub części należności z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, w tym kosztów eksploatacji,
 - viii. spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy najmu lub bez koniecznego pozwolenia,
 - ix. powstałe w wyniku normalnego zużycia,
 - x. związane z najmowaniem nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) **odpowiedzialność cywilną za szkody powstałe podczas organizacji imprez, niemających charakteru imprez masowych** – Towarzystwo rozszerza zakres ubezpieczenia o szkody w mieniu lub na osobie powstałe w związku z organizowaniem przez KGW imprez, z wyłączeniem imprez masowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych;

odpowiedzialność z tego tytułu ustalana jest przy uwzględnieniu następujących zasad:

- a) ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe w miejscu, w którym odbywa się impreza,
- b) poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 48 zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - i. wyrządzone wykonawcom, zawodnikom lub sędziom biorącym udział w imprezie,
 - ii. spowodowane przez wykonawców, zawodników lub sędziów biorących udział w imprezie,
 - iii. powstałe w wyniku przeprowadzania pokazów sztucznych ogni lub innego rodzaju pokazów pirotechnicznych,
 - iv. powstałe w związku z wykorzystaniem jakichkolwiek pojazdów podczas imprezy,
 - v. polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, bonów towarowych, substytutów pieniądza, wartości pieniężnych, kart płatniczych oraz kredytowych, weksli, czeków, akt, dokumentów, rękopisów, programów i danych komputerowych na nośnikach wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, antyków, zbiorów kolekcjonerskich, trofeów myśliwskich, wyrobów z kamieni szlachetnych, półszlachetnych, szlachetnych substancji organicznych i pereł niestanowiących wyrobów użytkowych lub zbiorów o charakterze kolekcjonerskim lub archiwalnym lub przedmiotów o charakterze zabytkowym lub unikatowym,
 - vi. wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń,
 - vii. polegające na powstaniu czystej straty finansowej,
 - viii. związane z naruszeniem praw własności intelektualnej,
 - ix. powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez ubezpieczone KGW;
- 3) **odpowiedzialność cywilną Członków Zarządu Koła Gospodyń Wiejskich**, pełniących te funkcje w okresie ubezpieczenia; odpowiedzialność z tego tytułu ustalana jest przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - a) przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego z tytułu pełnienia obowiązków Członka Zarządu Koła Gospodyń Wiejskich oraz wykonywania czynności zarządczych za straty wynikające z czynu bezprawnego popełnionego w związku z pełnieniem funkcji członka zarządu wyrządzone KGW powstałe w okresie ubezpieczenia; za czyn bezprawnym rozumie się działanie lub zaniechanie, polegające na niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu obowiązków przez Członka Zarządu Koła Gospodyń Wiejskich w związku z pełnieniem przez niego tej funkcji,
 - b) poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 48 zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - i. wyrządzone umyślnie,
 - ii. wyrządzone zdarzeniami ubezpieczeniowymi, o których ubezpieczony wiedział w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
 - iii. powstałe w wyniku utraty przez Ubezpieczonego dokumentów, gotówki lub papierów wartościowych,
 - iv. powstałe wskutek ujawnienia wiadomości będącej tajemnicą handlową,
 - v. wynikające z okoliczności, o których wystąpieniu Ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien w chwili zawierania niniejszej umowy,
 - vi. wynikające z tytułu roszczeń lub postępowań wszczętych przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia,
 - vii. wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczonemu,
 - viii. których roszczenie jest wynikiem zniesławienia lub oszczerstwa dokonanego przez Ubezpieczonego,
 - ix. wynikłe z decyzji podjętych przez Ubezpieczonego w zakresie sprawowanej przez niego funkcji, za które ubezpieczony uzyskał korzyść dla siebie lub innych osób albo dążył do jej uzyskania,
 - x. wynikające z roszczeń pomiędzy członkami władz KGW (byłymi, obecnymi, przyszłymi),
 - xi. będące następstwem wyboru, treści, zawarcia, nie zawarcia lub kontynuacji jakiegokolwiek umowy ubezpieczenia na rzecz KGW albo jego członków, w tym programu ubezpieczeń na życie lub emerytalnych, włącznie z pracowniczymi funduszami emerytalnymi,
 - xii. z tytułu kar umownych, pieniężnych, grzywnien oraz odszkodowań o charakterze karnym i karno-skarbowym nałożonych na Ubezpieczonego,
 - xiii. powodujące roszczenia dochodzone przed sądami zagranicznymi lub związane z naruszeniem prawa obcego,

- xiv. wynikające z decyzji podjętej po spożyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka (narkotyków, leków psychotropowych), albo w stanie wyłączającym swobodne lub świadome podjęcie decyzji, o ile istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy stanem Ubezpieczonego a zdarzeniem powodującym szkodę,
 - xv. nie związane ze sprawowaniem funkcji Członka Zarządu Koła Gospodyń Wiejskich przez Ubezpieczonego w ramach przyznanych kompetencji przez przepisy prawa,
 - xvi. wynikające z przekroczenia udzielonych pełnomocnictw i kompetencji,
 - xvii. spowodowane naruszeniem ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
2. Sumę gwarancyjną przed zawarciem umowy ubezpieczenia łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
 3. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
 4. Suma gwarancyjna ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania/świadczenia aż do jej wyczerpania.
 5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN.
 6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym paragrafie mają zastosowanie postanowienia OWU.

ROZDZIAŁ XI UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU PROWADZENIA USŁUG AGROTURYSTYCZNYCH

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 60

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego, osób prowadzących wraz z nim gospodarstwo rolne oraz pracowników przez niego zatrudnionych za szkody związane ze świadczeniem usług agroturystycznych, których następstwem jest uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć, bądź też polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu mienia oraz szkody powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania usług agroturystycznych.
2. Przez prowadzenie usług agroturystycznych rozumie się odpłatne udostępnianie przez osoby prowadzące gospodarstwo rolne miejsc noclegowych, tj. pokoi gościnnych, kwater, kempingów ze stałą bazą noclegową, a także pól biwakowych (miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych), kempingów bez stałej bazy noclegowej oraz świadczenie usług z tym związanych, z wykorzystaniem zabudowań, gruntów i innych zasobów tego gospodarstwa – o ile działalność ta została zgłoszona do ewidencji, o której mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.
3. W ramach zakresu podstawowego ochrona obejmuje także świadczenie innych usług związanych z pobytem turystów, takich jak:
 - 1) wypożyczanie sprzętu turystycznego, w tym rowerów,
 - 2) organizacja warsztatów, prelekcji,
 - 3) prowadzenie zagrody edukacyjnej.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody w mieniu wniesionym przez turystów do pokoi gościnnych, kwater oraz kempingów ze stałą bazą noclegową lub powierzonych Ubezpieczonemu w celu umieszczenia rzeczy w miejscu do tego przeznaczonym lub wskazanym.
5. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 1 może zostać rozszerzona o:
 - 1) sprzedaż lub oferowanie posiłków domowych – odpowiedzialność za szkody na osobie (śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia) poniesione przez turystów w związku ze spożyciem żywności oferowanej przez Ubezpieczonego, związanej z odpłatnym pobytem osób trzecich; ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również szkody wyrządzone wskutek przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń wywołujących zatrucia pokarmowe,
 - 2) prowadzenie nauki jazdy konnej,
 - 3) prowadzenie turystyki konnej/przewożenie pojazdami konnymi,
 - 4) prowadzenie wypożyczalni sprzętu pływającego,
 - 5) prowadzenie wyciągu narciarskiego.
6. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 48, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone osobom, za pomocą których Ubezpieczony świadczy usługi agroturystyczne lub osobom pozostającym z Ubezpieczonym w wspólnym gospodarstwie domowym lub osobom za które ponosi odpowiedzialność,
 - 2) wyrządzone przez podmioty, którym Ubezpieczony powierzył wykonanie usługi,
 - 3) powstałe w związku z prowadzeniem parkingów lub udostępnieniem garaży,
 - 4) użytkowaniem przez turystę sprzętu turystycznego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem oraz powstałe mimo technicznej sprawności sprzętu turystycznego,
 - 5) wynikłe z niedostarczenia energii w jakiegokolwiek postaci,
 - 6) wyrządzone w związku ze świadczeniem usług z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.
7. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności o szkody w związku ze świadczeniem usług agroturystycznych zgodnie z ust. 5, Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności również za szkody spowodowane:
 - 1) spożyciem żywności, przy której wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nieposiadająca aktualnych wymaganych przepisami badań lekarskich,
 - 2) rażącym naruszeniem obowiązujących przepisów sanitarnych,
 - 3) przez produkt żywnościowy, którego okres przydatności do spożycia minął,
 - 4) spożyciem nieprzetworzonych produktów leśnych lub mięsa zwierzyny łownej,
 - 5) nieprzestrzeganiem przez turystę regulaminów lub instrukcji określających zasady pobierania nauki jazdy konnej, wypożyczania i korzystania ze sprzętu pływającego, narciarskiego,
 - 6) użytkowaniem przez turystę sprzętu pływającego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem oraz powstałe mimo jego technicznej sprawności,
 - 7) brakiem nadzoru osoby prowadzącej zajęcia i wydającej sprzęt rekreacyjny,
 - 8) organizacją imprez dla osób trzecich (agroturystów) w liczbie przekraczającej ilość miejsc noclegowych,
 - 9) przez konie:
 - a) wykorzystywane przez osoby trzecie niebędące turystami,
 - b) podczas zawodów lub wyścigów,
 - c) w związku z wykorzystywaniem koni do innych czynności niż czynności związane z usługami agroturystycznymi,
 - 10) objęte odpowiedzialnością w ramach OC w życiu prywatnym,
 - 11) podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony.
8. Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe w mieniu należącym do turystów:
 - 1) w pojazdach, przyczepach turystycznych, namiotach oraz ich wyposażeniu albo rzeczach w nich pozostawionych,
 - 2) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, bonów, wartości pieniężnych, kart płatniczych oraz kredytowych, weksli, czeków,
 - 3) w aktach, dokumentach, rękopisach, programach i danych komputerowych na nośnikach wszelkiego rodzaju,
 - 4) w dziełach sztuki, antykach, zbiorach kolekcjonerskich, trofeach myśliwskich,
 - 5) w wyrobach z kamieni szlachetnych, półszlachetnych, szlachetnych substancji organicznych i perł oraz w kamieniach szlachetnych, półszlachetnych, szlachetnych substancjach organicznych i perłach, niestanowiących wyrobów użytkowych.
9. Sumę gwarancyjną przed zawarciem umowy ubezpieczenia łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
10. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozdziału stanowi limit na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
11. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
12. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN.
13. Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych są uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
14. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale mają zastosowanie postanowienia OWU.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUW „TUW” nr 54/26 z dnia 18 lutego 2026 r. i wprowadzone do obrotu Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUW „TUW” nr 31/26 z dnia 18 lutego 2026 r.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 kwietnia 2026 r.

Załącznik nr 1

Wymogi zabezpieczenia mienia

1. Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od wszystkich ryzyk oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk:
 - 1) przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a w szczególności przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad nimi,
 - 2) przestrzeganie zaleceń i wymagań producentów lub dostawców maszyn i urządzeń,
 - 3) wszystkie budynki, budowle i lokale wraz z ich zabezpieczeniami utrzymywane są w należytym stanie technicznym,
 - 4) wszystkie urządzenia, maszyny i instalacje są sprawne technicznie i eksploatowane w sposób zgodny z przeznaczeniem i warunkami określonymi przez producenta,
 - 5) budynki i budowle są wyposażone w środki i zabezpieczenia przeciwpożarowe posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi, stosownie do przeznaczenia obiektu/pomieszczenia,
 - 6) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice poddawane są przeglądom technicznym i konserwacjom w okresach oraz zakresie ustalonych prawem lub zaleceniami producenta,
 - 7) zapewniony jest wolny dostęp do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, wyłączników głównych prądu elektrycznego i głównych zaworów gazowych,
 - 8) dbanie o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub cieczę oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń.
2. Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk:
 - 1) wszystkie ściany, podłogi, stropy i dachy budynków/budowli i lokali, w których znajduje się ubezpieczone mienie wykonane są z materiałów, których uszkodzenie, zniszczenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi lub siły; wszelkie obiekty z tymczasowymi zadaszeniami, ścianami wykonanymi w całości lub części z siatki drucianej lub materiałów azurowych, powłok namiotowych, brezentowych, pneumatycznych lub foliowych nie są uważane za należycie zabezpieczone,
 - 2) wszystkie otwory w ścianach, sufitach, podłogach, dachu są w należytym stanie technicznym, zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dostęp osób trzecich bez dokonania włamania,
 - 3) wszystkie drzwi zewnętrzne do budynku/budowli/lokalu powinny być w należytym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi, a otwarcie bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,
 - 4) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/budowli/lokalu są zamykane na co najmniej:
 - a) dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe zawieszane na oddzielnych skoblach,
 - lub
 - b) jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez podmiot upoważniony do certyfikacji,
 - lub
 - c) jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/budowli/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia; system alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta,
 - 5) w budynkach, dla których ustanowiono całodobowy dozór, wystarczające jest zabezpieczenie drzwi wewnętrznych do lokalu znajdującego się wewnątrz budynku jednym zamkiem wielozastawkowym, elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną,
 - 6) w przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być dodatkowo unieruchomione przy pomocy zasuwki z dołu i z góry od wewnętrznej strony,
 - 7) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuwki, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie,
 - 8) wszystkie klucze do zamków i kłódek oraz karty dostępu i piloty do zabezpieczeń budynków/budowli/lokali lub do ubezpieczanych pojazdów powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych,
 - 9) wszystkie okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszklone w budynku/budowli/lokalu powinny być w należytym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte,
 - 10) wszystkie okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszklone w budynkach/budowlach/lokalach znajdujących się na parterze oraz na kondygnacjach do których jest dostęp z położonych pod/nad nimi lub obok nich tarasów, przybudówek, balkonów, drabinek, drzew, wiatrołapów, daszków, piorunochronów, są na całej powierzchni zabezpieczone:
 - a) kratami, żaluzjami, roletami przeciwwłamaniowymi posiadającymi świadectwo odporności na włamanie wydane przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji; kraty, żaluzje, rolety są w taki sposób zamontowane i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia narzędzi,
 - lub
 - b) szybami o podwyższonej odporności na włamanie co najmniej klasy P3/P3A posiadającymi atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji,
 - lub
 - c) okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową,
 - 11) wymagania określone w pkt. 10 nie są obowiązkowe, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/budowli/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia; system alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta,
 - 12) w przypadku, gdy objęty ubezpieczeniem budynek jest połączony z budynkiem/budowlą/lokałem osoby trzeciej jakimkolwiek otworami, to otwory te powinny być zabezpieczone co najmniej w sposób określony w pkt. 4 i 10,
 - 13) urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych, szafy sejfowe, szafy stalowe o wadze poniżej 300 kg muszą być przymocowane na stałe do podłogi lub ściany budynku/lokalu,
 - 14) transporty wartości pieniężnych powinny być wykonywane zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi transportu wartości pieniężnych,
 - 15) wewnątrz sprzętu rolniczego nie mogą być pozostawione bez nadzoru kluczyki lub inne urządzenia służące do jego otwarcia lub uruchomienia, a wszystkie drzwi w pojazdach krytych oraz rolniczych maszynach samojezdnych powinny być zamknięte na zamek lub w inny sposób zabezpieczone od zewnątrz,
 - 16) Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania ze sprzętu rolniczego opuszczając sprzęt ubezpieczony od ryzyka kradzieży, obowiązani są go zabezpieczyć z należytą starannością, w tym uruchomić każde z wymaganych zabezpieczeń przed kradzieżą,
 - 17) po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka Towarzystwo ma prawo określić inne warunki zabezpieczenia mienia.

Załącznik nr 2

TABELA URAZÓW CIAŁA DLA POTRZEB UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA PODSTAWIE OWU „BEZPIECZNY AGROBIZNES”

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Całkowita utrata zmysłów		
1.	gałki ocznej lub wzroku w jednym oku	30
2.	obu gałek ocznych lub wzroku w obydwu oczach	100
3.	śluchu w jednym uchu	30
4.	śluchu w obu uszach	60
5.	węchu	10
6.	języka i zmysłu smaku łącznie	50

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Utrata kończyny lub władzy nad poszczególnymi kończynami		
7.	kończyna górna w stawie barkowym	70
8.	kończyna górna powyżej stawu łokciowego, a poniżej stawu barkowego	65
9.	kończyna górna poniżej stawu łokciowego, a powyżej nadgarstka	60
10.	kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11.	kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12.	kończyna dolna poniżej środkowej części uda, a powyżej stawu kolanowego	60
13.	kończyna dolna poniżej stawu kolanowego, a powyżej środkowej części	50
14.	kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia, a powyżej stopy	45
15.	kończyna dolna – stopa w stawie skokowym	40
16.	kończyna dolna – stopa z wyłączeniem pięty	30
17.	porażenie lub głęboki niedowład co najmniej 2 kończyn	100
Utrata palców		
18.	całkowita utrata kciuka	20
19.	częściowa utrata kciuka	10
20.	całkowita utrata palca wskazującego	10
21.	częściowa utrata palca wskazującego	5
22.	całkowita utrata innego palca u ręki	5
23.	częściowa utrata innego palca u ręki	2
24.	całkowita utrata palucha	5
25.	częściowa utrata palucha	2
26.	całkowita utrata innego palca u stopy	2
27.	częściowa utrata innego palca u stopy	1
Całkowita utrata narządów		
28.	utrata płata płucnego	50
29.	utrata śledziony	15
30.	utrata jednej nerki	20
31.	utrata obu nerek	50
32.	utrata prącia	40
33.	utrata jednego jądra lub jajnika	20
34.	utrata macicy	40
Oparzenia (II i III stopnia)		
35.	oparzenia obejmujące 5 – 15% powierzchni ciała	10
36.	oparzenia obejmujące 16 – 30% powierzchni ciała	25
37.	oparzenia obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	45
Złamania		
38.	złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej, kości ogonowej w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamania podkrętarzowe i przekrętarzowe):	
	a) wieloodłamowe otwarte	25
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
39.	złamania kości ramiennej/udowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	3
40.	złamanie kości podudzia/przedramienia:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	8
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
	d) inne złamania	3

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
41.	złamania kości podstawy i sklepienia czaszki, złamanie łopatki:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
42.	złamania kości: twarzoczaszki, zuchwy, kciuka (palczki kciuka i kości śródreżca), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
43.	złamania kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kręgow:	
	a) wieloodłamowe otwarte	8
	b) inne złamania otwarte	7
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
44.	złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sześcienniej, klinowatych:	
	a) wieloodłamowe otwarte	8
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
45.	złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościstych i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	7
	b) inne złamania otwarte	5
	c) inne złamania wieloodłamowe	3
46.	złamania kości śródstopia i śródreżca, nadgarstka:	
	a) wieloodłamowe otwarte	6
	b) inne złamania otwarte	4
	c) złamania wieloodłamowe	2
47.	Zwichnięcia	
	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa piersiowego	20
	zwichnięcia w obrębie kręgosłupa lędźwiowego	15
	zwichnięcie stawu obojczykowo - barkowego lub obojczykowo - mostkowego	5
	zwichnięcie stawu barkowego	8
	zwichnięcie stawu łokciowego	8
	zwichnięcie w obrębie stawów nadgarstka	6
	zwichnięcie w stawie kciuka	3
	zwichnięcie w stawie palca wskazującego i pozostałych palców ręki	2
	zwichnięcie stawu biodrowego	12
	zwichnięcie stawu kolanowego	10
	zwichnięcie stawu skokowego górnego	10
	zwichnięcie stawu Choparta	10
zwichnięcie stawu Lisfranca	5	
zwichnięcie stawu palucha	2	
zwichnięcie stawu pozostałych palców stopy	1	
48.	Skręcenia	
	skręcenia w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
	skręcenia w obrębie kręgosłupa piersiowego	6
	skręcenia w obrębie kręgosłupa lędźwiowego	4
	skręcenie stawu obojczykowo - barkowego lub obojczykowo – mostkowego	1
	skręcenie stawu barkowego	2
	skręcenie stawu łokciowego	2
	skręcenie w obrębie stawów nadgarstka	1
	skręcenie w stawie kciuka	1

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
71.	skręcenie w stawie palca wskazującego i pozostałych palców ręki	1
72.	skręcenie stawu biodrowego	3
73.	skręcenie stawu kolanowego	3
74.	skręcenie stawu skokowego górnego	1
75.	skręcenie stawu Choparta	1
76.	skręcenie stawu Lisfranca	1
77.	skręcenie stawu palucha	1
78.	skręcenie stawu pozostałych palców stopy	1
Inne urazy kończyn górnych i dolnych		
uszkodzenia kończyn górnych:		
79.	a) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien barku i/lub ramienia i mięśni tej okolicy	5
	b) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu łokciowego i mięśni tej okolicy	5
	c) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien nadgarstka i mięśni tej okolicy	4
79.	d) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu biodrowego i mięśni tej okolicy	5
	e) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien stawu kolanowego i mięśni tej okolicy	5
	f) stłuczenie z uszkodzeniem ścięgien podudzia i stawu skokowego i mięśni tej okolicy	5
uszkodzenia kończyn dolnych:		
80.	a) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem łąkotki leczonym operacyjnie	7
	b) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego kolana z niestabilnością kolana bez konieczności leczenia operacyjnego	5
	c) uraz stawu kolanowego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego kolana z niestabilnością kolana leczonym operacyjnie	10
	d) zerwanie ścięgna Achillesa	5
Inne urazy		
81.	uraz głowy ze wstrząśnięciem mózgu	5
82.	uraz głowy ze stłuczeniem mózgu	15
83.	ukąszenie przez owady wymagające pobytu w szpitalu	2
84.	ukąszenie przez węże lub żmije wymagające pobytu w szpitalu	2
85.	pogryzienie przez zwierzęta powodujące naruszenie powłok skóry i wymagające interwencji chirurgicznej	3
86.	rany cięte lub szarpane wymagające interwencji chirurgicznej	3
87.	złamanie lub utrata zębów stałych	1 za jeden ząb
88.	zawał serca potwierdzony w badaniach radiologicznych, ECHO i EKG – bez wtórnej niewydolności krążenia lub z wtórną niewielką lub średnią niewydolnością krążenia	20
89.	zawał serca potwierdzony w badaniach radiologicznych, ECHO i EKG – z wtórną poważną niewydolnością krążenia i innymi zaburzeniami wtórnymi	50
90.	udar mózgu bez skutków w postaci: niepełnosprawności ruchowej (niedowładów kończyn lub kończyny, porażenia jedno lub obustronne, wzmożone napięcia mięśniowego, zaburzeń odruchów skórnych, zaburzeń równowagi, zaburzeń czucia głębokiego), bez wystąpienia afazji (zaburzeń mowy), apraksji, amnezji bez zaburzeń widzenia (niedowidzenia lub widzenia podwójnego), bez zaburzeń w zakresie polykania (dysfagia)	20

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
91.	udar mózgu, który spowodował: niepełnosprawność ruchową (niedowład kończyny lub kończyn, porażenie jedno- lub obustronne, wzmożone napięcia mięśniowe, zaburzenia odruchów skórnych, zaburzenia równowagi, zaburzenia czucia głębokiego) wystąpienie afazji (zaburzeń mowy), apraksję, amnezję, zaburzenia widzenia (niedowidzenia lub widzenia podwójnego), zaburzenia w zakresie polykania (dysfagię)	50
92.	Brak urazu ciała w niniejszej Tabeli (gdy Tabela nie przewiduje danego urazu ciała)	0

Załącznik nr 3 KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula nr 1 Ubezpieczenie od przeięcia

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek przeięcia w ubezpieczonych elektrycznych i elektronicznych maszynach, urządzeniach i instalacjach.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - w licznikach oraz miernikach,
 - w bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach,
 - w czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach i urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami).
- Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
- Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
- Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 2 Ubezpieczenie od dewastacji

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek dewastacji, w tym graffiti.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe w wartościach pieniężnych oraz mieniu prywatnym pracowników,
 - powstałe w mieniu w budowie,
 - powstałe w mieniu w transporcie (cargo),
 - polegające na stłuczeniu (rozbiciu), pęknięciu lub porysowaniu szyb i innych przedmiotów szklanych,
 - powstałe wskutek zaboru mienia.
- Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Maksymalny limit odpowiedzialności od dewastacji na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 400 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, z zastrzeżeniem ust. 7.
- Maksymalny limit odpowiedzialności od graffiti na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 20 % sumy ubezpieczenia mienia od dewastacji, nie więcej niż 10 000 PLN.
- Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 3

Ubezpieczenie od katastrofy budowlanej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek katastrofy budowlanej.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w budynkach starszych niż 50 lat o konstrukcji drewnianej lub stalowej,
 - 2) w budynkach starszych niż 100 lat o konstrukcji murowanej i żelbetowej,
 - 3) powstałe wskutek wadliwego wykonania budynku lub wykonania budynku z użyciem wadliwych materiałów.
3. W przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej, Ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia o katastrofie budowlanej podmiotu wskazanego w art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 1 000 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
6. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
7. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 4

Ubezpieczenie od szkód na skutek prowadzenia prac budowlano-montażowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą warunków umowy, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu podczas prowadzenia prac budowlano-montażowych, które nie wymagają pozwolenia na budowę.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) usunięcia lub naruszenia konstrukcji dachu,
 - 2) prowadzenia prac ziemnych,
 - 3) braku lub niewłaściwego zabezpieczenia wykonywanych prac budowlanych lub montażowych,
 - 4) użycia wyrobów budowlanych niedopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub niedopuszczonych do jednostkowego stosowania w danym obiekcie budowlanym,
 - 5) działania osób nie posiadających stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania danego rodzaju prac budowlano-montażowych.
3. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 300 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
5. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 5

Ubezpieczenie od szkód na skutek przemarzania i przenikania wody z gruntu

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek przemarzania, zamarzania i przenikania wody z gruntu, w tym wód gruntowych i opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki lub stropy ubezpieczonych budynków i budowli.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu znajdującym się w budynkach lub budowlach i/lub stanowiącym integralną ich część, tj. instalacjach i urządzeniach budowlanych oraz w ubezpieczonych budynkach lub budowlach.
3. Zakres ochrony dodatkowo obejmuje:
 - 1) awarię urządzeń wynikłą z zamarznięcia,
 - 2) koszty poszukiwania miejsca powstania szkody,
 - 3) koszty prac pomocniczych związanych z naprawą i/lub rozmrożeniem.

4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek nieprawidłowej instalacji przeciwwilgociowej lub w związku z brakiem takiej instalacji.
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek przemarzania, zamarzania i przenikania wody z gruntu, w tym wód gruntowych i opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki lub stropy ubezpieczonych budynków i budowli, na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
7. Maksymalny limit odpowiedzialności za szkody o których mowa w ust. 3 wynosi 20 % limitu ustanowionego dla przemarzania lub przenikania wód gruntowych lub opadowych.
8. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
9. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 6

Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w budynkach i budowlach w budowie.
2. Przez budynki i budowle w budowie rozumie się budynki i budowle, których budowa, remont generalny, przebudowa, nadbudowa lub rozbudowa nie zostały zakończone lub gdy nie uzyskały pozwolenia na użytkowanie wymaganego zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń:
 - 1) deszczu,
 - 2) fali ponaddźwiękowej,
 - 3) gradu,
 - 4) lawiny,
 - 5) osuwania się ziemi,
 - 6) pożaru,
 - 7) przepięcia,
 - 8) śniegu i lodu,
 - 9) trzęsienia ziemi,
 - 10) uderzenia pioruna,
 - 11) uderzenia pojazdu,
 - 12) upadku drzew lub masztów,
 - 13) upadku statku powietrznego,
 - 14) wiatru,
 - 15) wybuchu,
 - 16) zalania,
 - 17) zapadania się ziemi.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, ubezpieczenie może zostać zawarte w zakresie rozszerzonym o powódź.
5. W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa także poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody w budynkach i budowlach w budowie przed wykonaniem fundamentu.
7. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe według wartości kosztorysowej materiałów budowlanych oraz robót wykonanych i zaplanowanych do momentu zakończenia okresu ubezpieczenia.
8. W ramach sumy ubezpieczenia budynków i budowli w budowie Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe na skutek przepięcia do wysokości 10 % łącznej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 100 000 PLN.
9. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
10. Rozmiar szkody i wysokość odszkodowania w budynkach i budowlach w budowie ustala się na podstawie cen z dnia powstania szkody według kosztów naprawy, czyszczenia lub odbudowy, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu.
11. Koszty ustalane są zgodnie z obowiązującymi zasadami kalkulacji i cen robót budowlanych, uwzględniającymi średnie ceny rynkowe usług i materiałów obowiązujące w miejscu ubezpieczenia potwierdzone fakturami lub rachunkami.

12. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów związanych z ulepszeniem lub unowocześnieniem przedmiotu ubezpieczenia.
13. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
14. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 7 Ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową sprawne i użytkowane zgodnie z przeznaczeniem urządzenia i mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE), zainstalowane w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie mikroinstalacji OZE obejmuje ochroną szkody spowodowane przez:
 - 1) deszcz,
 - 2) dewastację,
 - 3) dym i sadzę,
 - 4) falę ponaddzwiękową,
 - 5) grad,
 - 6) katastrofę budowlaną,
 - 7) lawinę,
 - 8) osuwanie się ziemi,
 - 9) pożar,
 - 10) przepięcie,
 - 11) wiatr,
 - 12) śnieg i lód,
 - 13) trzęsienie ziemi,
 - 14) uderzenie pioruna,
 - 15) uderzenie pojazdu,
 - 16) upadek drzew lub masztów,
 - 17) upadek statku powietrznego,
 - 18) wybuch,
 - 19) zalanie,
 - 20) zapadanie się ziemi.
3. Ponadto szklane elementy mikroinstalacji OZE zamontowane na stałe są ubezpieczone od stłuczenia, które obejmuje ochroną szkody w postaci stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o ryzyko powodzi.
5. Za opłatą dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia określony w ust. 2, może zostać rozszerzony o kradzież z włamaniem, z zastrzeżeniem że zdarzenie musi być niezwłocznie zgłoszone na Policję w związku z wystąpieniem bądź podejrzeniem wystąpienia czynu karalnego.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje urządzeń i mikroinstalacji OZE, których wiek przekracza 25 lat.
7. Towarzystwo odpowiada za szkody na skutek zdarzeń wymienionych w ust. 5, o ile miejsce ubezpieczenia, na którym przedmiot ubezpieczenia jest zainstalowany, jest zamieszkałe na stałe i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich w następujący sposób:
 - 1) teren jest ogrodzony w sposób ciągły ze wszystkich stron,
 - 2) ogrodzenie ma wysokość co najmniej 1,40 m i jest w dobrym stanie technicznym, tj. bez uszkodzeń siatki oraz przesł, przez które można przejść,
 - 3) wejście jest zabezpieczone bramą zamykaną na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową, lub za pomocą siłowników elektrycznych,
 - 4) wszystkie klucze do zamków lub kłódek są zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych (w razie ich zagubienia Ubezpieczony jest zobowiązany do wymiany zamków na własny rachunek).

W przypadku braku stałego zamieszkiwania w miejscu ubezpieczenia powinno ono być zabezpieczone w sposób opisany powyżej oraz dodatkowo objęte monitoringiem lub dozоровane całodobowo przez wyspecjalizowaną agencję ochrony.
8. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 19, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) normalnego zużycia lub naturalnego procesu starzenia się mikroinstalacji OZE w związku z jej normalnym użytkowaniem,
 - 2) wadliwego montażu, a także w przypadku braku konserwacji przedmiotu ubezpieczenia zgodnie z zaleceniami producenta, normami lub przepisami prawa budowlanego,
 - 3) przewozu, montażu i demontażu przedmiotu ubezpieczenia w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz remontowych,
 - 4) kradzieży zwykłej (bez dokonania włamania),
 - 5) kradzieży z włamaniem, o ile nie umówiono się inaczej.

9. Sumę ubezpieczenia mikroinstalacji OZE Ubezpieczający ustala w systemie na sumy stałe w wartości:
 - 1) odtworzeniowej – dla mikroinstalacji OZE, której okres eksploatacji nie przekracza 10 lat,
 - 2) rzeczywistej – dla mikroinstalacji OZE, której okres eksploatacji przekracza 10 lat,
 - 3) księgowej brutto.
10. Towarzystwo odpowiada również za uzasadnione i udokumentowane koszty demontażu i montażu oraz transportu uszkodzonych elementów instalacji do miejsca naprawy i z powrotem.
11. W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa także poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
12. Wysokość odszkodowania jest ustalana według cen z dnia powstania szkody zgodnie z zasadami:
 - 1) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej – na podstawie kosztorysu naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy opracowanego w oparciu o Katalogi Nakładów Rzeczowych, przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo; dla robót nieuregulowanych w Katalogach Nakładów Rzeczowych, kosztorys musi obejmować koszty robocizny z podaniem liczby godzin i szczegółowy wykaz materiałów,
 - 2) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – w wysokości kosztów określonych zgodnie z postanowieniami pkt. 1 z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego, które wynosi 5 % za każdy rok użytkowania, z zastrzeżeniem że:
 - a) nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego przy szkodach, których wartość nie przekracza 3 % sumy ubezpieczenia,
 - b) maksymalne potrącenie z tytułu zużycia technicznego wynosi 80 %,
 - 3) przy ubezpieczeniu według wartości księgowej brutto – w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych.
13. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
14. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
15. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od strajków, rozruchów i zamieszek społecznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie określone w umowie ubezpieczenia i stanowiące własność Ubezpieczonego, lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, od szkód powstałych na skutek strajków, rozruchów i zamieszek społecznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie oraz sprzęt elektroniczny ubezpieczone od wszystkich ryzyk.
3. Przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne rozumie się:
 - 1) wspólne działanie osób podejmowane w celu zakłócenia porządku publicznego (niezależnie od związku ze strajkiem),
 - 2) działania legalnych władz zmierzające do stłumienia zakłóceń porządku publicznego, zapobieżenia strajkom i rozruchom społecznym lub zminimalizowania ich skutków,
 - 3) działania strajkujących pracowników.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:
 - 1) wynikłych z całkowitego lub częściowego zaprzestania robót, opóźnień lub zakłóceń działalności,
 - 2) będących pośrednim następstwem szkód w mieniu.
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN.
7. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 9

Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie określone w umowie ubezpieczenia i stanowiące własność Ubezpieczonego, lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, od aktów terrorystycznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie ubezpieczone oraz sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk.
3. Przez akty terrorystyczne rozumie się działanie jakiejkolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy, i/lub groźby ich użycia, popełnione z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych, z zamiarem wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
6. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 10

Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od pożaru i innych zdarzeń losowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową zwierzęta gospodarskie, będące w posiadaniu lub pod nadzorem Ubezpieczonego, znajdujące się na terenie jego gospodarstwa rolnego.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń:
 - 1) deszczu,
 - 2) fali ponaddźwiękowej,
 - 3) gradu,
 - 4) katastrofy budowlanej,
 - 5) lawiny,
 - 6) osuwania się ziemi,
 - 7) pożaru,
 - 8) śniegu i lodu,
 - 9) trzęsienia ziemi,
 - 10) uderzenia pioruna,
 - 11) upadku drzew lub masztów,
 - 12) upadku statku powietrznego,
 - 13) wiatru,
 - 14) wybuchu,
 - 15) zalania,
 - 16) zapadania się ziemi.
3. Ochrona ubezpieczeniowa dla zwierząt gospodarskich obejmuje także ryzyko powodzi, jeżeli zakres ubezpieczonego mienia został rozszerzony o powódź.
4. Ochrona ubezpieczeniowa dla zwierząt gospodarskich obejmuje także szkody powstałe wskutek porażenia prądem.
5. Limit odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek porażenia prądem wynosi 15 % sumy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, nie więcej niż 25 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
6. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
7. Sumę ubezpieczenia zwierząt gospodarskich ustala Ubezpieczający w systemie sum stałych według średniej wartości rynkowej, z zastrzeżeniem pkt. 1 i 2:
 - 1) przeznaczonych na opas lub do tuczu – przewidywana maksymalna waga i cena jednostkowa żywca,
 - 2) hodowlanych (zarodowych) lub sportowych – udokumentowana indywidualna wycena.
8. W ramach sumy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od pożaru i innych zdarzeń losowych, do limitu 10 %, maksymalnie 5 000 PLN, pokrywane są także koszty leczenia, badania stanu zdrowia zwierząt, badania poubojowego mięsa, sekcji zwłok i zaświadczeń wydawanych przez lekarza, powstałe na skutek zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia.

9. Wysokość odszkodowania ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę dla zwierząt:
 - 1) przeznaczonych na opas, do tuczu lub do odnowienia stada – wartość zwierzęcia ustaloną na podstawie wagi oraz przeciętnej ceny 1 kg żywca,
 - 2) hodowlanych lub sportowych – wartość ustaloną wg udokumentowanej indywidualnej wyceny.
10. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 i 19, zakres ubezpieczenia na podstawie niniejszej Klauzuli nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody w zwierzętach gospodarskich utrzymywanych w warunkach niespełniających dobrostanu.
11. Udział własny Ubezpieczonego w szkodzie wynosi 10 % ustalonego odszkodowania (bez możliwości jego wykupienia).
12. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN.
13. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 11

Ubezpieczenie słomy i siana, złożonego w stogi, sterty i brogi na terenie gospodarstwa rolnego, od pożaru

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w belach lub kostkach słomy i siana złożonego w sterty, stogi i brogi na terenie gospodarstwa rolnego, powstałe wskutek pożaru, przy czym:
 - 1) suma ubezpieczenia słomy lub siana w stertach, stogach i brogach nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia mienia ruchomego od wszystkich ryzyk,
 - 2) suma ubezpieczenia jednej sterty/jednego stogu i brogu słomy czy siana nie może być wyższa niż 100 000 PLN,
 - 3) udział własny Ubezpieczonego w szkodzie wynosi 20 % ustalonego odszkodowania (bez możliwości jego wykupienia),
 - 4) wokół sterty, stogu i brogu słomy lub siana, w ciągu całego okresu ubezpieczenia, utrzymywany będzie pas gleby w „czarnym ugorze” o szerokości co najmniej 10 metrów – dotyczy przypadku, gdy stogi ustawione będą na gruntach ornych lub łąkach i pastwiskach.
2. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
3. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 12

Ubezpieczenie paliw napędowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w paliwach napędowych znajdujących się w pojemnikach lub zbiornikach, które spełniają warunki określone w obowiązujących przepisach prawa w zakresie przechowywania paliw płynnych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń:
 - 1) deszczu,
 - 2) dymu i sadzy,
 - 3) fali ponaddźwiękowej,
 - 4) gradu,
 - 5) lawiny,
 - 6) osuwania się ziemi,
 - 7) pożaru,
 - 8) przepięcia,
 - 9) śniegu i lodu,
 - 10) trzęsienia ziemi,
 - 11) uderzenia pioruna,
 - 12) uderzenia pojazdu,
 - 13) upadku drzew lub masztów,
 - 14) upadku statku powietrznego,
 - 15) wiatru,
 - 16) wybuchu,
 - 17) zalania,
 - 18) zapadania się ziemi.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także ryzyko powodzi jeżeli zakres ubezpieczonego mienia został rozszerzony o powódź.
4. Z zakresu ubezpieczenia przedmiotowej Klauzuli wyłączone są szkody powstałe w paliwach napędowych znajdujących się w pojazdach,

- sprzęcie rolniczym, pojemnikach lub zbiornikach niespełniających wymogów określonych w ust. 1.
- Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
 - Maksymalny limit wynosi 100 000 PLN.
 - Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
 - Wysokość odszkodowania określa się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę cenę nabycia paliw.
 - Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
 - W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 13

Ubezpieczenie mienie na targach i wystawach

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w ubezpieczonych w miejscu ubezpieczenia:
 - maszynach, urządzeniach oraz wyposażeniu,
 - środkach obrotowych,
 – prezentowanych, użytkowanych i oferowanych podczas targów, wystaw, konferencji, itp. imprez, odbywających się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, poza miejscem wskazanym w umowie ubezpieczenia.
- W przypadku jednoczesnego ubezpieczenia zwierząt gospodarskich w ramach Klauzuli nr 10 oraz niniejszej Klauzuli, ochrona dotyczy także zwierząt gospodarskich podczas targów, wystaw, itp. imprez.
- Limit odpowiedzialności na szkody powstałe w mieniu ubezpieczonym na podstawie niniejszej Klauzuli wynosi 25 000 PLN.
- Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie w takim samym zakresie jak w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
- Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia na podstawie niniejszej Klauzuli nie obejmuje także odpowiedzialności za:
 - szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym (wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn i urządzeń stanowiących ich integralną część),
 - szkody powstałe wskutek zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie powstałej wskutek kradzieży z włamaniem wynosi 10 % ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 300 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 14

Ubezpieczenie szkód w mieniu znajdującym się na placach składowych

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu, znajdującym się na placach składowych w miejscu ubezpieczenia.
- Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody będące bezpośrednim następstwem niżej wymienionych zdarzeń:
 - deszczu,
 - fali ponaddźwiękowej,
 - gradu,
 - katastrofy budowlanej,
 - lawiny,
 - osuwania się ziemi,
 - pożaru,
 - śniegu i lodu,
 - trzęsienia ziemi,
 - uderzenia pioruna,
 - upadku drzew lub masztów,
 - upadku statku powietrznego,
 - wiatru,
 - wybuchu,
 - zalanania,
 - zapadania się ziemi.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także ryzyko powodzi jeżeli zakres ubezpieczonego mienia został rozszerzony o powódź.
- Zakres ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli obejmuje wyłącznie kategorie mienia objęte ubezpieczeniem w ramach ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.

- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje ochroną szkód:
 - będących następstwem uderzenia pojazdu,
 - w razie zabezpieczenia mienia niezgodnie z jego właściwościami naturalnymi, parametrami technicznymi wymaganymi dla danego rodzaju mienia oraz wytycznymi producenta dotyczącymi sposobu przechowywania mienia.
- Ubezpieczający ustala łączny limit odpowiedzialności w okresie ubezpieczenia na wszystkie przedmioty znajdujące się na placu składowym.
- Dla szkód powstałych wskutek powodzi, gradu, huraganu, deszczu i zalanania, Towarzystwo ponosi odpowiedzialność do 10 % limitu ustalonego zgodnie z ust. 6 niniejszej Klauzuli.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 15

Ubezpieczenie od zepsucia wskutek niezachowania odpowiedniej temperatury

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zepsucia się środków obrotowych, przechowywanych w urządzeniach chłodniczych, w bezpośrednim następstwie obniżenia lub podwyższenia temperatury na skutek:
 - awarii urządzenia chłodniczego, w którym przechowywane są ubezpieczone środki obrotowe,
 - przerwy w dostawie energii elektrycznej trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny,
 - uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej pożarem lub innym zdarzeniem losowym objętym ochroną ubezpieczeniową.
- Ubezpieczeniem objęte są środki obrotowe, które zgodnie z wymogami producenta lub dostawcy powinny być przechowywane w temperaturze 4 stopni Celsjusza lub niższej.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - zepsucia się środków obrotowych przechowywanych pomimo upływu ich daty ważności/terminu przydatności do spożycia,
 - zepsucia się środków obrotowych na skutek niewłaściwego przechowywania,
 - uszkodzenia opakowań,
 - planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
 - przerw w dostawie energii elektrycznej wynikających z niewywiązania się z płatności wobec dostawcy energii,
 - braku zasilania energią elektryczną związanego z awarią wewnętrznej instalacji elektrycznej oraz awarii zabezpieczeń sieci elektrycznej w obiekcie, w którym znajduje się urządzenie chłodnicze.
- Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 500 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
- Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 16

Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w czynnych i zainstalowanych na stanowiskach pracy maszynach i urządzeniach elektrycznych, jak również podczas napraw, remontów oraz montażu i demontażu.
- Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody spowodowane bezpośrednio przez:
 - nieprawidłowe funkcjonowanie sieci elektrycznej, w tym przepięcie, przetężenie, brak jednej z faz lub niewłaściwe parametry prądu,
 - wyładowania atmosferyczne.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje ochroną:
 - elektroenergetycznych linii przesyłowych,
 - liczników, mierników, styczników, przekaźników termicznych, wkładek topikowych, czujników, odgromników, żarówek, lamp,

- grzejnych urządzeń elektrycznych oraz części i elementów, których czas prawidłowego funkcjonowania jest krótszy od trwałości maszyny,
- 3) transformatorów eksploatowanych powyżej 25 lat,
 - 4) szkód, za które na mocy przepisów prawa jest odpowiedzialny producent, sprzedawca, przewoźnik, spedytor, dostawca, warsztat naprawczy,
 - 5) szkód powstałych wskutek prób, doświadczeń i eksperymentów dokonywanych w nadzwyczajnych dla danego urządzenia warunkach,
 - 6) szkód powstałych w urządzeniach i maszynach elektroenergetycznych objętych ochroną ubezpieczeniową, w których w okresie bezpośrednio poprzedzającym zaistnienie szkody nie przeprowadzono okresowych badań eksploatacyjnych, uregulowanych odpowiednimi przepisami i normami branżowymi,
 - 7) szkód powstałych w wyniku naturalnego zużycia urządzeń i maszyn elektroenergetycznych lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn,
 - 8) szkód powstałych wskutek wad i usterek znanych Ubezpieczającemu i Ubezpieczonemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, lub o których istnieniu przy zachowaniu należytej staranności mogli się dowiedzieć,
 - 9) szkód w elementach maszyn i urządzeń uszkodzonych mechanicznie, chyba że szkody mechaniczne powstały w następstwie uszkodzeń elektrycznych,
 - 10) szkód powstałych w wyniku awarii.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
 5. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
 6. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
 7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
 8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 17

Ubezpieczenie maszyn od awarii

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach i urządzeniach zainstalowanych w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, sprawnych i użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem, dla których testy próbne zostały zakończone z wynikiem pozytywnym.
2. Ochrona obejmuje szkody powstałe w czynnych i zainstalowanych na stanowiskach pracy maszynach i urządzeniach, jak również podczas napraw, remontów oraz montażu i demontażu, z zastrzeżeniem że w przypadku demontażu ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana tylko wówczas, gdy zdemontowanie nastąpiło w związku z przeprowadzaniem czyszczenia, przeglądem lub remontem okresowym; w tym przypadku ochrona trwa również w czasie przemieszczania maszyn i urządzeń na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego ich montażu.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje nagle, nieprzewidziane, przypadkowe i niezależne od woli Ubezpieczonego fizyczne uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia lub jego części, powodujące konieczność naprawy, wymiany lub odtworzenia, powstałe z jakiegokolwiek przyczyny, w tym:
 - 1) błędów w obsłudze, niezręczności lub niedbalstwa,
 - 2) wad materiałowych i odlewniczych,
 - 3) błędów projektowych, konstrukcyjnych, montażowych lub wadliwego wykonania,
 - 4) braku wody w kotłach,
 - 5) rozerwania z powodu działania siły odśrodkowej pochodzącej z wnętrza maszyny/urządzenia.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) szkód, za które na mocy przepisów prawa jest odpowiedzialny producent, sprzedawca, przewoźnik, spedytor, dostawca, warsztat naprawczy,
 - 2) szkód powstałych wskutek prób, doświadczeń i eksperymentów, dokonywanych w nadzwyczajnych dla danego urządzenia warunkach,
 - 3) szkód powstałych w maszynach i urządzeniach objętych ochroną ubezpieczeniową, w których w okresie bezpośrednio poprzedzającym zaistnienie szkody nie przeprowadzono okresowych badań eksploatacyjnych, uregulowanych odpowiednimi przepisami i normami branżowymi,

- 4) szkód powstałych w wyniku naturalnego zużycia maszyn i urządzeń lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn i urządzeń,
 - 5) szkód powstałych wskutek wad i usterek, o których Ubezpieczający/Ubezpieczony wiedział przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
 - 6) maszyn i urządzeń, które są starsze niż 10 lat od daty ich produkcji,
 - 7) szkód powstałych w sprzęcie elektronicznym, z zastrzeżeniem że wyłączenie to nie dotyczy części elektronicznych stanowiących integralne części ubezpieczonych maszyn i urządzeń,
 - 8) szkód w wymiennych elementach maszyn i urządzeń oraz narzędziach i środkach/materiałach eksploatacyjnych i częściach, które ze względu na przeznaczenie i charakter pracy powinny podlegać regularnej wymianie w trakcie czynności konserwacyjnych, w tym wiertła, noże, ostrza, brzeszczyoty, piły, młoty do kruszenia, stemple, elektrody, żarówki, filtry, wkładki topikowe, bezpieczniki, formy odlewnicze i wtryskowe, matryce, obmurza, kotły, wykładziny i powłoki ogniotworne, ruszty, paleniska, dysze palników, elementy z gumy, filcu, sit i tkanin, taśmy, smary, oleje i paliwa.
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
 6. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
 7. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
 8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1 000 PLN.
 9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 18

Ubezpieczenie kosztów stałych działalności

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną koszty stałe działalności, które Ubezpieczony poniósł w czasie przerwania działalności w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej ubezpieczonym zdarzeniem losowym.
2. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty stałe działalności pod warunkiem, że w ubezpieczonym mieniu wystąpiła szkoda, za którą Towarzystwo ponosi odpowiedzialność, zdefiniowana jako: pożar, uderzenie pioruna, wybuch, upadek statku powietrznego, wiatr, grad, deszcz, osuwanie się ziemi, zapadanie ziemi, lawina, śnieg i lód, powódź.
3. Pod pojęciem kosztów stałych działalności objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli rozumie się stałe wydatki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, które nie zależą od wielkości zakupów, produkcji lub sprzedaży, a które mogłyby być pokryte przez Ubezpieczonego przy niezakłóconym przebiegu działalności gospodarczej, poniesione na:
 - 1) czynsze i opłaty dzierżawne,
 - 2) stałe opłaty za pobór energii elektrycznej, ciepłej, wody i gazu,
 - 3) podstawowe wynagrodzenie pracowników z tytułu umów o pracę,
 - 4) raty kredytów i raty leasingowe mienia ubezpieczonego w Towarzystwie.
4. Okresem odszkodowawczym w zakresie ochrony udzielanej na mocy niniejszej Klauzuli jest okres trwający od dnia wystąpienia szkody rzeczowej, powodującej przerwanie działalności gospodarczej Ubezpieczonego, do dnia przywrócenia pomieszczeń lub urządzeń do stanu pierwotnego, najpóźniej jednak do momentu zaistnienia technicznych możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie sprzed szkody, nie dłużej niż 6 miesięcy.
5. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie przez czas trwania okresu odszkodowawczego. Wysokość odszkodowania jest ustalana w oparciu o udokumentowane fakturami, rachunkami lub umowami, koszty stałe ponoszone przez Ubezpieczonego.
6. Koszty stałe, o których mowa w ust. 3 pkt. 1 i 2, są pokrywane jeżeli są związane z budynkiem lub budowlą, w którym powstała szkoda rzeczowa powodująca odpowiedzialność Towarzystwa z tytułu niniejszej Klauzuli.
7. Z uwzględnieniem wyłączeń zawartych w OWU Towarzystwo nie odpowiada za:
 - 1) premie, dodatki specjalne do wynagrodzeń, wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach,
 - 2) koszty wynagrodzeń z tytułu umów o dzieło i umów zleceń.

8. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów:
 - 1) związanych z brakiem kapitału niezbędnego do odtworzenia uszkodzonych lub zniszczonych budynków/budowli lub mienia,
 - 2) związanych z decyzją Ubezpieczonego o zmianie rodzaju lub miejsca prowadzonej działalności,
 - 3) spowodowanych decyzjami właściwych organów administracji lokalnej lub państwowej, które uniemożliwiają lub opóźniają odtworzenie uszkodzonego lub zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez Ubezpieczonego,
 - 4) spowodowanych zwłoką w podjęciu działań w zakresie odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w wyniku decyzji Ubezpieczonego.
9. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
10. Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 20 % sumy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk w miejscu, w którym zaistniała szkoda, nie więcej niż 200 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia/miejsca ubezpieczenia wskazane w umowie ubezpieczenia.
11. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
12. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 3 dni robocze. Towarzystwo poniesie całkowite odszkodowanie o kwotę wynikającą z przemnożenia średniej wartości kosztów stałych przypadających na jeden dzień roboczy przez liczbę 3.
13. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 19

Ubezpieczenie kosztów dodatkowych działalności

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową poniesione przez Ubezpieczonego, w celu kontynuowania działalności gospodarczej, koszty dodatkowe powstałe po wystąpieniu w miejscu ubezpieczenia zdarzenia ubezpieczeniowego za które Towarzystwo ponosi odpowiedzialność.
2. Ubezpieczeniem objęte są koszty:
 - 1) najmu budynku/lokalu zastępczego o porównywalnym standardzie z budynkiem dotkniętym szkodą,
 - 2) najmu podstawowych urządzeń niezbędnych do wznowienia i prowadzenia działalności,
 - 3) transportu oraz przeniesienia ubezpieczonego mienia nieobjętego szkodą do budynku/lokalu zastępczego,
 - 4) pracy, poniesione w celu likwidacji skutków szkody, wynikłe z zatrudnienia pracowników w godzinach nadliczbowych, nocnych i w dni wolne od pracy,
 - 5) poinformowania klientów o zmianie lokalizacji działalności.
3. Towarzystwo obejmuje ochroną koszty powstałe i poniesione w okresie od dnia, w którym powstała szkoda w ubezpieczonym mieniu, do dnia naprawy lub odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego mienia, jednak nie dłuższym niż 3 miesiące.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje kosztów:
 - 1) związanych z decyzją uprawnionych organów władzy, które uniemożliwiają lub opóźniają dalsze prowadzenie działalności,
 - 2) związanych z decyzją Ubezpieczonego o zmianie rodzaju lub miejsca prowadzenia działalności, za które Towarzystwo ponosi odpowiedzialność,
 - 3) spowodowanych brakiem wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą,
 - 4) spowodowanych zwłoką w podjęciu działań w zakresie odtworzenia mienia dotkniętego szkodą w wyniku decyzji Ubezpieczonego.
5. Wartość i rozmiar szkody określa się w szczególności na podstawie dokumentów:
 - 1) potwierdzających wysokość kosztów działalności ponoszonych przed wystąpieniem szkody,
 - 2) umowy najmu lokalu zastępczego,
 - 3) faktur za transport (przeprowadzkę) do lokalu zastępczego,
 - 4) faktur za najem urządzeń i wyposażenia.
6. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
7. Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 300 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
8. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
9. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 20

Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w sprzęcie elektronicznym objętym ochroną od wszystkich ryzyk zainstalowanym na stałe w/na pojeździe lub w przyczepie poruszających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pod warunkiem, że pojazd taki lub przyczepa posiadają twarde dach (jednolitą sztywną konstrukcję).
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także ryzyko powodzi, jeżeli ubezpieczony sprzęt elektroniczny jest objęty zakresem z rozszerzeniem o powódź.
3. Szkody w samym pojeździe lub przyczepie nie są objęte zakresem ochrony ubezpieczeniowej w ramach niniejszej Klauzuli.
4. Towarzystwo odpowiada za szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego sprzętu powstałe w okresie ubezpieczenia oraz będące następstwem jakiegokolwiek zdarzenia ubezpieczeniowego, o ile nie zostały one wyłączone z odpowiedzialności Towarzystwa na mocy postanowień OWU.
5. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem z pojazdu lub przyczepy pod warunkiem, że pojazd lub przyczepa pozostawione bez nadzoru:
 - 1) zostały prawidłowo zamknięte na wszystkie istniejące zamki i zostały w nich włączone sprawnie działający immobiliser i/lub system alarmowy,
 - 2) były zaparkowane w godzinach 22.00 - 6.00 na ogrodzonym, oświetlonym oraz dozorowanym terenie (np. na parkingu strzeżonym) albo w garażu zamkniętym zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU.
6. Ubezpieczenie nie obejmuje szkód:
 - 1) powstałych na skutek wypadku pojazdu lub przyczepy należących do Ubezpieczonego, jeżeli wypadek ten został spowodowany złym stanem technicznym pojazdu lub przyczepy,
 - 2) powstałych w związku z brakiem uprawnień do kierowania danym pojazdem,
 - 3) objętych ochroną w ramach ubezpieczenia autocasco lub odpowiedzialności cywilnej.
7. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
8. Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 100 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
9. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
10. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 21

Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk o szkody w sprzęcie elektronicznym przenośnym użytkowanym w celach służbowych zaistniałe podczas użytkowania go poza miejscem ubezpieczenia, określonym w umowie ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także ryzyko powodzi, jeżeli ubezpieczony sprzęt elektroniczny przenośny jest objęty zakresem z rozszerzeniem o powódź.
3. Towarzystwo odpowiada za szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego sprzętu elektronicznego przenośnego powstałe w okresie ubezpieczenia oraz będące następstwem jakiegokolwiek zdarzenia ubezpieczeniowego, o ile nie zostały one wyłączone z odpowiedzialności Towarzystwa na mocy postanowień OWU.
4. W razie kradzieży ubezpieczonego sprzętu elektronicznego przenośnego z pojazdu, Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkodę wyłącznie, jeżeli spełnione były jednocześnie następujące warunki:
 - 1) pojazd posiadał twarde dach (jednolitą sztywną konstrukcję),
 - 2) po zaparkowaniu został prawidłowo zamknięty na wszystkie istniejące zamki i został włączony sprawnie działający immobiliser i/lub system alarmowy,

- 3) kradzież z włamaniem nastąpiła w godzinach 6.00 – 22.00 (ograniczenie czasowe nie ma zastosowania, gdy pojazd był zaparkowany na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
- 4) ubezpieczony przedmiot był przechowywany w sposób uniemożliwiający zobaczenie go z zewnątrz, np. w bagażniku.
5. Ochrona nie obejmuje szkód powstałych podczas przewożenia sprzętu elektronicznego przenośnego powierzonego przewoźnikowi do przetransportowania lub przekazanego usługodawcy do doręczenia wskazanemu podmiotowi/osobie.
6. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa stanowi suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
7. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
8. Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 100 000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
9. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
10. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN, z zastrzeżeniem że franszyza redukcyjna w każdej szkodzie polegającej na kradzieży z włamaniem lub rabunku oraz upuszczeniu przedmiotu ubezpieczenia wynosi 10 % ustalonego odszkodowania, jednak nie mniej niż 500 PLN.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 22

Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego przenośnego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego przenośnego użytkowanego w celach służbowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy.
2. Towarzystwo odpowiada za szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego sprzętu elektronicznego przenośnego powstałe w okresie ubezpieczenia oraz będące następstwem jakiegokolwiek zdarzenia ubezpieczeniowego, o ile nie zostały one wyłączone z odpowiedzialności Towarzystwa na mocy postanowień OWU.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także ryzyko powodzi, jeżeli ubezpieczony sprzęt elektroniczny przenośny jest objęty zakresem z rozszerzeniem o powódź.
4. W razie kradzieży ubezpieczonego sprzętu elektronicznego przenośnego z pojazdu Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkodę wyłącznie, jeżeli spełnione były jednocześnie następujące warunki:
 - 1) pojazd posiadał twardy dach (jednolitą sztywną konstrukcję),
 - 2) po zaparkowaniu został prawidłowo zamknięty na wszystkie istniejące zamki i został włączony sprawnie działający immobiliser i/lub system alarmowy,
 - 3) kradzież z włamaniem nastąpiła w godzinach 6.00 – 22.00 (ograniczenie czasowe nie ma zastosowania, gdy pojazd był zaparkowany na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
 - 4) ubezpieczony przedmiot był przechowywany w sposób uniemożliwiający zobaczenie go z zewnątrz, np. w bagażniku.
5. Ochrona nie obejmuje szkód powstałych podczas przewożenia sprzętu elektronicznego przenośnego powierzonego przewoźnikowi do przetransportowania lub przekazanego usługodawcy do doręczenia wskazanemu podmiotowi/osobie.
6. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
7. Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 100.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
8. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
9. Franszyza redukcyjna wynosi 15 % ustalonego odszkodowania, jednak nie mniej niż 500 PLN.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 23

Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo zmienia postanowienia dotyczące konsumpcji sumy ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności dla mienia od wszystkich ryzyk oraz dla sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, ubezpieczonych w systemie ubezpieczenia na sumy stałe.
2. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, budynków w budowie zgodnie z Klauzulą nr 6, mikroinstalacji OZE zgodnie z Klauzulą nr 7 oraz dla sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, nie ulegają zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
3. Zapisy niniejszej Klauzuli nie mają zastosowania do ubezpieczenia w systemie na pierwsze ryzyko oraz limitów odpowiedzialności określonych w pozostałych klauzulach dodatkowych.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 24

Ubezpieczenie mienia od kradzieży zwykłej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową mienia objętego ubezpieczeniem od kradzieży z włamaniem o szkody powstałe wskutek kradzieży zwykłej.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) wartości pieniężnych,
 - 2) środków obrotowych,
 - 3) przedmiotów i środków nietrwałych,
 - 4) mienia utraconego w niewyjaśnionych okolicznościach,
 - 5) mienia, którego brak stwierdzono w trakcie inwentaryzacji,
 - 6) mienia podczas wyjazdów poza miejsce ubezpieczenia wskazane w umowie ubezpieczenia.
3. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa stanowi limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
4. Limit odpowiedzialności Towarzystwa określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności Towarzystwa stanowi 10 % sumy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i nie więcej niż 10 000 PLN.
6. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 25

Ubezpieczenie zewnętrznych elementów od kradzieży zwykłej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o kradzież zwykłą zewnętrznych elementów ubezpieczonych budynków i budowli, które ze względu na swoje przeznaczenie są zamontowane na stałe na zewnątrz budynków i budowli, za które uważa się: neony, szyldy reklamowe, zewnętrzne elementy telewizji przemysłowej, rynny i rury spustowe, parapety zewnętrzne, zabudowy balkonów, loggii i tarasów, balustrady, zewnętrzne elementy oświetleniowe, anteny wszelkiego rodzaju (w tym satelitarne, telewizyjne i radiowe), kamery, markizy, rolety, kraty i okiennice, natynkowe elementy instalacji: piorunochronnej, alarmowej, domofonowej, wideo-domofonowej, klimatyzacji oraz klimatyzatory i siłowniki bram, pompy ciepła, mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE), zewnętrzne stacje meteorologiczne, tarasowe systemy zraszania, zewnętrzne elementy instalacji IT lub smart domu, systemy kontroli dostępu.
2. Przez kradzież zwykłą rozumie się zabór zewnętrznych elementów wskazanych w ust. 1 w celu przywłaszczenia, po ich uprzednim demontażu siłą lub przy użyciu narzędzi, bez dokonania przez sprawców włamania.
3. Ochrona obowiązuje pod warunkiem że:
 - 1) teren, na którym znajdują się budynki i budowle z elementami zewnętrznymi, jest ogrodzony i oświetlony w porze nocnej,
 - 2) zewnętrzne elementy elektroniczne oraz zewnętrzne elementy urządzeń klimatyzacyjnych są zamontowane na budynku/budowli na wysokości nie mniejszej niż 2,5 metra od poziomu terenu lub na dachu budynku (niniejsze postanowienie nie dotyczy siłowników bram).

4. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa stanowi suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
5. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej Klauzuli odszkodowań.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 26

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania, użytkowania lub prowadzenia pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem pojazdów i sprzętu rolniczego nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz odpowiedzialności cywilnej rolnika, w tym także wózków widłowych.
2. Odpowiedzialnością objęte są szkody w mieniu lub na osobie, wyrządzone przez Ubezpieczonego osobom trzecim, powstałe podczas prac związanych z prowadzeniem działalności zadeklarowanej w umowie ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 oraz w § 48, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) spowodowane przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień do prowadzenia pojazdu danej kategorii,
 - 2) powstałe w czasie poruszania się po drogach publicznych; wyłączenie to nie dotyczy rolniczych maszyn samojezdnych,
 - 3) wynikające z użytkowania i konserwacji niezgodnej z zaleceniami producenta pojazdu.
5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 300 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 27

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego, jako pracodawcy, za szkody na osobie poniesione przez pracownika na skutek wypadku przy pracy zaistniałego w okresie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową Towarzystwa nie są objęte roszczenia regresowe jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadków przy pracy.
3. Za wypadek przy pracy uważa się wypadek w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a za nieszczęśliwy wypadek w drodze do lub z pracy uważa się wypadek w rozumieniu ustawy dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
4. Towarzystwo, w granicach ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej, wypłaca poszkodowanemu pracownikowi lub członkom jego rodziny, w przypadku śmierci pracownika, odszkodowanie przysługujące po pomniejszeniu o świadczenie należne poszkodowanemu/uprawnionemu na podstawie przepisów ustaw, o których mowa w ust. 3.
5. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) gdy poszkodowany pracownik po zdarzeniu odmówił poddania się badaniom zawartości alkoholu we krwi na żądanie policji, pracodawcy lub upoważnionej przez niego osoby,
 - 2) gdy Ubezpieczony mógł a nie skierował pracownika na badanie zawartości alkoholu we krwi, a z okoliczności wynika, że w chwili wypadku pracownik znajdował się pod wpływem alkoholu, co było przyczyną szkody,

- 3) których źródłem są choroby zawodowe, zawał serca lub udar mózgu,
- 4) gdy Ubezpieczony dopuścił pracownika do pracy, mimo braku wymaganych badań.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz odpowiednio przepisy ustaw, o których mowa w ust. 3.

Klauzula nr 28

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego w ramach wykonywania przez nich na podstawie pisemnej umowy prac lub usług w imieniu i na rzecz Ubezpieczonego i w zakresie ubezpieczonej przez niego działalności.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powodujące roszczenia pomiędzy Ubezpieczonym a podwykonawcami, o ile Ubezpieczony i podwykonawcy nie rozszerzyli zakresu ubezpieczenia o postanowienia zawarte w Klauzuli nr 29 rozszerzającej ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność wzajemną.
4. Towarzystwo zachowuje prawo do dochodzenia roszczeń regresowych z tytułu wypłaconego odszkodowania w stosunku do podwykonawców.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli, ograniczona jest do limitu 300 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 29

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody rzeczowe lub osobowe wyrządzone innemu Ubezpieczonemu w ramach tej samej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej podmiotom wymienionym w załączniku do umowy ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone przez producenta innemu producentowi,
 - 2) wyrządzone przez pracodawcę pracownikom niezależnie od formy ich zatrudnienia lub przez pracowników pracodawcy,
 - 3) w mieniu będącym przedmiotem wykonywanych prac budowlanych lub montażowych i wszelkim sprzęcie oraz urządzeniach służących do ich wykonania.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli ograniczona jest do limitu 300 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 30

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w budynkach lub ich częściach składowych – lokalach, budowlach, pomieszczeniach lub w mieniu ruchomym, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania. Na potrzeby niniejszej Klauzuli przez najemcę rozumie się także dzierżawcę lub użytkownika, a przez najem rozumie się także dzierżawę i użytkowanie.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.

3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na utracie mienia niebędącej wynikiem jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 2) w urządzeniach, instalacjach niestanowiących części składowej budynku, lokalu, budowli lub ich części składowych,
 - 3) powstałe w pojazdach, ich wyposażeniu lub rzeczach pozostawionych w pojazdach,
 - 4) powstałe w sprzęcie rolniczym,
 - 5) wynikłe z niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia całości lub części należności z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, w tym kosztów eksploatacji,
 - 6) spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania lub bez koniecznego pozwolenia,
 - 7) powstałe w wyniku normalnego zużycia,
 - 8) związane z najmowaniem nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli, ograniczona jest do limitu 300 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz postanowienia umowy, na podstawie której Ubezpieczony korzysta z nieruchomości lub mienia, stanowiącej załącznik do umowy ubezpieczenia.

Klauzula nr 31

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynajmującego

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody rzeczowe w mieniu najemcy powstałe w związku z posiadaniem, stanowiącego własność Ubezpieczonego, budynku lub jego części składowych – lokali, pomieszczeń lub mienia ruchomego, które Ubezpieczony udostępnił do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania; na potrzeby niniejszej Klauzuli przez wynajmującego rozumie się także wydzierżawiającego lub właściciela rzeczy oddanej w użytkowanie, a przez najem rozumie się także dzierżawę i użytkowanie.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na utracie mienia niebędącej wynikiem jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 2) w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 3) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego generalnych lub bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji: instalacji i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub klimatyzacyjnych, do których był on zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów lub zawartej umowy,
 - 4) powstałe wskutek prowadzenia robót budowlanych,
 - 5) spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy najmu, dzierżawy i użytkowania lub bez koniecznego pozwolenia,
 - 6) związane z wynajmowaniem nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli ograniczona jest do limitu 300 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz postanowienia umowy, na podstawie której Ubezpieczony udostępnił nieruchomość lub mienie do użytkowania.

Klauzula nr 32

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt rolno-spożywczy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonego w umowie ubezpieczenia produktu rolno-spożywczego, jeżeli

- wprowadzający do obrotu produkt rolno-spożywczy odpowiedzialny jest za wady tego produktu i w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązany jest do naprawienia wyrządzonych z tego tytułu szkód.
2. Przez wprowadzenie produktu rolno-spożywczego do obrotu należy rozumieć udostępnienie produktu rolno-spożywczego konkretnej osobie w drodze przejścia faktycznego władztwa nad produktem.
3. Wszystkie szkody powstałe w wyniku wprowadzenia do obrotu produktów rolno-spożywczych z tą samą wadą (szkoda seryjna) lub powstałe z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę, niezależnie od liczby poszkodowanych, a za datę powstania szkody dla celów likwidacyjnych, przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody.
4. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej, określonej w umowie ubezpieczenia, na jedno i wszystkie zdarzenia.
5. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) niebędące następstwem szkody w mieniu lub na osobie,
 - 2) wyrządzone wadą produktu rolno-spożywczego lub dostarczeniem przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego innego niż uzgodniono,
 - 3) spowodowane przez wadliwy produkt rolno-spożywczy, jeżeli zostanie on połączony lub zmieszany z innymi produktami, chyba że umówiono się inaczej,
 - 4) spowodowane przez wadliwy produkt rolno-spożywczy, jeżeli został on poddany dalszej obróbce,
 - 5) spowodowane przez produkt rolno-spożywczy wytworzony, przerobiony lub obrobiony za pomocą maszyn lub urządzeń wadliwych, wprowadzonych do obrotu przez Ubezpieczonego,
 - 6) w postaci kosztów wycofania wadliwego produktu rolno-spożywczego z rynku, jego utylizacji i zastąpienia go produktem wolnym od wad,
 - 7) w samym produkcie rolno-spożywym,
 - 8) objęte rękojmią lub gwarancją,
 - 9) polegające na utracie korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem,
 - 10) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy produktu rolno-spożywczego, wadliwych lub niedostatecznych etykiet, jak również ich braku albo innych instrukcji użytkowania, stosowania lub składowania produktu,
 - 11) spowodowane przez produkt rolno-spożywczy, który przed wprowadzeniem go na rynek nie został sprawdzony i nie posiada wymaganych odpowiednimi przepisami atestów/certyfikatów,
 - 12) spowodowane przez produkt rolno-spożywczy, którego wady były skutkiem nieodpowiednich warunków sanitarnych i weterynaryjnych obowiązujących w produkcji i magazynowaniu,
 - 13) spowodowane użytkowaniem produktu rolno-spożywczego niezgodnym z instrukcją producenta,
 - 14) związane z cechami/walorami smakowymi, zapachowymi, wyglądem i wartościami odżywczymi produktu rolno-spożywczego,
 - 15) związane z zastosowaniem niewłaściwych opakowań żywności,
 - 16) powstałe w wyniku bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych,
 - 17) powodujące rozszczenia wzajemne między producentami lub dystrybutorami,
 - 18) powstałe wskutek użycia produktu rolno-spożywczego, dla którego ustalony okres użytkowania już upłynął.
6. Niezależnie od wymienionych wyżej wyłączeń zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody spowodowane przez produkt niebezpieczny zbyty przez Ubezpieczonego, jeżeli w ciągu miesiąca od daty zawiadomienia Ubezpieczonego o szkodzie wskazał on poszkodowanemu osobę i adres producenta tego produktu lub każdą inną osobę, która odpowiada jak producent; także wskazanie przez Ubezpieczonego osoby, od której on sam nabył niebezpieczny produkt w przypadku braku wiedzy o producencie, zwalnia Towarzystwo od odpowiedzialności.
7. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 10 % ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 1 000 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.

Klauzula nr 33

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu szkód poniesionych przez producenta wyrobu finalnego na skutek wadliwości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego, powstałych wskutek jego zmieszania lub połączenia z wyrobami pochodzącymi od poszkodowanego

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej o szkody poniesione przez producenta wyrobu finalnego na skutek wadliwości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego, powstałe wskutek jego zmieszania lub połączenia z wyrobami pochodzącymi od poszkodowanego, polegające na:
 - 1) zniszczeniu lub uszkodzeniu rzeczy zmieszanych lub połączonych z wadliwym produktem rolno-spożywczym,
 - 2) poniesieniu kosztów produkcji wyrobu finalnego, z wyłączeniem wartości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego,
 - 3) poniesieniu dodatkowych kosztów na usunięcie szkód w produkcie finalnym lub doprowadzenie go do stanu odpowiadającego wymogom prawnym lub rynkowym.
2. Towarzystwo pokryje koszty, o których mowa w ust. 1, do wysokości łącznych kosztów związanych z wytworzeniem produktu finalnego w stanie nieuszkodzonym, pomniejszone o kwotę odpowiadającą wartości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego.
3. Za chwilę powstania szkody uznaje się moment wyprodukowania produktu finalnego, poddania obróbce lub przetworzenia wyrobu rolno-spożywczego po raz pierwszy.
4. Poza ograniczeniami zawartymi w § 48, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody poniesione przez producenta wyrobu finalnego na skutek wadliwości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego, powstałe wskutek jego zmieszania lub połączenia z wyrobami pochodzącymi od poszkodowanego, nie obejmuje odpowiedzialności za:
 - 1) szkody wynikłe z opóźnień jakiegokolwiek rodzaju,
 - 2) spodziewany zysk, który nie został uzyskany,
 - 3) jakiegokolwiek straty pośrednie.
5. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody poniesione przez producenta wyrobu finalnego wskutek wadliwości dostarczonego przez Ubezpieczonego produktu rolno-spożywczego, powstałe na skutek jego zmieszania lub połączenia z rzeczami pochodzącymi od poszkodowanego, Ubezpieczający ustala limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej, w wysokości nie wyższej niż 500 000 PLN.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 10 % ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 1 000 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 34

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia powierzzonego mu w celu naprawy, czyszczenia lub innej podobnej usługi wykonywanej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub zawodowej powstałe w okresie ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na utracie mienia wynikającej z innej przyczyny niż zniszczenie lub uszkodzenie,
 - 2) wynikające z normalnego zużycia,
 - 3) powstałe w pojazdach podczas jazd wykonywanych przez kierowcę nieposiadającego uprawnień do prowadzenia pojazdów lub bez uzyskania zgody Ubezpieczonego na wykonanie jazdy próbnej,
 - 4) powstałe na skutek wydania mienia przez Ubezpieczonego nieuprawnionej osobie.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli ograniczona jest do limitu 200 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.

6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 35

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych pochodzących od zwierząt

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu przeniesienia chorób zakaźnych zwierząt.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w wyniku przeniesienia się poza wskazane w umowie ubezpieczenia miejsce ubezpieczenia czynnika zakaźnego pochodzenia zwierzęcego.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 oraz w § 48, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) będące następstwem choroby nie wymienionej w wykazie chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania,
 - 2) wynikające z zaniedbania szczepień ochronnych zwierząt,
 - 3) wynikające z prowadzenia doświadczalnych sposobów hodowli,
 - 4) powstałej wskutek choroby zaistniałej przed lub w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
 - 5) wynikające z prowadzenia hodowli niezgodnie z wymogami, nie zapewnienia właściwych warunków bytowania, użytkowania i pielęgnacji zwierząt,
 - 6) powstałe wskutek wprowadzenia do miejsca ubezpieczenia zwierzęcia nieoznakowanego lub nie posiadającego paszportu, jeżeli jest to wymagane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
 - 7) powstałe wskutek dostarczenia przez zewnętrznego dostawcę zakażonego zwierzęcia,
 - 8) spowodowane świadomym przeniesieniem chorób zakaźnych zwierząt.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.
6. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
7. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 36

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku naturalnym

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za nagłe, niespodziewane, pojedyncze i niezależne od woli Ubezpieczonego szkody, powstałe w wyniku wprowadzenia do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych (emisja).
2. Przez substancje niebezpieczne należy rozumieć jakiegokolwiek stałe, ciekłe, lotne, środki drażniące lub zanieczyszczające, w tym: dymy, wyciewy, sadze, opary, kwasy, zasady, chemikalia, odpady, grzyby, wirusy, bakterie lub inne toksyny.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ubezpieczeniem na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli ograniczona jest do limitu 50% ogólnej sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200 000 PLN.
5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) w sytuacji, gdy przedostanie się substancji niebezpiecznej do powietrza, wody lub gruntu zostało stwierdzone przez Ubezpieczonego lub inne osoby po upływie 168 godzin od chwili rozpoczęcia procesu przedostania,
 - 2) w sytuacji, gdy przyczyna procesu przedostania się substancji niebezpiecznych nie została stwierdzona protokołem służby ochrony środowiska, Policji lub straży pożarnej,
 - 3) w postaci kosztów usuwania lub neutralizacji substancji niebezpiecznych z nieruchomości (w tym zabudowań, wody lub gruntu), które stanowią własność Ubezpieczonego lub znajdują się pod jego kontrolą,

- 4) roszczeń z tytułu odpowiedzialności ponoszonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 13.04.2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- 5) roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych w związku z wykonywaniem transportu poza terenem przedsiębiorstwa Ubezpieczonego (w tym w związku z procesem załadunku, przeładunku lub wyładunku).
6. Wszelkie roszczenia wynikające z niniejszej Klauzuli muszą być niezwłocznie zgłoszone do Towarzystwa, nie później niż w ciągu 30 dni od rozpoczęcia przedostawiania się substancji niebezpiecznych do powietrza, wody lub gruntu.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.
5. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
6. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli, jest ograniczona do limitu 100 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
7. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
8. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 300 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 37

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za czyste straty finansowe

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody mające postać czystych strat finansowych będących następstwem realizacji zadań zgodnych z rodzajem i zakresem prowadzonej działalności.
2. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 48 zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w następstwie działalności nieobjętej umową ubezpieczenia,
 - 2) związane z popełnieniem przestępstwa przez pracownika Ubezpieczonego, w tym uzyskania korzyści majątkowej,
 - 3) związane ze stosunkiem pracy,
 - 4) związane z decyzją podjętą przez pracownika Ubezpieczonego poza zakresem sprawowanej przez niego funkcji i udzielonych mu kompetencji,
 - 5) wynikające z naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, zwalczania nieuczciwej konkurencji lub przepisów prawa antymonopolowego,
 - 6) będące skutkiem braku środków finansowych Ubezpieczonego,
 - 7) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej,
 - 8) wynikające z naruszenia dóbr osobistych.
3. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej Klauzuli jest ograniczona do limitu 100 000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
5. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 38

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu uczestnictwa w wystawach, targach

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody wyrządzone osobom trzecim przez spowodowanie czynem niedozwolonym śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (szkody na osobie) albo uszkodzenia bądź zniszczenia mienia (szkody w mieniu) w związku z uczestnictwem w wystawach, konferencjach, targach, pokazach, itp. imprezach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe podczas trwania wystawy, targu, pokazu, itp. imprezy, na którą Ubezpieczony zgłosił swoją obecność na piśmie, w tym w formie dokumentowej, elektronicznej, czy pisemnej.
3. Ubezpieczony zobowiązany jest, podczas uczestnictwa w wystawie, do postępowania zgodnie z regulaminem organizatora oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności przepisami dotyczącymi ochrony życia i zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, dozoru technicznego.
4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 oraz w § 48 Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe poza miejscem organizowanej wystawy,
 - 2) wyrządzone przez osoby należące do służb ochrony lub kontroli,
 - 3) wyrządzone przez podwykonawców,
 - 4) powstałe w wyniku przeprowadzania pokazu sztucznych ogni,
 - 5) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdów mechanicznych.

Klauzula nr 39

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy nie podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody rzeczowe i na osobie spowodowane uczestnikom imprezy nie podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, przeprowadzonej przez Ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia.
2. Za uczestnika imprezy uważa się osobę fizyczną przebywającą na terenie imprezy w czasie jej trwania w charakterze widza.
3. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
4. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
5. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 48, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone wykonawcom biorącym udział w imprezie,
 - 2) wyrządzone przez wykonawców,
 - 3) powstałe w wyniku nieprzestrzegania przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
 - 4) powstałe w wyniku nieprzestrzegania postanowień zawartych w regulaminie danej imprezy,
 - 5) wyrządzone osobom, które przebywały na terenie imprezy w charakterze ochrony lub obsługi, w tym służba zdrowia, policja, ochrona przeciwpożarowa,
 - 6) wynikiem wskutek kradzieży,
 - 7) powstałe w związku z prowadzeniem gastronomii,
 - 8) powstałe w pojazdach lub rzeczach w nich pozostawionych,
 - 9) powstałe w wyniku pokazów pirotechnicznych.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU OC oraz regulamin imprezy.

Klauzula nr 40

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach wniesionych przez gości

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu prowadzenia działalności hotelarskiej za szkody w rzeczach wniesionych do hotelu, motelu, pensjonatu lub domu wycieczkowego przez gości, tj. przez osoby korzystające z tych obiektów.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, dzieł sztuki i antyków, przedmiotów kolekcjonerskich,
 - 2) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie rzeczy pozostawionych przez gości w holach i korytarzach hotelowych,
 - 3) w rzeczach oddanych przez gości na przechowanie,
 - 4) w pojazdach gości, przyczepach, naczepach, ich wyposażeniu i rzeczach w nich pozostawionych.
4. Towarzystwo nie odpowiada za jakiegokolwiek szkody powstałe na terenie odrębnie działających placówek handlowych i usługowych znajdujące się na terenie hotelu, motelu, pensjonatu lub domu wycieczkowego.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 41 Zniesienie franszyz

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo zmienia postanowienia dotyczące franszyz określonych w niniejszych OWU.
2. Wszystkie franszyzy integralne oraz redukcyjne określone w niniejszych OWU tj.:
 - 1) w ubezpieczeniu mienia od wszystkich ryzyk zgodnie z § 19 ust. 4,
 - 2) w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku zgodnie z § 25 ust. 3,
 - 3) w ubezpieczeniu szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia zgodnie z § 31 ust. 2,
 - 4) w ubezpieczeniu mienia w transporcie (cargo) zgodnie z § 37 ust. 4,
 - 5) w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk zgodnie z § 43 ust. 4,
 - 6) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej zgodnie z § 48 ust. 4,
 - 7) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej Kola Gospodyń Wiejskich zgodnie z § 58 ust. 6 oraz 59 ust. 5,
 - 8) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia usług agroturystycznych zgodnie z § 60 ust. 12,
 - 9) w ubezpieczeniach zawieranych na podstawie klauzul dodatkowych o numerach od 1 do 17, od 19 do 22, od 24 do 26 i od 28 do 40,
zostają zniesione i nie mają zastosowania.
3. Niniejsza klauzula nie ma zastosowania do klauzuli nr 29 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej i tym samym franszyza redukcyjna określona w tej klauzuli pozostaje bez zmian.
4. Niniejsza klauzula nie ma również zastosowania do klauzuli nr 23 Zniesienia konsumpcji sumy ubezpieczenia i klauzuli nr 27 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy, dla których nie określono w OWU franszyz integralnych/redukcyjnych.

NOTATKI

The page contains a large, light blue watermark of the WU logo, which is a stylized 'W' and 'U' with a circular element above the 'U'. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.

SIEDZIBA: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13,
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000033284
NIP 526-10-33-426, REGON 012114579, kapitał zakładowy: 27 821 604,00 zł w całości opłacony
www.tuw.pl